

SIIPIRIKKO 2/13

Siipirikko 2/2013 40. vsk

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

ISSN 0357-5705 painettu
ISSN 2342-2122 verkkojulkaisu

PKLTY:n hallitus 2014

Hannu Lehtoranta, puheenjohtaja
Eevalantie 6 D 14, 83900 Juuka
puh. 0500 - 186607
hannu.lehtoranta@oyk.fi
<http://www.juuanlintuharrastajat.net>
Toni Nurmi, varapuheenjohtaja
puh. 0400 987773
toni.nurmi73@gmail.com
Tarmo Sotikov, sihteeri
puh. 050 5291539
tarmo.sotikov@gmail.com
Janne Leppänen, rahastonhoitaja
puh. 050 3390605
janneleppanen@hotmail.com
Hannu Kauhanen
Janne Koskinen
Tuula Pirnes
Jani Varis

Lehden toimitus

Harri Hölttä (vastaava toimittaja)
Lammaskalliokuja 7, 80140 Joensuu
040 - 7229224
holttah@gmail.com
Kari Antikainen (taitto)
kari.antikainen@telemail.fi

Tilausasiat

Lehti ilmestyy vuonna 2013 kahtena numerona.
Jäsenmaksun suuruus v. 2014 on 25 € (opiskelijat 20 €, perhejäsen 5 €). Jäsenmaksu (ei perhejäsen) sisältää lehden.
Siipirikon tilausmaksu muille on 25 €. Vanhat irtonumerot 1 €, edellisen vuoden irtonumerot 2 € + postikulut. Siipirikon voi tilata paperisena tai sähköisenä versiona. Vanhat Siipirikon numerot ovat luettavissa sähköisinä yhdistyksen kotisivuilla.

Yhdistyksen tili

FI60 5770 0520 1040 32
Tilille maksetaan jäsenmaksut, maksut irtonumeroista yms. - ilmoita pankkisiirrolla viestinä, mitä olet maksanut. Jäsenmaksua maksettaessa käytä henkilökohtaista viitenumeroasi, joka löytyy osoitetarrasta. Uudet jäsenet ilmoittavat viestissä nimensä ja osoitteensa.

Havaintojen ilmoitus

PKLTY:n jäsenet voivat ilmoittaa havaintojaan BirdLife Suomen Tiirahavaintojärjestelmän kautta osoitteessa <http://www.tiira.fi/>

Yhdistyksen kotisivut

<http://www.pklty.fi/>

Kansikuva: Punakylkirastas (*Turdus iliacus*) pesälään. Kuva: Hannu Eskonen
Viereinen sivu: Kalalokki (*Larus canus*).
Kuva : Kari Antikainen

Painopaikka FRAM, Vaasa 2014

Pääkirjoitus

Taas on saatu yksi numero Siipirikkoa sorvattua julkaisukuntoon. Suurimman osan lehdestä kattavat vuoden 2012 havaintokatsaukset. Vuosikatsauksen 2012 (1.12.2011-30.11.2012) ykkösosa löytyy edellisestä numerosta ja tästä lehdestä taas katsauksen loppuosa kyyhkyistä sirkkuihin. Jani Varis kirjoitti katsauksesta lajit hernekertusta kirjosiippoon, Arvo Ohtonen tikat ja Harri Hölttä loput lajit. Havainnoijalyhenteet löytyvät katsauksen edellisestä osasta, niitä ei erikseen painettu enää tähän numeroon, ja muut lyhenteet ovat perinteisiä. Vuodelta 2012 tästä lehdestä löytyy myös harvinaisuuskatsaus sekä tietoja rengastuksista ja Höylaksen toiminnasta. Muista katsauksista mainittakoon yhteenveto yölaulajien esiintymisestä vuosilta 2008-2012.

Vuoden 2012 havainnoista voisi nostaa esille talvelta 2011/2012 kolme talvista suopöllöä ja viisi mustapääkerttua sekä joulukuisen laulurastaan ja tammikuisen kiurun ja sepelkyyhkyn. Keväällä onnistuttiin näkemään mm. 73 tunturikiurua, 13 vuorihemppoa ja kahdeksan sepelrastasta.

Kesällä puolestaan laskettiin vaarametsistä 20 sinipyrstöä ja onnistuttiin varmistamaan kangaskiurun, pähkinähakin ja nokkavarpusen pesinnät. Syksyllä taas nautittiin monen muun lajin lisäksi hienosta taviokuurnaavaelluksesta.

Alkukevällä 2014 monien muuttolintulajien ensimmäiset yksilöt saapuivat kuukauden, jopa puolitoista aiemmin kuin 2013. Ennen kuin näistä saapujista ja varhaisesta keväästä päästään Siipirikon sivuilla raportoimaan, on kuitenkin vuoden 2013 vuosikatsaus koottavana. Tätä kirjoitustyötä voi jokainen omalta osaltaan vauhdittaa ilmoittamalla omat havaintonsa Tiiraan ja ilmoittautumalla päätoimittajalle kirjoittajaksi katsauksen tekoon. Myös kaikenlaisia juttuja lehteen otetaan koko ajan kiitollisuudella vastaan.

Toukokuussa 2014, satakielten jo saavuttua, mutta pikkukultarintoja odotellessa

Harri Hölttä
Päätoimittaja

Sisällysluettelo

<i>Harri Hölttä</i> Pääkirjoitus	3
<i>Raimo Latja</i> "Tukkijoella"	4
<i>Harri Hölttä, Jani Varis ja Arvo Ohtonen</i>	
Pohjois-Karjalan linnuston vuosikatsaus 2012, Osa II: Kyyhkyistä sirkkuihin	6
<i>Roni Väisänen</i> Pohjois-Karjalan ARK-katsaus 2012	31
Rengastukset Pohjois-Karjalassa 2012	38
<i>Markku J. Huttunen</i> Höytiäisen kanavan lintuasema 2012	39
<i>Urho Paakkunainen</i> Pohjois-Karjalan kuukausikisa – huhtikuu 2013	40
<i>Vesa Jouhki</i> Yölaulajat Pohjois-Karjalassa 2008 - 2012	44

”Tukkijoella”

Raimo Latja

Jyrki Savolainen

Kullervo Kemppinen kertoo vuonna 1961 julkaisemassaan kirjassaan ”Poropolku kutsuu” maakotkan pesästä, jonka hän näki pohjoislappilaisen jokivarren tunturirinteessä. Tämä tieto mielessä lähdin ensimmäiselle linturetkelleni Lappiin kesällä -62 kahden ystäväni kanssa. Viikon päivät pidimme leiriä paikallaan tehden ”päivänkakkaretkiä” ympäristöön – kokemuksia uusista lajeista kertyi; lapinuunilintu, taviokuurna, sinirinta, koskikara, lapinkirvinen, lapinsirkku, pulmunen, tunturikihi, keräkurmitsa, punakuiri jne. Kemppisen kertoma jokilaakso sijaitsi päivämatkan päässä tunturijakson takana ja retken lopuksi olimme sopineet kulkevamme sen kautta. Saavuimme joelle tunturiharjanteen yli sen sivupuroa seurailleen. Yhtymäkohdasta löytyi hyvin kaunis leiripaikka, jossa tapasimme kolme vuotta myöhemmin karhupentueen; mutta se onkin jo toinen tarina. Eväät olivat käyneet vähiin ja siksi jo aamulla lähdimme alavirtaan kohden tietä. Kotkanpesää ei näkynyt.

Kesä -63 meni armeijassa. Kotkanpesä kuitenkin

Matka reviirille ei ole aivan vaivaton ja pesäpuukin vaatii jonkinmoisia kiipeilytaitoja.

kin siinteli mielessä ja seuraavana vuonna retki jatkui joen yläjuoksulle asti ja sieltähän se pesä löytyi – komea poikanen jäi kuitenkin silloin oikeankokoisen renkaan puuttuessa rengastamatta. Tästä jokivarresta ja kotkanpesästä muodostui meidän tulevien retkiemme ydinalue, missä kuljin 30 kesänä. Selkävaivojen vuoksi jouduin luopumaan rinkankannosta ja retket sinne ovat jääneet – ystäväni Jyrki, 72 v käy pesällä edelleen; kotkapari on vuosien varrella tehnyt laajalle reviirilleen useita vaihtopesiä.

Vuosien myötä tämän pesän ohella tietoomme tuli tunturialueelta kaksi muutakin kotkanpesää. Myöhemmin toinen pari siirtyi rakentamaamme tekopesään, jonka teimme pahasti kallellaan olleen ja sittemmin myös kaatuneen pesäpuun vaihtoehdoksi. Reviirien kiertäminen yhdestä lähtö pisteestä merkitsi yli 100 km:n rinkankantoa ja koska

se ei ollut päätarkoituksemme, etäisimmän pesän tavoittamiseksi kokeilimme erilaisia lähestymisreittejä kahden yöpymisen taktiikalla. Nekin merkisivät aina liki 50 km:n kävelyä, mutta valtaosan siitä pystyi tekemään vain päiväeväitä kantaen.

Erään kerran päätimme lähestyä pesää etelästä. Välissä oli suuren joen joltisenkin kokoinen sivujoki, mutta siitä pääsimme ylitse vaivatta vain saappaat riisuen. Viitisen kilometriä kävelyä ja leiri pystyyn. Harmaa aamu jo enteili sadetta ja se riesa alkoikin puolen päivän aikaan. Käynti pesällä ja poikasen rengastus sujuivat kuitenkin ongelmitta. Ilta leirissä kului kantotulilla vaatteita kuivatellen.

Sade jatkui läpi yön ja pitkälle aamupäivään. Ennen puoltapäivää lähdimme kohden autoa ja jo kävellessä heränneet pahat epäilykset osoittautuivat joen ylityskohdassa todeksi. Siitä kohdasta ei rinkan kanssa selviä yli hengissä! Viimeisiä kauraryynejä keitellessä pohdimme erilaisia vaihtoehtoja. Yläjuoksun kautta kiertäminen olisi merkinnyt 40 - 50 km:n kävelyä ja se ilman ruokaa sekä ylityspaikan etsiminen hankalassa suomaastossa ei houkuttellut. Toinen vaihtoehto olisi ollut uida vähissä vaatteissa ylitse ja jättää varusteet siihen (auto oli runsaan kilometrin päässä). Sekään ei kuitenkaan oikein tuntunut mieleiseltä vaihtoehdolta. Päädyimme lopulta tilavuuksia, ominaispainoja ja kantavuuksia laskeskeltuamme, että rakennamme lautan!

Pienellä retkikirveellä kilkuttelimme kumoon viisi mäntyä (eläviä), joista saatujen seitsemän tukin uskoimme kantavan kahta miestä ja rinkkoja. Matkassa oli myös sen verran erilaisia naruja, että usean tunnin puuhastelun jälkeen meillä oli lautta. Joki oli tulvassa laajentunut kosken alapuolella rannan suolle ja lautan kokoaminen onnistui siinä. Lopuksi kolmimetriset koivut sauvoiksi, rinkat kekoon keskelle ja miehet sauvoineen lautan päihin; laskelmat pitivät, lautta kantoi. Pieni epäily - tai varmaan aika suurikin - kalvoi rintaa, kun pukkasimme lautan virtaan. Virta vei meitä vauhdikkaasti, mutta onnistuimme satakunta metriä alempana tarttumaan vastarannan koivuihin. Rinkat rantaan, narut auki ja tukit alavirtaan. Homma oli sujunut kuin ”Tukkijoella” ikään; täysin kuivana yli joen. Tätä reittiä ei tästä huolimatta toista kertaa käytetty!

Tällä pesällä n:o 3 kävimme kaikkiaan 14 kertaa. Sen jälkeen tarkastus siirtyi ystävälleni Pertille, joka lupasi käydä sillä yhtä monta kertaa, kuten tekikin. Sen jälkeen ei uusia kulkijoita ole ollut tarjolla. Nykyään Metsähallitus hoitaa tämän uhanalaisen lajin seurantavelvoitteen tämän pesän osalta helikopterilla. Tämä tarkastus siksi, että paliskunnille maksetaan jokaisesta asutusta kotkareviiristä kohtuullinen kiinteä korvaus porovahingoista ja siten promiesten halu tuhota pesiä on loppunut.

Raimo Latja

Lautta valmistuu.

Pohjois-Karjalan linnuston vuosikatsaus 2012

Osa II: Kyyhkyistä sirkkuihin

Harri Hölttä, Jani Varis ja Arvo Ohtonen

Kyyhkyt ja käki

Kesykyhky *Columba livia domestica*

Eniten puluhavaintoja ilmoitettiin Joensuusta ja Tohmajärveltä. Ylä-Karjalasta tuli havaintoja sekä Lie, Nur, Val että Juu, enimmillään 31.8. Lie Lamminkylä 60p (HKo). Suurimmat parvet Toh Värtsilästä, missä linnut liikkuvat itärajan molemmin puolin: 9.9. 110p (MKo, KV) ja 20.9. 148p (HKi) Hopeakallion tornista nähtynä. Suurin Joensuusta ilmoitettu summa 8.11. Sirkkala 70p (MRä). Yksittäishavaintoja myös Joe Enosta ja Pyhäselästä, Kit, Kes, Kon, Lip, Out ja Pol. Rääkylä oli ainoa kunta, josta ei ilmoitettu puluhavaintoja – liekö tyhjiö todellinen?

Uuttukyyhky *Columba oenas*

Varhaisimmat paikallisina 6.4. Lip Hepolahti (VJ) ja Kit Sopensuo (KJä), seuraavia 9.4. Huhtikuulta ilmoitettiin yhteensä 11 uuttukyyhkyhavaintoa 13 yksilöstä, ainoa yli yhden linnun parvi 15.4. Lip Heponiemessä 3p (HPö). Pohjoisimmat kolme havaintoa Lieksasta välillä 19.4.–6.5., missä myös vuoden suurin parvi 3.5. Lie Niitty-Jamali 5p (ONu). Toukokuun alkupuoliskolla viisi havaintoa yhteensä 11 linnusta. Kesähavainnoiksi lasketut: 19.5. Lip Viinijärvi 1p (VJ), 29.5. Out Laikanlahti 1Ä (OH, LV) sekä 17.6. Lip Pamelonsaari 1p (J. Kettunen, A. Laakso). Syksyltä vielä neljä havaintoa ajalta 25.8.–26.9., joista myöhäisin 26.9. Out Aittosärkkä 1m (OH). Liperissä tehtiin kolmannes vuoden uuttukyyhkyhavainnosta: kuuluneeko laji myös alueen pesimälinnustoon?

Sepelkyhky *Columba palumbus*

Yllättävä talvihavainto: 15.1. Joe Hukanhauta 1p (KN, T.Nevalainen), joka nähtiin paikalla mah-

dollisesti vielä 18.1. (ANy). Kevään kolme ensimmäistä maaliskuun puolella: 30.3. 1N Joe Karsikko (TJo) ja 31.3. 2m Kit Kantosyrjä (HKo, P.Fayt). Seplut alkoivat vähitellen yleistyä heti huhtikuun alussa ja Ylä-Karjalan ensimmäinen 1.4. 1SW Nur Jokikylässä (HL). Muuton kulkua: 10.4. 14m+83 kiert. Kon Pitkäranta (M.Pitkäniemi, ANy), 12.4. 146m Joe Suisto (HHö, K.Virtanen), 16.4. ja 20.4. 400p Rää Haapasalmi (MH), päämuuttopäivänä 22.4. 750m Rää Katelmonsalmi (MH), 450m Joe Rauanvaara (JaV) ja 427m Lie Keträvaara (PT) sekä 27.4. 420m Kes Pahalamminkangas (PR,RS) ja 500p Rää Oravilahti (MH). Myös toukokuun puolella isoja paikallisparvia, joista suurimmat 5.5. 400p Lie Mäntypuro (MH) ja 11.5. 300p Juu Kuhnusta (JLe). Viimeiset muuttaviksi tulkitut 31.5. 10NW Kes Rasti (PR, RS).

Suurin kesäparvi 20.6. a120p Ilo Ilajansuon pelot (HKa, KVe) ja ensimmäiset syysmuuttajat 17.8. 5m Lie Saukonvaara (PT,J.Laiho). Syksyn suurimmat paikalliskeräntymät olivat 18.9. 600p Toh Niirala (HKi) sekä 20.9. 600p ja 24.9. 1300p (3a) Rää Oravilahti (MH). Päämuutto 21.–26.9., jolloin suurimpia muuttosummia seuraavasti: 21.9. 260 S Rää Pantiinniemi (MH) ja 212m Joe Rauanvaara (JaV) ja seuraavana päivänä 22.9. vastaavasti Pantiinniemessä 840m (MH, A. ja M.Supponen) ja Rauanvaaralla 391m (JaV). Päämuuttopäivä oli sitten 23.9.: 1582 S (19a) Kit Hatunvaara (TE), 750m Pantiinniemi (MH) ja 520m (23a) Rauanvaara (JaV). Sitten vielä 25.9. 350m+220p Kit Hatunvaara (TE,HKi, E.Korhonen ym.) ja 26.9. 714m Joe Rauanvaara (JaV). Huonot muuttosäät pilkkoivat muuton usealle päivälle. Siinä kyyhkyt sitten menivätkin ja lokakuulta ilmoitettiin enää 11 havaintoa, joista selvästi myöhäisin 27.10. 1 S Joe Pilkko (MKo).

Käki *Cuculus canorus*

Ensimmäinen ehti jo huhtikuun puolella: 29.4. 1p Joe Keskijärvi (UP). Seuraavat 2.5. 1Ä Kes Sarvisalo (TLu) ja 4.5. kolmella paikalla Lie Keträvaaraa (PT) myöten. Muuttolennessa mm. 10.5. 1Ä+2m Joe Suisto (HHö) ja 19.5. 2Ä+2m Toh Uudenkylänlampi (KLi, RV). Yleistyi toukokuun puolivälissä ja eniten kukkujia 20.5. 10Ä Toh Petravaara (TE). Myöhäisimmät muuttolennessa tavatut kesäkuun alussa: 5.6. 1NW ja 8.6. 1p+2NW Kit Kyyrönniemi (PR, RS).

Kesän suurimmat kerääntymät Lieksasta: 15.6. Sokojärvi-Höntön-Jaakonvaarantie 8Ä (PT) ja 19.6. Lakkavaara 10Ä (KLi). Ilo Koivusuon IBA-alueen laskennoissa alueelta löytyi yhteensä 105 käkireviiriä (Ellermaa ym. 2011). Innokkaimmatkin kukkujat alkoivat hiljetä heinäkuun puolivälissä. Havainnot tuli varsin tasaisesti elokuun loppuun saakka ja viimeiset kolme syyskuulta: 1.9. Kon Pitkäranta 1 k ad p (TJo, ANy), 6.9. Kon Valkealampi 1p (TTa) ja 7.9. Ilo Kuuksenvaara 1p (PZ, TZ).

Pöllöt

Pöllöistä käsitellään tässä katsauksessa muut kuin pesintää ja pesimäaikaista esiintymistä koskevat havainnot, jotka julkaistaan erillisessä petolintu-katsauksessa myöhemmin.

Huuhkaja *Bubo bubo*

Talvikuukausilta kertyi havainnot vain kahdesta linnusta aivan helmikuun lopulta. Samaten syksyltä (elo–marraskuu) vain kaksi lokakuista havaintoa.

Hiiripöllö *Surnia ulula*

Talvelta 2011/2012 havainnot yhteensä yhdeksästä linnusta, jotka jakautuivat kunnittain seuraavasti: Joe 2, Out 2, Kes 2, Lie 1, Toh 1 ja Ilo 1. Yksikään lintu ei kuitenkaan pysynyt paikoillaan kolme päivää pitempään. Havainnot ajalta 3.12.–22.1.

Syyskauden alku 25.9. Kit Kyyrönniemi 1m (KJä) ja 7.10. Joe Hoilola 1p (PZ, T.Zetterberg).

Loka–marraskuussa hiiripöllöjä nähtiin monin paikoin varsinkin Joensuussa ja Kontiolahdella.

Syyshavainnot kunnittain seuraavasti: Joe 13, Kon 9, Juu 4, Pol 4, Kit 2, Lip 2, Nur 1, Ilo 1 ja Out 1. Monet linnuista jäivät talveksi samoille paikoille.

Varpuspöllö *Glaucidium passerinum*

Reipas talviesiintyminen, joulun–helmikuulta ilmoitettiin noin 65 havaintoa! Monet yksilöt viipyivät samoilla paikoilla useita viikkoja kytäten esimerkiksi lintulautojen antimia. Kerran nähtiin kaksi yksilöä kerralla: 1.1. 2ä Joe Tuu Loitimo (T.Pirnes). Syksyllä puolestaan syyskuun lopulta alkaen yhteensä 26 havaintoa yksittäisistä linnuista.

Lehtopöllö *Strix aluco*

Talvihavainnot yksi: 29.2. 1 p Ilo Ikononvaara (P.Romppanen). Syksyltä elo–syyskuusia havainnot puolestaan neljä, joista yksi koski myöhäistä poikuetta. Havainnoista kolme tuli Tohmajärveltä, mistä tuli havaintovuonna valtaosa lehtopöllö-havainnoista muutenkin, ja yksi Joensuusta: 18.9. 1ä Noljakka Aavaranta (PZ, T.Zetterberg).

Viirupöllö *Strix uralensis*

Joulun–helmikuulta yhteensä yksitoista talvista viirupöllöä, joista ainakin kaksi näkiintyneen oloisia. Syyspuolella puolestaan elo–marraskuulta yhteensä 28 havaintoa, joista yksi elokuinen koski vielä neljän linnun poikuetta Rää Haapasalmella (MH).

Lapinpöllö *Strix nebulosa*

Joulun–helmikuulta ilmoitettiin seitsemän yksilöä, joista neljä Joensuusta. Pisimpään samalla paikalla oleskeli 23.2.–8.4. Joe Kuhasalossa oleskellut yksilö, joka tosin lopuksi kuoli heikkokuntoisena. Syyspuolella elo–marraskuussa puolestaan 12 yksilöä, joista pitkäaikaisin oli 21.10.–7.11. Out Lukanvaarassa päivystänyt lintu (OH, I.Heikkala).

Sarvipöllö *Asio otus*

Talvihavainnot ei tullut. Kevään varhaisin 31.3. 1Ä Kes Totkunniemi (HKi, T.Sirkkala) ja huhtikuulta ilmoitettiin viisi soidintavaa pöllöä. Syyspuolelta elo–syyskuulta kolme havaintoa, joista myöhäisin 5.9. 1p Out Suvisranta (OH).

Suopöllö *Asio flammeus*

Peräti kolme talvihavaintoa: 5.1. 1p Joe Eno Koidanlampi (SL), 26.2. 1 kiert. Pol kk (HHö, M.Peltonen) ja 29.2. 1 kiert. Joe Kuhasalo (AO, SNe). Ensimmäiset kevätmuuttajat 21.4. 1 lask. Lie Lampela (JH) ja 25.–26.4. 1p Joe Reijolan pellot (KuK, JPu). Vapunaatosta lähtien lintuja

ilmoitettiin sitten päivittäin 16.5. asti. Muuttolennessa vielä 28.5. 1 N Kit Kyyrönniemi, laskeutui lähisaariin (PR, KJä). Syksyllä elo-lokakuulta kymmenen havaintoa, joista yksi koski kolmen yksilön poikuetta. Myöhäisimmät 8.10. 1W Joe Reijolan pellot (KuK) ja 9.10. 1 lask. Joe Mulon pellot (JKi, J.Sinisterra-Santana).

Helmipöllö *Aegolius funereus*

Talvikaudelta kahdeksan lintua, joista viisi soidintelevia helmikuisia yksilöitä. Syyshavainnot kertyi lähinnä rengastuksista. Joe Oskolankoskella saatiin verkoista yhteensä 26 helmipöllöä seitsemänä yönä aikavälillä 4.9.–13.10., minkä lisäksi havaittiin 1–3 muuta ääntelevää lintua. Enimmillään renkaisiin saatiin 4.9. yhdeksän helmia kolmessa tunnissa (JMa). Pol Varosessa puolestaan saatiin renkaisiin 13 helmia neljänä yönä ajalla 9.–17.9. ja 23.9. nähtiin vielä yksi lintu (JLe). Seitsemän helmipöllöä rengastettiin sekä Pol Varosessa 9.–10.9. välisenä yönä (JLe) että Joe Sammalvaarassa 15.–16.9. välisenä yönä (JMa). Yhteensä rengastuksia kertyi 49 yksilön verran.

Kehräjä, tervapääsky ja harjalintu

Kehräjä *Caprimulgus europaeus*

Varhaisimmat 7.5. 1Ä Kon Kruununkangas (KLe) sekä 10.5. 2Ä Toh Korkeakankaantie ja 2Ä Toh Petravaara (TE). Keskittymiä: 24.–25.5. 6Ä Kon Sipri (ANy), 27.5. 5Ä+1ä Joe Immolankankaan lenkki (JaV), 11.7. 8 Ä k Kes Pahanlamminkangas - Kynänkangas - Lammintausta (J.Tasihin), 22.7. 6p hyönteispyynnissä noin kilometrin tieosuudella Toh Valkeasuo (JaV) ja 24.7. 5Ä Kon Kruununkangas (T.Tast). Vuoden yhteissummaksi on arvioitu 70Ä (Jouhki 2013). Ei pesintään viittaavia havainnot. Vuoden pohjoisin havainto ja Ylä-Karjalan ainoa oli myös vuoden myöhäisin syyshavainto: 27.8. 1p Lie Saunakankaantie (PT).

Tervapääsky *Apus apus*

Varhaisimmat 4.5. 1 p Joe Reijolan pellot (KuK) sekä 6.5. 4 kiert./m Joe Utra Leveälahti (T.Nevalainen) ja 3 kiert. Kit Puhos (KJä). Noin 50 linnun kerääntymiä ilmoitettiin neljä ajalla 17.–23.5. Suurin kesäkerääntymä 25.6. 200 p Kes Puruvesi (K.Hiirenniemi). Syyssmuuton huippu heinä–elokuun vaihteessa: 25.7. 62m (11a) ja 26.7. 37m (4a) Lie Pankakoski (PT), 30.7. n.100p Out

Vuonos (HKO) ja 8.8. vähint. 170 p Joe Reijolan pellot (JaV). Elokuun jälkipuoliskolta enää kolme ja syyskuulta kaksi havaintoa, myöhäisimmät 7.9. 7m Joe Suisto (HHö, AL) ja 17.9. 1 kiert. Joe Rauanvaara (JaV).

Harjalintu *Upupa epops*

Kolme havaintoa syksyltä: 21.9. 1p Ilo Koitere Kotalahti (R.Penttinen), 27.9. 1p Joe Ahveninen (M.Mäkinen, M.Kukkonen) ja 6.10. 1p Val Sirpikangas (M.Ruohonen).

Tikat

Käenpiika *Jynx torquilla*

Käenpiikoja nähtiin yhteensä noin 70 yksilöä. Ensimmäiset havaittiin huhtikuun lopulla: 29.4. Kon Lehmo 1 p (MPi) sekä 30.4. Toh Valkeasuo 1 p (PR, RS) ja Joe Sintso 1 Ä (JaV). Kevään kokonaismäärä oli 49 yksilöä. Kesällä havaittiin 25 aikuista käenpiikaa ja kaksi poikuetta, joista toinen Pol Sotkumassa (JLe, JMa) ja toinen Toh Värtsilässä (HKi ym). Pesintä todettiin myös Kon Selkiessä linnunpöntössä (P. Ikonen). Eniten käenpiikoja havaittiin Joensuusta, 22 yksilöä. Valtimolta ja Rääkkylästä ei ole ilmoitettu yhtään havaintoa. Viimeinen käenpiika nähtiin 20.7. Nur Savikylä 1 p (HL).

Harmaapäätikka *Picus canus*

Harmaapäätikkoja ilmoitettiin paljon, yhteensä 95 yksilöä. Havainnot keskittyvät Kiteelle (16 yks.), Tohmajärvelle (23 yks.), Joensuuhun (26 yks.) ja Kontiolahdelle (10 yks.). Valtimolta ei ilmoitettu yhtään harmaapäätä. Muissa kunnissa nähtiin 1–6 yks. Harmaapäätikkahavainnot nähdään eniten talvisilla läskiruokinoilla (55 yks.). Keväällä havaittiin 47 yksilöä ja syksyllä 40 yksilöä. Osin on kuitenkin kyse samoista yksilöistä.

Kesäaikana linnut elelevät huomaamattomasti, esimerkiksi heinäkuulta ei tullut yhtään havaintoa ja elokuultakin vain kaksi Toh Nikunvaarasta (TE). Pesintään viittaavia havainnot tuli mm. Toh Savikosta, missä kuultiin soidinteleva lintu reviirollään useita kertoja huhti–kesäkuussa (HKO, HKi, PR, A.Jukkara). Kesäkuulta ilmoitettiin myös 22.6. Lip Mutkanvaara 1p (TNu) ja toukokuulta havainnot yksittäisistä linnuista viideltä muulta paikalta Toh Savikon lisäksi. Maalis–huhtikuussa havaituista linnuistakin osa lienee maakunnan pesimäkantaa,

Kämpyrtikka

esimerkiksi 15.3. 1 n kiert (K. Suomela) ja 31.3. 2 Ä (TE, HKi, T. Sirkkala) Kes Varmo, 20.3. Lie Koli Satama 1/1p (TNu), 30.3.–15.4. Joe Loitimo 1/1p (T. ja V-P. Pirnes), läpi talven 1.4. asti Toh Tervavaara 1/1p (HKi) sekä 24.4. Juu Juukaniitty 1 k p alueella, missä aiemmin naaras (HL). Maakunnan metsissä pesii pieni harmaapäätikkakanta, mutta sen suuruuden arviointi on hankalaa.

Palokärki *Dryocopus martius*

Palokärkihavaintoja on ilmoitettu vuoden aikana noin 290 yksilöstä. Soidinaikaan keväällä kärkiä on nähty ja kuultu eniten, noin 170 yksilöä. Myös kesältä (n. 100 yks) ja syksyltä (n. 80 yks.) on paljon havaintoja. Hyvin tutkitulta Koitajoen alueelta löytyi kaikkiaan 21 reviiriä (Ellermaa ym. 2011). Talvella palokärkiä on ilmoitettu huomattavasti vähemmän, n. 30 lintua. Havainnot jakautuvat melko tasaisesti maakunnan eri osiin, tosin Valtimolta on vain yksi havainto. Valtaosa havainnoista koski yhtä yksilöä, mutta kuusi kertaa nähtiin kolme lintua samalla paikalla, esimerkiksi 30.8. Kon Pitkäranta 2NE+1ä (TJo, ANy) ja 26.9. Joe Rauanvaara 1p+1E+1S (KuK).

Kämpyrtikka *Dendrocopos major*

Kämpyrtikkoja ei juurikaan nähty vaelluksella vuonna 2012 ja tikkamäärät olivat muutenkin matalia. Alkukeväällä Keski-Karjalan metsälintumaratonilla yksi joukkue löysi 31.3. Kiteen kunnan itäpuoliskosta yhteensä 29p kämpyrtikkaa (HKO, P. Fayt). Vuoden suurin vaeltajasumma ilmoitettiin itse asiassa keväältä: 28.4. Kit Kyrrönniemi 6NW (PR). Syksyllä vaellushavaintoja vain yksittäisistä linnuista. Loppusyksyn talvilintulaskennoissa nähtiin esimerkiksi 1.11. Toh Värtsilä 8p (HKi) ja Joe Hammaslahti 6p (JaV).

Valkoselkätikka *Dendrocopos leucotos*

Vuonna 2012 Pohjois-Karjalassa saatiin varmistettua yhteensä 13 valkoselkätikan pesintää, minkä lisäksi todettiin vähintään seitsemän reviiriä, joilla varmistusta pesinnästä ei saatu (Timo Laine, Metsähallitus, kirj.ilm.). Reviirien jakauma kunnittain on taulukossa 1. Suuri osa katsausvuoden varrelta kertyneistä, Tiiraan ilmoitetuista havainnoista tehtiin näillä reviereillä. Alla olevassa taulukossa revieriksi on laskettu vain sellaiset tapaukset, joissa on havaittu valkoselkätikkapari. Esimerkiksi Outokummussa kuultiin toukokuussa rummuttava koiraslintu, joka ei näy taulukossa.

Taulukko 1. Valkoselkätikan pesintä Pohjois-Karjalassa 2012. Pesä = varmistettuja pesintöjä, reviiri = revierejä, joilla pesintää ei varmistettu.

kunta	pesä	reviiri	yhteensä
Joensuu	2	3	5
Kesälahti	3	0	3
Kitee	2	0	2
Liperi	3	0	3
Polvijärvi	0	3	3
Rääkkylä	1	1	2
Tohmajärvi	2	0	2

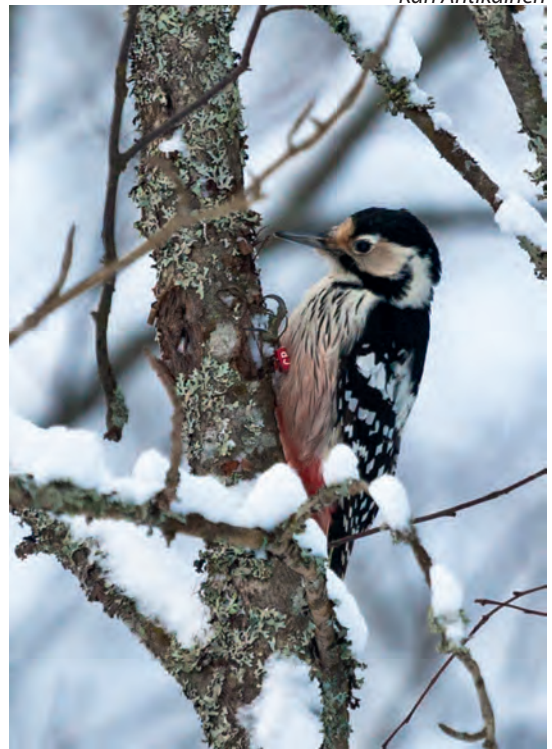
Talvelta 2011/2012 ilmoitettiin joulukuulta yhteensä 12, tammikuulta 28 ja helmikuulta 26 havaintoa, jotka koskevat suurelta osin samoja lintuja. Mainittakoon, että pihabongausviikonlopulta 28.–29.1. ilmoitettiin yhteensä 12 valkoselkätikkahavaintoa. Syksyltä vaellushavaintoja yhteensä viidestä linnusta. Laji on edelleen tyypillisesti maakunnan eteläpuoliskon lintu. Ylä-Karjalasta ilmoitettiin vain kolme havaintoa Juuasta, joista yksi huhtikuinen. Ilomantsista havaintoja ei myöskään tullut.

Pikkutikka *Dendrocopos minor*

Pikkutikkahavaintoja on ilmoitettu vuoden aikana noin 100 yksilöstä. Havainnot keskittyvät maakunnan etelä- ja keskiosiin: Joe 28, Toh, 13, Out 13 ja Kit 11 yksilöä, itä- ja pohjoisosissa on nähty vain yksittäisiä pikkutikkoja: Val 0, Nur 0, Juu 3, Lie 1 ja Ilo 1 yksilöä. Pääosa havainnoista on keväältä, 59 yksilöä, kesältä vain 12 havaintoa. Pesinnät todettiin Toh Kostamossa, Joe Melavaarassa ja Karhumäessä sekä Pol Mustalaisaareissa. Yhdellä paikalla enimmillään 31.5. 4/1p (neljä reviiriä) Out Sätöslahti (LV). Syksyllä vaellus oli vähäistä, esim. Vuoniemestä kertyi 4 havaintoa.

Pohjantikka *Picoides tridactylus*

Pohjantikkoja on ilmoitettu eri puolilta Pohjois-Karjalaa Liperiä lukuun ottamatta yhteensä noin 85 yksilöä. Eniten pohjantikkoja on havaittu keväällä, 27 yksilöä. Nämä kuten kesällä havaitut 17 pohjantikkaa ovat pääosin pesimäreviirillä havaittuja lintuja. Suurin osa reviereistä on maakunnan itäosien vanhoista metsistä. Pesintöjä varmistettiin kaksi Juuassa (HL), minkä lisäksi löytyi yksi asuttu pesä-

Ari Latja rengasti tämän valkoselkätikka-tytön tikkapikkujouluissa 8.12.2012.

kolo Ilomantsissa (M.Ellermaa). BirdLife Suomen laskennoissa Koitajoen alueelta Ilomantsista löydettiin kaikkiaan 12 pohjantikkareviiriä (Ellermaa ym. 2011). Syksyllä pohjantikoilla oli vain vähäistä liikehdintää, esim. 25.–26.9. Joe Rauanvaara yht. 3 vaeltajaa (JaV ja KuK). Syksyllä nähtiin kaikkiaan 22 ja talvella 10 pohjantikkaa.

Varpuslinnut

Kangaskiuru *Lullula arborea*

Varhaisimmat: 13.4. 1Ä hetken Joe Rauanvaara (JaV) ja 15.4. 1Ä Lip Heponiemi (HPö). Erikoisimmat: 13.5. 1Ä Ilo Pampalo (HPö) ja 27.5. 1p Joe Eno Hirviniemi (HKa, KVe). Revierejä yhteensä 10–13 seuraavilla paikoilla: Joe Immolankangas, Kes Salokylä, Hukanhaudankangas ja Kuolemalamminkangas, Kon Jaamankangas ja Lip Ylämylly. Pesintä onnistuttiin varmistamaan Kes Kuolemalamminkankaalla, missä nähtiin 5.6. kolmen poikasen poikue emojen seurassa (J.Tasihin) ja myös 11.8. Kes Salokylässä nähty neljän linnun parvi (K. ja M.Suomela) voisi viitata poikueeseen. Syksyltä vielä 6.9. 1p Joe Kontiosuo (MKo).

Kiuru *Alauda arvensis*

Poikkeuksellinen talvihavainto: 5.12.2011 1p Joe Pohja (HKa, KVe). Kevään ensimmäiset Joensuuussa 18.3., kun Kontiosuolla yksi ja Linnunlahdella neljä lintua (J.Pursiainen). Maaliskuulta kuitenkin vain yksi muu havainto ja laji alkoi yleistyä vasta 12.4. alkaen. Suurin ilmoitettu päiväsumma 20.4. 21p Toh Niirala (HKi). Suurin syyskeräntymä puolestaan 6.10. 16p Kit Puhos (MKo, E. Koivula). Myöhäisimmät 21.10. 1S Kit Hatunvaara (TE, HKi, A.Parkkonen) sekä 29.10. ja 7.11. 1p Joe Kontiosuon kaatopaikka (HKo). Ylä-Karjalasta ilmoitettiin vuoden mittaan kiuruhavaintoja vain Lieksasta (15 hav.), joista varhaisimmat 12.4. ja myöhäisimmät 26.9. (JH, PT, RVi yms.).

Tunturikiuru *Eremophila alpestris*

Erinomainen esiintyminen, keväältä yhteensä 73 yksilöä! Ensimmäisiä: 17.–19.4. 2p Joe Kontiosuon kaatopaikka (HKo, MRä), 20.4. 2p Rää Haapasalmi (MH), 23.4. 1p Rää Oravilahti (PR, RS), 25.4. a7p Joe Eno Sarvinki (A.Lavinto, AP, HKa) ja 26.4. a4NW Kit Kyyrönniemi (PR,RS).

Päämuutto oli 27.–28.4.: 27.4. a8p Toh Valkeasuo ja 15 lask. p (2a) Toh Hopeakallio (AV, V.Heimola, K.Sinkkonen) sekä 28.4. a12NW Kit Kyyrönniemi (PR), 1p Out Kuusjärvi (HPö), 7p (osin samoja kuin eilen) Toh Hopeakallio (TE, AV, KV) ja 3p Kit Kunonniemi (AV, V.Heimola, K.Sinkkonen). Kolme viimeistä kevähavaintoa: 30.4. a5p Joe Keskijärvi (HPö), 6.5. a11p Lie Mäntypuro (MH) ja 7.5. 2p Joe Pilkko (HHö).

Syksyn esiintyminen normaalimpi, seitsemän havaintoa: 25.9. 1p Rää Oravilahti (MH, PPa), 8.10. 1p Joe Mulon pellot (PZ), 17.10. 1m Rää Haapasalmi (MH) ja 26.10. 1p Juu Rynäskylä (M.Turunen) sekä kolme havaintoa Joe Penttilän tekotunturilta: 11.10. 1 ä m (MRä), 22.10. 1 SW (PZ) ja 29.11. 1ä (MRä).

Törmäpääsky *Riparia riparia*

Kevään ensimmäinen huhtikuun puolella 30.4. 1 p Joe Noljakka (UP) ja seuraava 5.5. 1E Lie Pappilanluhta (JH, AK). Ainoa suurempi keväteräntymä 14.5. noin 100p Toh Pieni-Onkamo (JaV). Suurimmat ilmoitetut koloniat kesältä 40–60 pesäkolon kokoisia Joe Sarvingissa (HKa,

Kari Kaartinen

Tunturikiuru, Rää Pässiniemi 16.10.2010

KVe) ja Päresärkällä (TaP) sekä Kon Puntarikoskella (ANy). Heinäkuulta muuttohavainto 25.7. 6m (2a) Lie Pankakoski (PT). Syyskuulta vielä viisi havaintoa, joista myöhäisimmät 10.9. 1p Joe Kumpu (JaV) ja 16.9. 2 S Joe Rauanvaara (JaV, JKi).

Haarapääsky *Hirundo rustica*

Eka pääsky rajan pinnassa 22.4. 1 kiert. Toh Hopeakallio (HKi, AO, TK, J.Koskinen yms.) ja seuraavat 25.4. Rää Oravilahdella (HKO, T. Nevalainen, PR, RS) ja Toh Valkeasuolla (HKO, T. Nevalainen). Huhtikuussa maakunnan eteläpuoliskolta ilmoitettiin jo lähes 90 haarapääskyä ja Ylä-Karjalassa ensimmäiset nähtiin 5.5. tornikisassa Lieksassa ja Juuassa. Kevään suurin kerääntymä 19.5. n.100p Lie Vuonisjärvi (HPö, E.Muikku) ja viimeinen muuttolennossa 20.5. 1m Lie Pihlajavaara (PT). Lisäksi 12.5. 200p haara/räystästörmpääskyä Joe Eno Koidansaari (SL).

Syyskerääntymistä selvästi suurin 27.8. 1000p Rää Oravilahti (MH). Muita kerääntymiä: 7.8. n.200p Kon Linnunsuo (T.Tast), 11.8. n.300p Toh Valkeasuo (HKO), 26.8. 200p Rää Haapasalmi (MH) ja syyskuun suurin 2.9. 300p Rää Oravilahti (MH). Hävisivät sitten etelään vähitellen syyskuussa: 16.9. vielä 50p Lip Maisonvaara (HKO) ja vihoviimeiset 25.9. 1p Joe Tuu Vaaranpää (JKi) ja 1 kiert. Kit Hatunvaara (TE, HKi, E.Korhonen yms.).

Räystäspääsky *Delichon urbicum*

Varhaisin 24.4. 1 kiert. Joe Pohja (TaP, SMa, M.Ryhänen, A.Piipponen, I.Kuronen). Seuraavat 27.4. Kes Piikkeensalmessa (TLu) ja Joe Kuhassalossa (AP, ArL). Ylä-Karjalan ensimmäiset haarapääskyn tavoin 5.5. tornikisassa Lieksassa ja Juuassa. Suurin kevätkerääntymä 14.5. 30 p Lie Jamali (JH). Syksyltä muuttajasummia Lieksasta: 17.8. 82m Saukkovaara (PT, J.Laiho) ja 22.8. 60m Riihivaarantie (PT). Syyskuulta ilmoitettiin vielä 19 lintua joista selvästi myöhäisimmät 23.9. 3p Out Sysmäjärvi (LV).

Metsäkirvinen *Anthus trivialis*

Kevään ensimmäiset 22.4. Toh Hopeakallio 3m (J.Koskinen, K.Hämäläinen, TK, HKi, AO, KV yms.) ja Kes Piikkeensalmi 1m (PR, RS). Yleistyi nopeasti tämän jälkeen, Ylä-Karjalan ensimmäiset 26.4. Lie Koriseva 2m (PT). Huhtikuun lopulla pari todella hienoa muuttopäivää: 27.4. Kes Pahanlamminkangas 70m (PR, RS), mutta varsinaiset

päämuuttosummat 28.4. Kes Rasti 247m (PR) ja Rää Katelmonsalmi 400m (MH).

Syysmuuton alku 25.7. Lie Pankakoski 5m (PT) ja Joe tori 1m (KLi). Suurimmat muuttajasummat elokuulta Lieksasta, eniten 16.8. Rännänvaara 59m (PT, J. Laiho). Syyskuun puolella huippuna 9.9. Kit Hatunvaara 15m (TE) ja havaintoja tuli säännöllisesti 23.9. asti, jolloin viimeiset Toh Nikunvaara 1ä (TE) ja Ilo Möhkönvaara 1m (PZ).

Niittykirvinen *Anthus pratensis*

Varhaisimmat 12.4. Joe Aavaranta 1m (UP) ja Joe Ukonlahti 1p (AL), yleistyi varsin nopeasti tämän jälkeen. Ylä-Karjalan ensimmäisiä eri puolilla Lieksaa ja Nurmesta 22.4. Suurimpia kerääntymiä 27.4. Toh Valkeasuolla 200p (V.Heimola, K.Sinkkonen, AV) ja Rää Oravilahdella 400p (MH, PPa, Logrenit), 28.4. Rää Katelmonsalmi 250m (MH), 29.4. Toh Valkeasuo yhteensä 250p (V.Heimola, K.Sinkkonen, AV) sekä 5.5. Kit Päätynlahti 500p (MH, KJä, PMä, VJ).

Myös syksyltä hienoja niittykirvisummia: 11.9. Rää Oravilahti 150p (MH), 13.9. Toh Valkeasuo 270p (TE), 16.9. Rää Haapasalmi 200 SW (MH), huippuna 16.9. Kit Hatunvaara 761m (TE), 18.9. Toh Valkeasuo yhteensä 250p (TE) ja Rää Oravilahti yhteensä 250p (MH), 20.9. Rää Hirvolanpohja 150SW (MH) sekä 21.9. Rää Haapasalmi 250 S (MH). Lieksan suunnasta parhaat muuttajamäärät 17.9. 83m ja 22.9. 70m Saukonvaarasta (PT, J.Laiho). Lokakuussa havainnot harvenivat vähitellen kuun puoliväliin tultaessa ja kaksi viimeistä havaintoa 19.10. Joe Kontiosuo 1p (HKO) ja 21.10. Kon Aavaranta 2m (PMä).

Lapinkirvinen *Anthus cervinus*

Keväthavaintoja yhteensä yhdeksästä linnusta ajalla 9.–22.5. Varhaisimmat 9.–10.5. Kes Särkiavaara 1p (KLi) ja 10.5. Lip Roukalahti 1ä (HKO). Myöhäisimmät puolestaan 22.5. Toh Uusikylä 2 kiert (KJä), joka oli samalla ainoa yhtä useampaa lintua koskenut havaintoa.

Syysmuutto alkoi elokuun lopulla, ensin 20.8. Nur Suojärvi 1 lask.p (HL) ja seuraavia 24.8. alkaen. Valtaosa havainnoista koski 1–3 lintua, enimmillään 1.9. Toh Hopeakallio 7 kiert. (HKi), 3.9. Rää Oravilahti 2+5 p (HKO) sekä 5.9. Out Vuonos 5p (OH, MKo). Syyskuun puolivälin jälkeen vielä 22.9. Joe Reijola 1W (KuK) ja 26.9. Kon Kotalahden pellot 1p (MKo, E. Koivula).

Keltävästäräkki *Motacilla flava*

Varhaisin 22.4. 1 ä m Joe Uimaharju (PMä, J. Auvinen) ja seuraavia 27.4. kolmella paikalla (Kes, Toh, Rää). Ylä-Karjalan ensimmäiset pääskyjen tapaan tornikisassa 5.5. Suurimmat kerääntymät 12.5. 250p Val Heinäjoki (HL, A. ja A. Lehtoranta), 13.5. 150p Joe Suisto (MRä) ja 15.5. 250p Lie Pappilanluhta (HL).

Kesän IBA-kartoituksissa Pol Tiaissuolta löytyi yhteensä 10 reviiriä (JLe) ja Ilomantsin Koivusuon alueella havaittiin 42 reviiriä (Ellermaa ym. 2011).

Syysmuutto pärähti käyntiin heinäkuun lopulla, kun Lie Pankakoskella 26.7. 1m ja 27.7. 2m (PT). Suurimpia kerääntymiä elokuun lopulla: 25.8. Toh Korpi 110p (TE), 26.8. 200p ja 27.8. 100p+100p Rää Haapasalmi (MH) sekä 28.8. Joe Niva 200p (JaV). Muuttajasummista suurin 12.8. Joe Penttilä 40m (MRä). Syyskuussa havaintoja säännöllisesti kuun puoliväliin asti ja myöhäisimmät 22.9. Lie Saukonvaara 2m (PT, JH) ja 29.9. Kit Puhos 1p (KJä).

Västäräkki *Motacilla alba*

Varhaisin 7.4. Kit Hyypii 1p (HPö), seuraavat 11.4. kolmella paikalla, joista pohjoisin Val Haapakylä 1p (J. Mattila). Yleistyi varsin nopeasti tämän jälkeen. Isoja västäräkkikerääntymiä nähtiin monin paikoin ja eniten lintuja kerääntyi Rää Oravilahdelle: 21.4. 350p, 22.4. 450p, 26.4. 250p sekä huippu 27.4. 500p (MH, PPa, Logrenit). Muualla suurin kerääntymä 25.4. Toh Valkeasuo 250p (HKO, T. Nevalainen).

Syksyllä vilkasta liikehdintää jo elokuussa: 17.8. Lie Saukonvaara 107m (PT, J. Laiho). Toinen sadan muuttajan ylitys: 5.9. Toh Nikunvaara 105m (TE). Suurimmat paikalliskerääntymät 22.7. Lie Märjälähti 60p (AL), 24.8. Toh Nikunvaara väh. 75p (TE) sekä 20.9. Lie Pankakoski 50p+12m (PT). Havaintoja säännöllisesti noin 10.10. asti, jonka jälkeen kolme selvästi myöhäisintä: 28.10. Joe Ahveninen 1p (L. Tarvainen), 31.10. Joe Kuusvaara 1p (EVä) ja viimeinen vielä marraskuulla 14.11. Pol Oriniemi 1p (JaL, J. Raassina, J. Kettunen).

Tilhi *Bombycilla garrulus*

Talvella 2011/2012 tilhiä nähtiin lähinnä pikku-parvina ja yli sadan linnun päästiin vain harvoin: 1.12. Joe Niinivaara 105p (R. Lintunen), 18.12. Joe Linnunlahti 120p (AL), 22.12. Joe Otsola 100p (HKA) sekä Joe Linnunlahdella 7.–9.1. 100–120p

Tapaninpäivän tilhiä

(HKa, KVe, TK, PZ). Määrät olivat pienimmillään tammi-helmikuun vaihteessa, mutta maaliskuuta kohden määrät alkoivat taas nousta, esim. 4.3. Joe Karsikko 105p (ANY) ja 19.3. Joe Noljaakka 150p (UP).

Huhtikuun parhaat summat 14.4. Joe Noljaakka 100p (MRä), 18.4. Joe Noljaakka 200 kiert. (HKA) ja Joe Pilkko 100 p (PZ) sekä 21.4. Joe Kotiranta 140p (HKa, KVe). Toukokuun puolella suurin porukka 6.5. Kon Riihikangas 38p (J. Auvinen). Muuttolennessa viimeisiä 14.5. Kes Särkivaara a5NW (KLi) sekä 20.5. Kon Pitkäranta 1 p lähti W (HKO, H. Lehtonen).

Tilhi pesii etenkin maakunnan itä- ja pohjoisosissa. Kesällä Ilo Koivusuon IBA-alueella tehdyissä laskennoissa alueella havaittiin 51 tilhireviiriä (Ellermaa ym. 2011). Lisäksi pesimäaikaisia havaintoja tehtiin toukokuun lopun ja heinäkuun lopun välillä mm. Lieksassa yhteensä 14 paikalla (PT, RL, H. Aalto ym.) sekä Pol Tiaissuolla ja Sammakkoovarassa (JLe).

Heinäkuussa lintuja liikkui jo selvästi, esim. 12.7. Toh Nikunvaara 2SW (TE) ja 24.7. Juu Keihäsjoke 1 kv p (HL), joka ei välttämättä ole tullut kovin kaukaa. Lieksassa reipasta liikehdintää jo heinä–elokuun vaihteessa: Pankakoskella 30.7. 47m ja 31.7. 21m. Sama meno jatkui elokuun alussa, esim. 1.8. Rekisarokka 12m+87p (PT) ja 16.8. Rännänvaara 170p+6m (PT, J.Laiho). Syyskuun alussa sitten jo 9.9. Rännänvaara peräti 670p (PTo). Esimerkiksi Joensuuhun tilhet saapuivat kuitenkin suuremmissa määrissä vasta syyskuun lopulla.

Syysvaelluksen huippu oli lokakuun ensi-puoliskolla. Vuoden suurin kerääntymä 6.10. Joe Eno kk 1000p (T.Piipponen) sekä muuton kulkua Höylakselta: 9.10. 775m, 10.10. 800m ja 12.10. 714m, päämuuttosuuntana NW (HHö, AL). Talvea jäi odottelemaan jonkin verran lintuja, marras-kuussa enimmillään 8.11. Joe Vehkaniemi 600p (HKo), 28.11. Joe Noljaikka 250p (HKo, HKa) sekä 29.11. Joe Käpykangas (PZ).

Koskikara *Cinclus cinclus*

Valtaosa talven 2011/2012 karahavainnoista koski 1–2 linnun ilmoituksia. Kaikki yli kahden linnun havainnot: 8.1. 3p Joe Ala-Koitajoki Siikakoski (SL), 29.1. 3p Val Myllykoski (HL), 30.1. 4p Lip Siikakoski (SNe), 6.2. 3p Joe Jänisjoki Peltokoski (J. Pulkkinen), 18.2. 4p Joe Tuu Koskenniska (AO, P. Silfsten) ja 26.2. 3p Lie Ruunaankosket (EVä). Maalis–huhtikuun suurin kerääntymä Joe Koskenniskan (4) ja Lip Siikakosken (3) ohella 24.3. 4p Joe Herajoki (E. Lappi, T. Martikainen). Havainnoita tuli tasaisesti huhtikuun alkuun asti, jolloin viimeiset viivytelijät 9.4. 1p Lip Taipalejoella (AO) ja 4p Joe Tuu Koskenniskalla (T. Pirnes) sekä 10.4. 1p Juu Ahmovaarassa (T. Sotikov). Sitten seitsemän kuukauden poissaolon jälkeen ensimmäiset saapujat syksyllä 9.11. 1p Joe Eno Ala-Koitajoki (SL) ja 17.11. 2p Kon Kuurna (M. Kevätväre).

Peukaloinen *Troglodytes troglodytes*

Varhaisimmat 6.4. Kit Vanha Puhos 1p (KJä) sekä Nur Saramo 1p (M.Savolainen), seuraavia 13.4. alkaen. Suurimpia kesäisiä päiväsummia 21.6. Lie Konnanvaara 5Ä ja Palovaara 5Ä (KLi), 8.7. Joe Oskolankoski 1Ä + 4 maastopoikasta (JMa) sekä 20.7. Kon Kolvananuuro 5 Ä+var. (T.Tast). Syksyiltä viimeiset 28.9. Kit Päätienlahti 1ä (HL, JLe, T.Muhonen, A.Tolvanen) sekä ainoa lokakuinen 8.10. Lie Riihivaarantie 1p (PT).

Rautiainen *Prunella modularis*

Kevään ensimuuttajat 15.4., kun Joe Nepenmäki 1ä (AP) ja Toh Nikunvaara 1p (TE). Alkoi yleistyä 22.4. alkaen, jolloin mm. Rää Katelmonsalmi 60m (MH) ja Ylä-Karjalan varhaisimmat Lie Keträvaarassa 2m (PT) ja Juu Vuokossa 1p (HL). Kevään muutonhuippu 28.4., kun Rää Katelmonsalmessa peräti 220m rautiaista (MH).

Syksyiltä suurimmat muuttajasummat yleensä muutamien kymmenien lintujen suuruisia, esimerkiksi 9.9. Kit Hatunvaara 38m (TE) ja 10.9. Rää Haapasalmi 30 m+p (MH). Haapasalmessa kuitenkin myös 17.9. 100m muun pikkulintumas-san mukana (MH).

Selvästi suurin muuttajasumma ilmoitettiin kuitenkin Rää Hirvolanpohjasta, missä arvioitiin 20.9. karkeasti 500 rautiaisen muuttaneen alueen kautta (MH).

Rautiaisia viipyi maakunnan maisemissa lokakuun alkuun asti, viimeiset linnut 10.10. Joe Vehkalahdessa (MRä) ja Höylaksella (HHö) sekä Lie Saukonvaarassa (PT).

Punarinna *Erithacus rubecula*

Punarinnan talvehtiminen varmistui Joensuussa, kun Kuhasalosta 1.1.2012 löytynyt lintu sinnitteli paikalla ainakin 4.4. asti (UP yms. monet).

Ensimmäiset kevätmuuttajat 11.4., kun yksittäiset linnut Rää kirkonkylässä (V. ja M. Marienberg) sekä Kon Kontioniemessä (J.Vesterinen). Alkoi yleistyä kuun puolivälissä ja Ylä-Karjalan varhaisin 13.4. Lie Petlatie 1Ä (JH). Varhaisimpia punarintoja nähtiin varsin yleisesti lintulautoilla.

Syksyllä lintuja nähtiin lähes päivittäin noin 20.10. asti ja sen jälkeen marraskuulla kaksi havaintoa: 4.11. Pol Oriniemi 1p (JLe) ja 12.11. Lie Kevätlahti 1p (RVi).

Satakieli *Luscinia luscinia*

Kevään ensimmäinen 11.5. Toh Saario 1Ä (JHe, M.Shemeikka) ja seuraavat kolme 15.5.

Suurimpia (vähintään viisi lintua) kerääntymiä: 20.5. Toh Kemie-Ristee 7Ä (TE) ja Out Sysmäjärvi 5Ä (OH, LV), 2.6. Joe Pilkon alue 8Ä (HKo), 3.–4.6. Toh Sääperi 5Ä (HKi), 7.–8.6. Toh Kemie 20Ä (MH, PPa) sekä 8.6. Toh Akkala 5Ä (MH, PPa).

Jouhkin (2013) arvion mukaan maakunnassa lauloi kesän aikana yhteensä 180 satakieltä, kts. tarkemmin toisaalla tässä lehdessä. Pyhäselän entisen kunnan alueelta löytyi kesän aikana yhteensä 32

laulajaa (JaV). Ylä-Karjalassa Lieksassa kuultiin 11 laulajaa ja Juuassa kaksi sekä Ilomantsissa viisi. Nurmes ja Valtimo jäivät nolville.

Laulukauden jälkeen satakielistä ei juurikaan enää havaintoja tule, nytkin vuoden viimeinen jo 7.7. Kit Puhos 1 varoiteleva (PR), joka myös ainoa pesintään viittaava havainto.

Hannu Eskonen

Sinirinta *Luscinia svecica*

Kevätmuuttokausi potkaistiin käyntiin 3.5., kun Joe Pilkossa 1Ä (ANy) ja seuraava 7.5. Joe Marjala 1p (T.Pennanen). Kevään aikana nähtiin yhteensä 16 sinirintaa ja seuraavaa havaintoa lukuun ottamatta kaikki havainnot koskivat yksittäisiä lintuja: 15.5. Lie Patvinsuo Suomu 1/2p (OH, P.Martikainen). Päämuutto oli kuun puolivälissä ja viimeiset nähtiin jo 17.5. kolmella eri paikalla Joensuussa.

Syyspuolella ensimmäiset 24.8. Toh Valkeasuo 2p (TE) ja elokuun puolella ehdittiin nähdä yhteensä neljä lintua. Päämuutto osui 10.9. tienoilte, kun mm. 10.9. Lie Niitty-Jamali 6p (RVi) ja Toh Uudenkylänlampi 5p (HKi) sekä 13.9. Uudenkylänlammella noin 10 p (HKi). Myöhäisimmät: 26.9. Joe Ukonlahti 1 p (J.Pulkkinen) ja Toh Savikko 1p (HKi) sekä 28.9. Toh Uudenkylänlampi 1p (HKi). Syksyn yhteissummaksi tuli mukavasti noin 75 sinirintaa. Jos tulvan valtaamalla Höyläksellä olisi päästy rengastelemaan täysipainoisesti, summa olisi vielä selvästi suurempi.

Sinipyrstö *Tarsiger cyanurus*

Keväällä varhaisimmat toukokuun puolivälissä: 13.5. 1Ä Nur Mustinvaara (J.Valtanen) ja 15.5. 1 +2kv Ä Lie Loukkuvaara (HL). Laulavia lintuja löytyi eniten Lieksasta, yhteensä 12 laulajaa kahdeksalta vaaralta (PT, L. Tarvainen, H.Aalto, JH ym.). Suurin osa linnuista oli aivan itärajan pinnassa olevissa metsissä ja kuultiinpa Lieksan puolelta myös yhteensä neljä Venäjän puolella laulanutta lintua (PT, L.Tarvainen). Nurmeksessa em., Mustinvaaran linnun lisäksi kaksi havaintoa laulavista linnuista, Valtimolla samoin kaksi laulajaa ja Ilomantsissa ja Juuassa molemmissa yksi. Vuoden yhteissummaksi tulee 20 laulajaa, mikä on yksi parhaita vuosisummia: vuonna 2009 havaittiin 19 yksilöä, vuonna 2010 24 yksilöä ja vuonna 2011 noin 19 yksilöä.

Kaikki havainnot:

- 13.5. Nur Mustinvaara 1 Ä (J.Valtanen)
- 15.5. Lie Egyptinkorpi 1+2kv k Ä (HL)
- 20.5. Val Marjomäki 3Ä (2 2kv + 1 +2kv p) (RVä)
- 23.5. Lie Vankonvaara 1Ä (H.Aalto)
- 24.5. Lie Kivivaara 3k Ä Suomen puolella ja 2k Ä Venäjän puolella (PT, L.Tarvainen)
- 24.5. Lie Hemminvaara 2Ä (H.Aalto)
- 31.5. Lie Särkilammin Luhovaara 1k Ä Suomen puolella ja 2k Ä Venäjän puolella (PT, L.Tarvainen)
- 2.6. Lie Vankonvaara 1Ä (JH)
- 7.6. Ilo Pönttövaara 1Ä (TE)
- 10.6. Lie Haapahaasianvaara 1 2kv k Ä (PT, J. ja P.Parkkinen)
- 16.6. Juu Tynnörivaara 1 2kv k Ä, mahdollisesti myös naaras p (KLi)
- 17.6. Lie Autiovaara 1Ä + 1Ä (I.Kecskemeti, K.Söderlind, S. ja H.Lampen)
- 18.6. Lie Uuraanrotko 1Ä (I.Kecskemeti, K.Söderlind, S. ja H.Lampen)
- 19.6. Lie Salmivaara 1 2kv k Ä (OH, P.Martikainen)
- 3.7. Lie Otrosvaara 3Ä (PT, L.Tarvainen)
- 15.7. Lie Haapahaasianvaara 1 2kv k Ä (RVä, J.Laitasalo)
- 17.7. Nur Kykämät 1k Ä (J.Valtanen)

Mustaleppälintu *Phoenicurus ochruros*

Hyvä mustaleppälintuvuosi, yhteensä seitsemän havaintoa. Vuoden 2011 loppuun mennessä Pohjois-Karjalassa oli tavattu 55 mustaleppälintua (Väisänen 2012).

- 15.4. 1p Lip Ylämylly (K.Rouhiainen ym.)
 18.4. 1 2kv k Joe Ukonlahti (AP, ArL)
 25.4. 1 n p Toh Nikunvaara (TE)
 9.5. 1 k p Kit Puhoskartano (TNu)
 12.5. 1 n p Kit Sepänniemi (KA, A.-M.Tikkanen)
 13.5. 1 k p Ilo Lehtovaara (HPö)
 12.–13.7. 1p Out keskusta (H. Leivo).

Kari Antikainen

Mustaleppälintu naaras 12.5. Kit Sepänniemi

Leppälintu *Phoenicurus phoenicurus*

Kevään ensimmäiset kuusi leppälintua saapuivat jo huhtikuun puolella, ensimmäisten ollessa 27.4. Lip Peltola 1k p (R. Puustinen) sekä 28.4. Kit Kyyrönniemi 1 k + 1 k NW (PR). Ylä-Karjalassa varhaisin 2.5. Lie Energiatie 1 k p (JH).

Syksyllä syyskuulta vielä viisi havaintoa, joista myöhäisin 21.9. Kit Peltola 1 k p (J.Erra, T. Mikola).

Pensastasku *Saxicola rubetra*

Huhtikuun puolella ehti saapua jo kuusi lintua, joista varhaisimmat 28.4. Juu Tuopanojoella (PMä, J. Auvinen) ja Toh Sääperillä (V.Heimola, K.Sinkkonen, AV). Ylä-Karjalan ensimmäinen Juu Kaajanlammella 5.5. (HL, P.Vainikka, A.Paananen).

Kesän havainnoista mainittakoon 10.6. Ilo Paljakansuon-Löytösuon-Lössänsuon alueella

lasketut 38 pensastaskua (RVä, A.Nuotiomäki) sekä 23.6. Joe Ahveniselta lasketut vähintään 7 paria (R.Erola, HKa, KVe). Laji oli runsas myös Joe Reijolan pelloilla, missä nähtiin enimmillään 4.7. 60p pensastaskua (KuK).

Elokuun suurimmat kerääntymät: 4.8. Joe Pärnä väh. 35p (JaV) ja 9.8. Joe Mulon pello 40p (JaV). Syyskuun puolella havaintoja tuli säännöllisesti 11.9. asti, joista viimeiset 11.9. Toh Jylmässä (HKo) ja Joe Pilkossa (HHö).

Kivitasku *Oenanthe oenanthe*

Varhaisin 11.4. Kit Tasapää 1p (R.Huusko), seuraavia 14.4. alkaen ja Ylä-Karjalan ensimmäinen 20.–22.4. Lie Niitty-Jamali 1p (JH, RVi, M.Muikku, AAi). Tästä lajista ei yleensä kovin suuria päiväsummia ilmoitella, tällä kertaa suurimmat 13.5. Ilo Pikku-Aunus a9/5p (HPö) ja 9.9. Toh Järventaus 11 juv p (MKo).

Kesän pesimäaikaiset havainnot (15.5.–31.7.) kertyivät toisaalta kanta-Joensuusta (n.9 havaintopaikkaa), toisaalta maakunnan sorakuopilta ja hakkuuaukoilta (7 havaintopaikkaa). Pelloilta raunioruntteja löytyi vain yhdeltä paikalta (Toh Keltasuo) ja Out Vuonoksen kaivosmaisemissa laji pesi myös. Ilo Koivusuon alueen kartoituksissa lajia ei löytynyt lainkaan.

Syksyllä myöhäisimpiä perinteiseen tapaan syyskuun lopulle asti, viimeisimmät 23.9. Kit Puhoksella (HKa) ja Juu Tuopanojoella (PMä, R.Ronkainen).

Sepelrastas *Turdus torquatus*

Keväällä nähtiin yhteensä kahdeksan sepelrastasta, mikä on tavanomaista enemmän: 22.4. 1 k p Rää Oravilahti (MH, K.Halonen, TE), 25.4. 1 k p Joe Sarvinki (SMa), 28.4. 1 k p Rää Täitimenjärvi (J.Hirvonen) ja 1k p Toh Niirala (M. ja J.Vilen), 30.4. 1 k p Out Suvisranta (OH, LV), 3.5. 1 k p Joe Kuusvaara (T.Ronkainen & J.Räty), 4.5. 1p Kit Puhos (A. ja M.Vaittinen) sekä selvästi myöhäisin 24.5. 1 k p Pol Varonen (JLe).

Mustarastas *Turdus merula*

Talvelta 2011/2012 ilmoitettiin yhteensä n. 52 mustarastasta, jotka jakautuivat kunnittain seuraavasti: Joe noin 22, Kit 9, Lip 5, Kon 3–4, Rää 3, Juu 3, Out 3, Pol 3, Lie 1 sekä Toh, Kes, Val, Nur ja Ilo 0. Joensuun yksilömäärän arviointi oli vaikeaa, sillä esimerkiksi Noljakasta ilmoitettiin

havaintoja pitkin talvea osin samoista linnuista. Noljaakassa lienee talven mittaan oleskellut vähintään puolenkymmentä mustarastasta (monet) ja Rää kirkonkylällä talvehti 3 lintua ruokinnalla (V. ja M.Marienberg).

Keväällä mustien rastaiden määrät alkoivat kasvaa vähitellen maaliskuun lopulta alkaen. Suurimmat kerääntymät ja muutot 20–25 lintua huhtikuun puolivälin tienoilla, esimerkiksi 16.4. Joe Keskijärvi 23p (HPö) ja 22.4. Rää Katelmonsalmi 25m (MH).

Syksyn merkittävin havainto lajista oli 23.9. Joe Keskijärvellä pihanurmikolla nähty a37 yksilön mustarastasparvi (HPö), muut suurimmat päiväsummat 10 yksilön tienoilla.

Harri Hölttä

Räkättirastas *Turdus pilaris*

Räkätit olivat talvikaudella 2011/2012 vähissä. Joensuusta ilmoitettiin talven mittaan 79 havaintoa, joista valtaosa koski yksittäisiä lintuja. Selvästi suurimmat parvet 11.12. Noljaakka a11p (UP) ja 21.1. Kytö a8p (HKO) Muista kunnista yksilömäärät seuraavasti: Lie 14 sekä Kon, Ilo, Lip, Rää, Kit ja Juu kussakin yksi räkätti. Lieksan summaa selittää talven toiseksi suurin parvi koko maakunnassa: 31.12. Heinävaara 9p (RVi, M.Muikku). Kiteen lintu viihtyi Juurikalla tyrnipensaassa koko talven (E.Torni).

Maaliskuun havaintosummaksi jäi vielä niukat 10 räkättihavaintoa mutta 12.4. alkaen lintuja alkoi vähitellen ilmaantua maisemiin. Laji alkoi yleistyä 21.4. alkaen ja suurimpia päiväsummia heti sen jälkeen, enimmillään 22.4. Rää Katelmonsalmi 5000N (MH) sekä 23.4. Kit Kiteenlahti 3000p (PR) ja Rää Oravilahti yht. 5000p (MH, PR, RSi). Lieksasta isoja porukoita vielä toukokuun alussakin, esim. 5.5. Niitty-Jamali 1100p (MH, M.Halonen).

Loppukesällä ilmoitettiin jo satojen yksilöiden parvia, enimmillään 29.7. ja 7.8. Lip Ahonkylä 500p (HKA, VJ, HKO). Muuton alkua 15.8. Lie Marjosärkät 64m (PT).

Syys-lokakuulta ilmoitettiin tuhansien yksilöiden räkättiparvia, esimerkiksi 20. ja 22.9. 5000 kiert. Rää Oravilahti (MH, A. ja M.Supponen, PPa), 22.9. Toh Uusikylä 3500p (MKO) sekä 5.10. Joe yliopisto 4000p (PZ). Muuton huippu oli 20.9. tienoilla, suurimpia muuttoja 21.9. Rää Pantiinniemi 4500m+p (MH, PPa) sekä 28.9. Joe Aavaranta 2700W varttitunnissa (PZ).

Edellä mainittujen havaintojen lisäksi Rää Haapasalmen Pantiinniemestä ilmoitettiin myös karkeina arvioina suurempia räkättimääriä muutolta: 16.9. 8000m, 17.9. 35000m ja 20.9. 16000m (MH).

Loppusyksyllä määrät laskivat vähitellen talvea kohti, marraskuun suurin parvi 4.11. Joe Hukanhauta 250p (HKO).

Laulurastas *Turdus philomelos*

Lajista tehtiin ilmeisesti maakunnan ensimmäinen talvihavainto: 6.12. Kit Päätynlahti 1p (KJä).

Keväällä ensimmäisiä 14.4., kun Joensuussa kolmella paikalla yhteensä neljä lintua. Yleistyi selvästi 22.4., jolloin myös Ylä-Karjalan ensimmäiset Lieksassa (PT, AK). Kevätmuuton huippusummat laskettiin Rää Katelmonsalmen kapeikossa, missä 22.4. 180m ja 28.4. peräti 500m (MH).

Syyspuolelta sitten suurimmat summat yötai-vaalta kuunneltuja tiksettäjiä, eniten 22.9. n. 30 yöm Joe Noljaakka (HKA). Vuoden lopuksi kaksi lintua vielä marraskuulta: 4.11. Kit Ruppovaara 1p (TE) ja 6.11. Joe Kaatiojärvi 1p (JKi).

Punakylkirastas *Turdus iliacus*

Kevätmuutto pärähti käyntiin 13.4., kun yksittäiset linnut paikallisina Joe Noljaakassa (PZ) ja Karsikossa (TN, JLa, K.Nurmi). Määrät pysyivät matalina kunnes 22.4. laji runsastui selvästi muiden rastaiden tavoin. Suurimpia summia 22.4. Rää Katelmonsalmi 500m (MH) ja Joe Höytiäisen suiston torni 300m (HHö, MRä), 25.4. Kit Kunonniemi 300p (PR, RSi), 28.4. Rää Katelmonsalmi 500m (MH) sekä 5.5. Kit Päätynlahti 300 m+p (MH, KJä, PMä, VJ).

Syksyllä Rää Haapasalmen Pantiinniemessä arvioitiin karkeasti suurimmissa muutoissa liikuneen 16.9. 4000m, 17.9. 15000m ja 20.9. 2000m punakylkeä (MH). Enimpien mentyä havain-

not vähenivät lokakuulla vähitellen ja marraskuulta vielä 10 havaintoa, myöhäisimpinä 14.11. Lie Kotola 1p (AK) ja 20.11. Kon Hautajärvi 1p (J.Pönkkä).

Kulorastas *Turdus viscivorus*

Varhaisimmat hyvissä ajoin: 7.4. Kes Mäntyniemi 1p lähti SW (TLu), 8.4. Toh Ketola 2p (J.Erra) sekä 9.4. Toh Littilä 1p (TE). Havaintojen määrä lisääntyi selvästi 13.4. alkaen. Suurimmat päiväsummat 20–35 lintua: 22.4. Kes Palanutkangas 25p (PR, RSi), 24.4. Toh Savikko 20p (HKi) ja 1.5. Toh Valkeasuo-Holmansuo 35p (KJä). Muuttosummista suurin 22.4. Joe Ruanvaara 18m (JVä).

Syksyllä havaintomäärät nousivat syyskuun puolivälin jälkeen ja havaintoja tehtiin varsin tasaisesti lokakuun lopulle asti. Suurimmat päiväsummat eri puolilta 10–12 yksilöä. Myöhäisimmät 25.10. Kes Leveäkivi 1p (J.Kontiokorpi) ja 26.10. Joe Nurmela 1NW (TJo).

Pensassirkkalintu *Locustella naevia*

Varhaisimmat 20.5. Toh Säpäri 1Ä (M.Kevätväre) ja 21.5. Joe Sulkulahti 1Ä (MRä). Ylä-Karjalan ensimmäinen jo 22.5. Lie Jamali 1Ä (HKo).

Jouhkin 2013 mukaan P-Karjalassa laskettiin kesällä 2012 yhteensä 75 pensassirkkalintua, mikä oli paras summa viiteen vuoteen. Pyhäselän entisen kunnan alueella laskettiin kesän aikana yhteensä 11 laulajaa (JaV). Toh Värtsilän laaksossa lauloi kesällä enimmillään 4 Ä (HKo, HKi) ja Lip Ahonkylässä 16.7. 3Ä (TTa). Lintuja kuultiin säännöllisesti heinäkuun lopulle asti, jolloin vuoden viimeiset 26.7. Joe Reijolan pelot 1Ä (JaV).

Viitasirkkalintu *Locustella fluviatilis*

Varhaisimpia: 20.5. Rää Haapasalmi 1Ä (MH) ja 22.5. Kon Lehmonsuo 1Ä (KV). Jouhkin (2013) mukaan maakunnassa laskettiin kesän mittaan noin 45 viitasirkkeliä. Kunnittainen jakauma: Joe n.15 (joista 10 entisen Pyhäselän kunnan alueella), Toh n.10, Kit 6, Rää 5, Kon 4, Lip 3, Kes 2, Lie 2 ja Val 1. Selvästi pohjoisin laulaja 12.6. Val Hiekkalahti 1Ä (PR) ja Lieksastakin ilmoitettiin laulajat Varasjoelta ja Niitty-Jamalista (K.Jaskanen, K.Kuitunen, PMä, J.Auvinen). Katsausjakson viimeinen lintu oli äänessä 25.7. Kon Iiksenniityllä (T.Tast).

Kultarinta *Hippolais icterina*

Varhaisimmat 14.5. Toh Kemie 1Ä (JHe) sekä 16.5. kolmella paikalla (Joe, Rää, Kit).

Kunnittain kultarintoja ilmoitettiin seuraavasti: Joe 10, Toh 8, Kit 5, Kon 5, Rää 4, Kes 4, Ilo 3, Lie 1, Pol 1. Enimmillään kuultiin 31.5. Rää Täitimeniemi 3Ä (TNu) sekä 20.5.–1.6. Kon Rantakylä 2Ä (PMä, J.Auvinen). Ylä-Karjalasta yksi havainto 20.5. Lie Ruunankylässä 1Ä (K.Jaskanen). Mainittakoon myös Ilomantsin kolme lintua: 8.6. Ilajansuo 1Ä (HKo), 18.6. Ryökkylä 1Ä (E.Pitkänen) ja 29.6. Hattuvaara 1Ä (KLi). Katsausvuoden viimeisin oli äänessä vielä heinäkuulla: 7.7. Toh Niirala 1Ä (JHe, HKi).

Hannu Eskonen

Ruokokerttunen *Acrocephalus schoenobaenus*

Varhaisimmat 9.5. Out Sysmäjärvi 1Ä (P.Renvall) ja Kit Päätynlahti 1Ä (HKo), seuraavia 12.5. alkaen. Joe-Toh-Rää Pieni-Onkamolla jo 14.5. 5Ä (JVä) ja Toh Rantakylässä 15.5. 6Ä (TE, M. Huuskonen, E.Kröger). Ylä-Karjalasta yhteensä seitsemän havaintoa ajalta 21.5.–24.6. (Nur 1, Lie 6). Suurimmat kesäiset ilmoitetut laulajasummat viiden linnun kokoisia.

Syysmuuton lopusta syyskuisia havaintoja vielä 11 linnusta, joista myöhäisimmät 17.9. Joe Pilkko 1p (HHö) ja Out Sysmäjärvi 1p (OH) sekä 22.9. Joe Niemennokka 2p (JVä).

Viitakerttunen *Acrocephalus dumetorum*

Varhaisimmat 18.5. Joe Karsikko 1Ä (ANy) ja 18.–24.5. Ilo Roivaanpolku 1Ä (A.Koivuniemi), alkoi yleistyä jo 20.5. alkaen. Toukokuun puolella suurin summa 27.5. Toh Kemie-Ristee 29Ä (TE).

Vuoden 2012 viitakerttussumma oli hienot 948 laulajaa. Samaan mittaluokkaan on viimeksi ylletty

2010, kun summa oli 900 laulajaa (Jouhki 2013). Runsaimmillaan laji oli Tohmajärvellä, mistä suurin ilmoitettu yhden yön summa 7.–8.6. Kemie yhteensä 120 laulajaa (MH, PPa). Pyhäselän entisen kunnan alueelta arvioitiin kesän mittaan 210 laulajaa (JVa). Lintuja riitti myös Ylä-Karjalaan, esimerkiksi 8.6. Ilo Hattuvaara 5Ä (HKo), 11.6. Nur Radantaus 4Ä (PR), 12.6. Val Hiekkalahti 6Ä (PR) ja 18.6. Lie Törmälä 4Ä (K.Jaskanen). Syksyllä elokuun puolelta vielä neljä havaintoa, joista viimeiset 12.8. Toh Perä-Musko 2p (TE).

Luhetakerttunen *Acrocephalus palustris*

Varhaisimmat 25.5. Ilo Sonkaja 1Ä (HKA, KVe) ja 27.5. Joe Pirttivaara 1Ä (IKU).

Jouhkin 2013 mukaan maakunnassa kuultiin kesän 2012 aikana yhteensä 30 luhetakerttusta. Useampia lintuja kuultiin 6.6. Toh Savikko 3Ä (HKi) sekä kaksi lintua oli äänessä Val Pertunlahdessa (ARo), Joe Paukkajalla (ONu) sekä Rää Täitimenniemessä (MH ym.). Ylä-Karjalasta em. Valtimon havainnon lisäksi kaksi laulajaa: 2.6. Juu Ruunasuo 1Ä (PMä) ja 6.7. Lie Kelvä 1Ä (PMä, J.Auvinen). Valtaosa havainnoista kesäkuulta, heinäkuulla äänessä vielä seitsemän lintua, joista viimeisin 8.7. Lip Salokylä (JHe).

Rytikerttunen *Acrocephalus scirpaceus*

Kaikki havainnot: 28.5.–26.7. Joe Vehkalahti 1Ä (AAi, MRä yms.), 28.5. Ilo Koivusuo 1Ä (T.Kankaanpää), 30.5. Out Sysmäjärvi 1Ä (LV, OH), 31.5. Kit Ätäskö 1Ä (HPö, H.Haakana), 1.6. Toh Rantakylä 1Ä (TE), 5.6. Rää Joki- ja Hautalampi 1Ä (HKo), 14.6. Joe Varaslampi 1Ä (T.Pirnes), 26.6. Kit Päätyenlahti 2Ä (UP) ja 3.7. 1Ä (JHe), 1.7. Lie Ristinlampi 1Ä (T.Leitoma, I.Roininen) ja 29.7. Out Vuonos 1Ä (A. Patjs, R.Sipilä). Ilomantsin lintu lauloi Koitajokivarressa.

Rastaskerttunen *Acrocephalus arundinaceus*

Kaikki havainnot: 22.5.–28.6. Joe Vehkalahti 1Ä (MRä yms.), 3.6. Pol Matkalahti 1Ä (PH), 3.6. Rää Ruokosalmi 1Ä (PH) sekä 6.6. Rää Jokilampi 1Ä (MH, PPa).

Hernekerttu *Sylvia curruca*

Varhaisin 30.4. Toh Patsola 1Ä (HKi), yleisemmin 8.5. lähtien. Syksylytä päämuuttoaikaan 13.8. Joe Höytiäisen kanavan suisto 5reng (AL). Syyskuun

puoleen väliin tavallinen, viimeinen 26.9. Rää Vuoniemi 1SE (JaV).

Pensaskerttu *Sylvia communis*

Ensimmäinen 7.5. Joe Karsikko 1p (JLa, TNu, K. Nurmi), yleisemmin 15.5. lähtien. Syksyllä 1.8. Reijolan pelot 10p (JaV) ja myöhäisin 13.9. Toh Valkeasuo 1p (TE).

Lehtokerttu *Sylvia borin*

Ensimmäiset 16.5. monella paikalla maakunnan pohjoisosia myöten. Muuttoon viitaten 5.6. Kit Kyyrönniemi 4Ä kärjen männikössä (PR, RSi). Emot maastopoikasen kanssa vielä 12.8. Joe Sammallahti (JaV). Myöhäisimmät 10.9. Joe Pilikko 3p (UP).

Mustapääkerttu *Sylvia atricapilla*

Talvelta peräti viisi: 6.11.–11.12. Nur Ritola 1k p (L. Sorsa, Korhoset), 17.–27.12. Joe Vehkapuro 1k p (A. & A. Väänänen), 17.12.–28.1. Joe Naljakkä 1k p (HH, UP ym.), 1.1. Joe Otsola 1k p (J. Pusa) ja 20.–23.1. Joe Tikkarinne 1n p (S. Sankkila). Kevään ensimmäinen 3.5. Joe Linnunlahti 1Ä (JaK), seuraavia 10.5. lähtien. Kesän aikana havaintoja n70 pääosin reviereillään laulavasta mustapääkerttusta. Eniten havaintoja “vanhan” Joensuun alueelta, mutta muuten melko tasaisesti maakunnan pohjoisosia myöten. Syksymmällä yksi havainto elokuun puolivälissä ja sitten yli kahden kuukauden tauon jälkeen loka-marraskuussa neljä havaintoa sekä myöhäisimpänä 4.11. Toh Mäntyniemi 1k p (H. Pirhonen, K. Sarkkinen).

Idänuunilintu *Phylloscopus trochiloides*

Varhaisimmat 20.5. neljällä paikalla kuuden yksilön voimin. Laulajakeskittymiä 2.6. Kon Huururinne 3Ä (KV), 16.6. Juu Turunvaara 3Ä (KLi) ja 23.6. Kii Keskijärvi 3Ä (UP). Laulavia “iduleita”, jotka pääosin reviereillään n. 115, jotka “kunnittain” seuraavasti: Eno 8, Ilo 7, Joe 9, Juu 8, Kes 2, Kii 9, Kit 5, Kon 9, Lie 34, Lip 3, Out 2, Pyh 1, Rää 3, Toh 5, Tuu 5, Val 2 ja Vär 1. Syksyllä elokuulta yksi havainto ja myöhäisin 1.9. Out Lukanvaara 1p (OH).

Sirittäjä *Phylloscopus sibilatrix*

Ensimmäinen 30.4. Joe Sintso 1Ä (JaV), seuraavia 6.5. ja yleisemmin 9.5. lähtien. Laulajakeskittymiä mm. 26.5. Kes Varmo 8Ä+p (HKA, KVe) ja Joe

Hannu Eskonen

Harmaasieppo

Hopealahti 7Ä (JaV) sekä 29.5. Ilo Alajoen varsi 8Ä (T. Kankaanpää). Myöhäisin yli kuukauden muita myöhemmin 31.8. Out Jokipohja 1p (OH).

Tiltaltti *Phylloscopus collybita*

Ensimmäinen 9.4. Lip Kaatamo 1p (T. Leitoma, I. Roininen), seuraava 13.4. ja yleisemmin 22.4. lähtien. Muutolla 28.4. Kit Kyyrönniemi 5p (PR) sekä kesältä laulajakeskittyminä mm. 19.6. Lie Sokovaara 5Ä, Lakkavaara 5Ä ja 21.6. Konnanvaara 5Ä (KLi). Keväällä havaintoja 7 hily-/hihku-äänisestä tiltaltista. Syksyllä 13.9. Toh Nikunvaara 10p (TE). Hily-/hihku-äänisiä havaittiin syksyn aikana yli 70 tasaisesti pitkin syksyä. Tavallinen lokakuun toiselle viikolle asti, viimeinen 24.10. Kon Häikänniemi 1kiert (HHö, AL).

Pajulintu *Phylloscopus trochilus*

Ensimmäiset 28.4. ja heti monella paikalla. Muutolla uunilintulaji Kit Kyyrönniemi 1.6. 15m ja 6.6. 30m (PR, RSi). Syksyllä Joe Höytiäisen kanavan suisto 13.8. 42reng1kontr ja 30.8. 35reng (AL). Melko tavallinen yli syyskuun puolivälin, myöhäisin 29.9. Kit Vanha Puhos 1p (KJä).

Hippiäinen *Regulus regulus*

Ilmoitusten perusteella varsin tasaisesti läpi talven. Suurin kerralla havaittu määrä Lip Kaskesniemi 24.12. 5p (VJ). Syksyllä varsin vaatimattomia määriä, Rää Vuoniemi 8.9. 50p (JaV) ja 10.10. 35m (JaV, JKl).

Harmaasieppo *Muscicapa striata*

Ensimmäiset 12.5. viidellä paikalla maakunnan pohjoisosia myöten. Muuttohavaintoja Kit Kyyrönniemestä: 29.5. 35m, 1.6. 55m, 5.6. 265m, 6.6. 62m ja 8.6. 31m (PR, RSi, KJä). Syksyn huipuja 3.8. Toh Nikunvaara 25p (TE) ja 13.8. Joe Höytiäisen kanavan suisto 8 reng (AL). Myöhäisin 22.9. Joe Hasanniemi 1p (HKo).

Pikkusieppo *Ficedula parva*

Varhaisin 10.5. Toh Kostamo 1Ä (TNu), seuraavia 12.5. lähtien. Laulajakeskittyviä tutuilta paikoilta: Lie Patvinsuo Autiovaara 17. ja 19.5. 5Ä (HPö, ARo), 24.5. Lie Hemminvaara 4Ä+1p (H. Aalto) ja 26.5. Joe Hopealahti 3Ä (JaV). Laulavia pikkusieppoja pääosin reviereillään ilmoitettiin reilu 130. "Kunnittain" havainnot jakautuivat seuraavasti: Eno 16, Ilo 28, Joe 5, Juu 1, Kes 8, Kii 5, Kit 9, Kon 7, Lie 28, Lip 3, Nur 3, Out 2, Pol 5, Pyh 6, Rää 1, Toh 4, Tuu 2 ja Val 1. Syksyisempiä heinäkuun lopulla kaksi havaintoa ja ainoa elokuinen 12.8. Kii Oskolankoski 1p (JMa).

Kirjosieppo *Ficedula hypoleuca*

Varhaisin 25.4. Ilo Viitaranta 1p (U. Tikka), yleisesti jo huhtikuun puolella. 4.5. Rää Haapasalmi 10p (MH). Ilomantsin suoalueiden kartoituslaskennoissa erittäin runsas. Syksyllä 13.8. Joe Höytiäisen kanavan suisto 4r1kontr (AL). Myöhäisimmät 23.8. Joe Karsikko 1p (JLa, TNu, K. Nurmi) ja Toh Uudenkylänlampi 1p (HKl).

Pyrstötiainen *Aegithalos caudatus*

Talvella 2011/2012 pyrstötinteistä ilmoitettiin 79 havaintoa, painottuen maakunnan eteläpuoliskoon. Ilmoitetuista parvista suurin 23.1. Kit Kiteenlahti a23p (H. Tahvanainen).

Kesä-elokuussa poikueita Pol Kinahmossa (JLe), Joe Loitimolla (T. ja V.-P.Pirnes) ja Pilkossa (HKo, P.Eskelinen), Lip Myllypuron lehdossa ja Ylämyllyllä (VJ) sekä Rää Ruplansuolla (J.Uotila) ja Oravilahdella (JLe). Ylä-Karjalasta pesimäaikaisia (huhti-heinäkuu) havaintoja tuli vain

kuuden ilmoituksen verran Lieksasta, missä mm. 28.5. Pappilanluhta 1 kiert. (R.Vilen), 15.6. Hönttö 2p (PT) ja 13.7. Korpijärvi a n.5p (K.Jaskanen). Heinäkuisia parvihavaintoja muualta: 11.7. Joe Revonkylä a27 kiert. (SMa) sekä 18.7. Kon Riikangas 25 kiert. (PMä) ja Toh Patsola 25 kiert. (HKi).

Syksyllä havaintomäärät alkoivat nousta noin 10.9. ja vaelluskausi oli vilkkaimmillaan syyskuun lopulta alkaen. Suurimmat päiväsummat: 26.9. Kon Pitkäranta 59W+12 kiert. (KLe, TJo), 29.9. Kit Kyyrönniemi 40m (TE), 3.10. Kon Häikänniemi 40m (AL, KLe) sekä 17.10. Kit Kyyrönniemi 47 W (TE). Lintuja riitti hyvin vielä marraskuullekin.

Hömötiainen *Parus montanus*

Kun syysvaelluksella hömppiä nähtiin vain hyvin vähän, jäivät vuoden merkittävimmätkin havainnot aika vaatimattomiksi: 29.1. Lip Pihatie 20p (H.Tarma), 17.10. Kit Kyyrönniemi 20W (TE) sekä 1.11. Joe Hammasmahti 38p talvilintulaskentareitillä (JaV).

Lapintiainen *Parus cinctus*

Talvella 2011/2012 kolme pidempään samalla ruokinnalla viihtynyttä lintua: 2.12.–21.1. Joe Pärnä (JaV, HKi, AO ym.), 18.12.–25.3. Out Lukanvaara (OH, I.Heikkala ym.) sekä 8.1.–15.3. Joe Uramo (MHy, HKa, SMa, IKu, KVe, M.Ryhänen). Näiden lisäksi myös kolme yksittäishavaintoa: 11.12. 1p Lip Peltola (RPu), 29.1. 1p Juu Raivio (A. ja T.Louhelainen) sekä 13.3. 1p Joe Sarvinki (SMa).

Kuusitiainen *Parus ater*

Syksyn suurin vaellussumma kertoo siitä, ettei lintuja ollut paljoa liikkeellä: 14.9. Kit Hatunvaara 10m (3a) (TE).

Ylä-Karjalasta muutamia alkutalvisia ja talvihavaintoja (Val 1, Nur 7, Lie 13 yksilöä) sekä ainoat pesimäaikaiset havainnot Lieksasta: 17.4. Lie Kehätie 1Ä (K.Jaskanen), 1.7. Lie Akselinmäki 1Ä (PT) sekä 12.7. Lie Koli 1Ä (K. ja M.Rainio).

Sinitiainen *Parus caeruleus*

Syksyn suurimmat vaeltajasummat 50 linnun tienoilla: Joe Höytiäisen kanavan suistolla 29.9. 52r (AL) ja 15.10. 34m+15 kiert (HHö) sekä 21.10. Rää Vuoniemi 51m (JVä). Talvilintulaskennoissa enimmillään 26.2. Joe Pyhäselkä 47p (JVä) ja 1.11. Toh Säaperi 63p (HKi).

Talitiainen *Parus major*

Syksyn kaksi selvästi parasta vaellussummaa seuraavasti: 17.9. Lie Ryhälänvaara 128m (L.Tarvainen) ja 17.10. Kit Kyyrönniemi 189 W (TE).

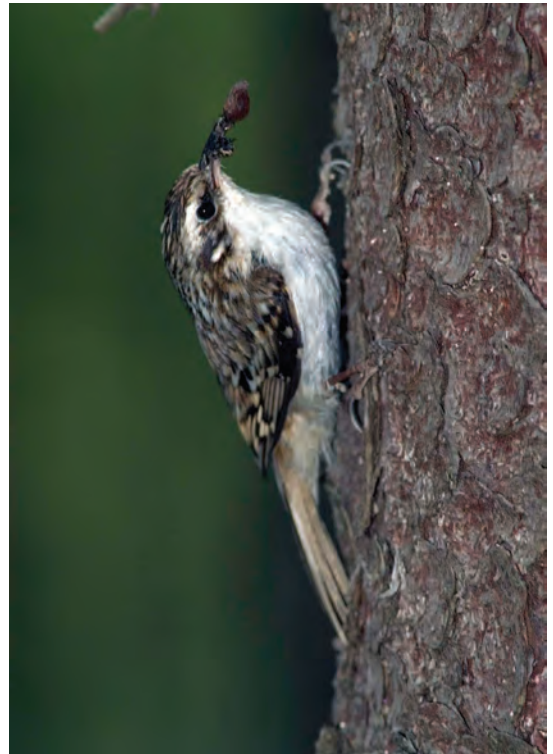
Talvilintulaskennoissa enimmillään 2.1. 142p ja 1.11. 190p Toh Värttilä (HKi).

Pähkinänakkeli *Sitta europaea*

Talvella 2011/2012 yksittäinen nakkeli vietti talven Joe Naurisvaarassa (T. Ryhänen) ja Höytiäisen kanavalla (UP, HHö, HKa, ANy yms.). Yksittäishavaintoja seuraavasti: 16.10.–6.12. Joe Nepenmäki 1p (AP), 29.1. Pol Saarivaara 1p (V.-M.Hyttinen), 29.1. Kit Puhos 2p, jotka oleskelleet paikalla jo pitempään (E.Turunen) sekä 18.2. Pol Teyrisaari 1p (JLe, A.Sutinen).

Keväällä Höytiäisen suistossa talvehtinut lintu nähtiin viimeisen kerran 12.4. (HHö). Joe Siilaisilla havaittiin 13.–22.4. paikallinen lintu, joka lauloi myös soidinta, mutta sen jälkeen havaintoja ei enää ilmoitettu (PZ, JaK, HHö). Kes Varmossa lajilla todettiin reviiiri toukokuussa (K.Suomela, HKa, KVe).

Hannu Eskonen

Puukiipijä

Tässä Outokummussa talvea 2011/2012 viettäneessä isolepinkäisessä todettiin homeyeri-alalajin piirteitä.

Syyskauden avasi 5.9. Joe Siilaisilla havaittu lintu (HHö). Suurempaa syysliikehdintää ei tänä syksynä ollut ohjelmassa: syyskuulta ilmoitettiin kaksi muuta yksilöä, lokakuulta viisi ja marraskuulta viisi nakkeliä. Lokakuuisista yksilöistä kaksi ja marraskuisista kolme lintua jäivät talvehtimaan. Kaikki havainnot koskivat yksittäisiä lintuja. Syksyn jakauma kunnittain: Joe 6, Kit 4, Toh 2 ja Out 1.

Puukiipijä *Certhia famialiris*

Puukiipijän esiintymisestä on Tiiran havaintojen perusteella hieman hankala tehdä syvällisempiä analyysejä. Poimintoja vuoden varrelta: 17.3. Joe Noljakka 5Ä (A.Aintila, R.Hyytiäinen), 31.3. Kiteen kunnan itäosissa yhteensä 7p metsälintumaratonilla (HKo, P.Fayt), 30.5. Kit Kantosyrjä 4Ä (HKo), 3.9. Joe Kolvananuuro 3p (HKa, KVe), 12.9. Toh Räkynvaara 3p (HKi) sekä 1.11. viisi lintua talvilintulaskennoissa sekä Joe Hammaslahdessa (JVä) että Toh Värtsilässä (HKi),

Kuhankeittäjä *Oriolus oriolus*

Ensimmäinen havainto hyvin aikainen: 9.5. Kes Ruokkee 1Ä (KLi), seuraavat 16.5. Rää Täitimeniemi 1ä (TNu) ja 17.5. Out Sysmäjärvi (LV). Elokuulta vielä neljä havaintoa, joista myöhäisin 12.8. Pol Kinahmo 1p (JLe). Selvästi pohjoisin havainto ja samalla Ylä-Karjalan ainoa: 16.6. Lie Pappilanluhta 1Ä (H.Holmström).

Lajin esiintymisessä näyttäisi olevan kaksi painopistealuetta, toisaalta Kiteen-Kesälahden alue, toisaalta Polvijärven seutukunta. Havaitut yksilöt kunnittain: Ilo, Val, Nur & Juu 0, Lie 1, Out 1, Kon 1, Rää 3, Lip 5–6, Toh 6, Joe 8, Kit 10, Pol 15 ja Kes 16 yksilöä. Enimmillään 2.6. Kes Sarvisalo 3p (J., A. ja O.Kontiokorpi), 6.6. Kit Muljulanselkä 4Ä (PR) sekä 3.7. Pol Kinahmossa 4p (k + vähintään 3 naaraspuikuista, ilmeinen poikue) (K. Matikainen).

Pikkulepinkäinen *Lanius collurio*

Varhaisimmat aikaisia: 3.5. Lip Korjusalmi 1 k p (RPu) ja 9.5. Lip Kuusiniemi 1 k p (HPö). Ylä-Karjalan ensimmäinen 11.5. Juu Kuhnusta 1 k p (JLe). Kit Kyrönniemen muuttolinjalla nähtiin 28.5. 1k+2n p sekä 6.6. 2n NW (PR, KJä).

Kesän merkittävin pikkulepinkäiskeskittymä oli Ilo Paljakansuon-Löytösuon-Lössänsuon alueelta 10.6. löydetty 12 p (RVä, A. Nuotiomäki). Poikueaikaan puolestaan nähtiin 20.7. Toh Kanusjärvellä kahdessa poikueessa yhteensä 12 p (JaV). Helppoimmillaan lajin näkeminen oli elokuussa poikueiden patsastellessa pellonreunoilla. Pikkulepinkäiset muuttavat varsin aikaisin, nyt syyskuulta vielä neljä havaintoa myöhäisimpien ollessa 14.–16.9. Joe Viskopissa havaitut 3p (SLe).

Isolepinkäinen *Lanius excubitor*

Isolepinkäisiin voi törmätä maakunnassa ympäri vuoden. Talvella 2011/2012 nähtiin yhteensä noin 25 yksilöä, kunnittain jakautuen Joe n.10, Kit 4, Pol 3, Toh 2–3, Kon 2, Out 1–2, Ilo 1, Lip 1 ja Juu 1. Kevätpuolella havaintojen määrä alkoi kasvaa maaliskuun puolivälistä alkaen. Maaliskuulta ilmoitettiin 34 havaintoa mutta päämuutto osui huhtikuulle, jolta ilmoitettiin yhteensä 154 havaintoa. Enimmillään samoilla paikoilla oleili 3–4 lintua esim. Kit Kiteenlahdella ja Toh Sääperillä. Toukokuun alusta (1.–8.5.) isolepinkäisiä neljältä paikalta Joe Enosta ja Ilomantsista, mutta ne voivat koskea jo reviereillään olevia lintuja.

Kesähavaintoja tuli jaksolta 30.5.–30.7. yhteensä yksitoista eri puolilta, mutta pesintöjä ei varmistettu. Ensimmäinen muuttolennessä jo 26.7. Lie Pankakoski 1m (PT). Syyspuolella elokuussa vielä harvalukuinen, vain viisi ilmoitettua havaintoa. Havaintojen määrä alkoi kasvaa syyskuun puolivälissä ja parhailla paikoilla kirjattiin keväiseen tapaan enimmillään 3–5 yksilön kerääntymiä. Päämuuttokautta kesti syyskuun puolivälistä lokaan puoliväliin, jonka jälkeen havaintomäärät laskivat selvästi ja esim. marraskuulta tuli enää 18 havaintoa.

Närhi *Garrulus glandarius*

Närhivuoden merkittävin tapahtuma oli syyskuussa koettu voimakas närhivaellus. Vaellus huipentui yllättäen 16.–22.9., sillä tätä jaksoa ennen suurin syyskuinen muutto oli 11 linnun suuruinen. Ensin Rää Haapasalmessa 16.9. 90m ja 17.9. 100m (MH). Sitten parin päivän tauon jälkeen 20.9. Kon Häikänniemi 243m (12a) (ANy, T.Karkiainen) ja Rää Haapasalmi 200m (MH). Päämuutto seuraavana päivänä: 21.9. Rää Haapasalmi 470m (MH) ja Joe Rauanvaara 228m (JV). Ja Haapasalmessa vielä 22.9. 100m (MH). Yhteensä 16.–22.9. nähtiin n. 1940 vaeltavaa närheä. Tämän jälkeenkin vaellus jatkui heikentyneenä, parhaat päiväsummat 26.9. Joe Linnunlahti 60m (MRä) ja Joe Rauanvaara 89m (JV) sekä viimeisin 20 linnun ylitys 29.9. Juu Larinsaari 50m (T.Martikainen).

Muilta osin närhivuosi oli varsin tavanomainen: talvikaudelta 2011/2012 ei ilmoitettu erityisiä närhihavaintoja, keväällä nähtiin pienimuotoista kevätvaellusta ja elokuulta mainittakoon 5.8. Rää Onkamojärvet 1+a22 E (JV).

Kuukkeli *Perisoreus infaustus*

Kuukkelin esiintymisestä maakunnassa on pelkästään Tiiran havaintojen valossa vaikea saada selvää. Maakunnan eteläosissa laji on tunnetusti hyvin harvinainen ja havaintoja tuli vain kaksi: ilahduttava kesähavainto 8.6. Tohmajärvellä yksittäinen lintu (M.Vattulainen) sekä 20.10. Kit Kiteenlahti 2p (H.Tahvanainen). Joensuusta tai Rääkkylästä ei havaintoja ilmoitettu.

Eniten ilmoitettuja havaintoja tuli Liperistä, yhteensä 14, ja useimmat niistä olivat Haapovaaran seudulta. Kontiolahdelta tunnetaan yksi vakiopaikka, Outokummusta ilmoitettiin kolme havaintoa neljästä kuukkelista ja Polvijärveltä viisi havaintoa yhteensä 12 yksilöstä. Tihein, tunnettu kuukkelikanta Pohjois-Karjalassa onkin Liperin-Outokunnan-Polvijärven-Juuan alueilla.

Ylä-Karjalassa ja Ilomantsissa, missä kuukkeleita saattaisi myös ajatella olevan, kuukkelikannat eivät välttämättä olekaan kovin runsaita. Tästä kertoo esimerkiksi se, että Ilomantsin Koivusuon IBA-alueen linnustonselvityksissä lajia ei kesällä havaittu lainkaan (Ellermaa 2011). Toisaalta tilannekatsausta on vaikea saada siksikin, koska havainnoijia ei maakunnan reunakunnissa ole montaa. Tiiraan katsausvuodelta ilmoitettiin Ilomantsista neljä, Juuasta viisi, Lieksasta yksi, Nurmeksista kaksi ja Valtimolta kolme kuukkelihavaintoa.

Harakka *Pica pica*

Suurimmat harakkakokoontumiset: 16.12. Kit Kiteenlahti 47p maatalon pihapiirissä (H.Tahvanainen), 25.3. Lie Lamminkylä 35p (JH), 15.11. Juu Kuhnusta 35p (TNu) sekä 19.11. Joe Pilkko 37p (HKO). Kaatopaikkojen harakkajoukkioita ei ilmeisesti jaksettu laskeskella.

Keväältä vaelteluhavaintoja: 18.3. a4N ja 8.4. a3N Joe Rauanvaara (JaV), 22.4. Rää Katelmonsalmi 4N (MH) sekä 28.4. 3 NW ja 29.5. 1 NW Kes Rasti (PR, KJä).

Pähkinähakki *Nucifraga caryocatactes*

Talvelta 2011/2012 tuli havaintoja yhteensä noin 11 hakista, jakautuen kunnittain seuraavasti: Rää 3, Toh 3, Kit 3, Nur 1 ja Joe 1. Pitempään samalla paikalla viihtyi Toh Patsolassa ruokinnalla 9.–19.12. ja 9.1.–6.4. remunnut hakki (HKi). Rää kirkonkylään ilmestyi puolen vuoden tauon jälkeen hikiporukka 24.2. ja parvessa nähtiin pitkin kevättä enimmillään viisi lintua (V. ja M.Marienberg).

Mustavaris

Rää kirkonkylässä myös pesittiin, sillä 8.–25.7. nähtiin 2 ad lintua ruokkimassa kolmea poikasta (V. ja M.Marienberg). Keväältä ja kesältä tuli muutamia muitakin havaintoja: kevättalvella muutaman kerran ruokinnalla Joe Keskijärvi (HPö, S. Vänskä), 14.–18.6. Lie Märjälähti 1p (M.Kevätväre), 25.6. Kit Päätyenlahti 2W (K.Hiiroinniemi) sekä 26.6. Kes kirkonkylä 2 NNW (TLu).

Syyskauden kiertelyn alkua 20.7. Kes kk 2p (K.Suomela) ja 31.7. Lie Iljanniementie 1 kiert. (JH). Elokuulta tuli sitten 39, syyskuulta 66, loka-kuulta 42 ja marraskuulta 17 havaintoa, mutta havainnoissa on mukana pitkään samoilla paikoilla Joensuussa roikkuneita hakkeja. Suurimpia päiväsummia: 26.8. Lip kk 4p (M.Pisto), 29.8. Toh Hopeakallio 4m (PT, HKi, L.Tarvainen), 29.8.–2.9. päivittäin 2–9p Joe Rantakatu (TK ym.), 5.–8.9. Joe Penttilänranta enimmillään 12p (A.Koikkalainen, AP, MRä) sekä 24.9.–1.10. Rää kk max. 7p (V. ja M.Marienberg). Vielä loka–marraskuussa Joe kaupungintalolla ja Rää kirkonkylällä useina päivinä 6–7 hakkaa (monet). Joensuussa voi karkeasti arvioida syksyn aikana havaitun vähintään 50–70 hakkaa ja muualla jakauma on kunnittain seuraava: Toh 15, Rää 12, Lie 12, Lip 11, Kes 5, Kit 4, Kon 7, Juu 5, Nur 2, Out 3, Pol 2, Ilo 0, Val 0.

Naakka *Corvus monedula*

Vuoden suurimmat keräntymät kaatopaikoilta: 8.9. Out Jyrin jätekeskus 500p (M.Koivula) ja Joe Kontiosuolla enimmillään 5.12. ja 8.12. sekä 9.–10.8. 400p (M.Koivula, MRä, HKo). Näiden ulkopuolella eniten 25.8. Joe Reijolan pellot 500p (JaV). Talvihavaintoja tuli Joensuun ulkopuolelta aina Nurmesta, Lieksaa ja Valtimoa myöten, enimmillään 11.12. Lie Riihivaara 56p (PT) ja 28.1. Out keskusta 95 kiert. (HHö). Muuttolennossa ei havaittu 35 lintua suurempia päiväsummia.

Mustavaris *Corvus frugilegus*

Kevään ensimmäiset 13.3. Kit keskusta 1p (T.Vuorinen) ja 19.3. Joe Iiksenniitty 8p (J.Pursiainen), mikä olikin kevään suurin mustavarisorukka, sillä kaikki muut havainnot koskivat 1–3 linnun päiväsummia. Havaintoja lähes päivittäin ajalla 23.3.–3.4., sen jälkeen huhtikuussa enää harvakseltaan. Kon Ullossa 25.3. tavattu kaksikko oli pesänrakennushommissa (J. ja S.Turunen), mutta yritys ei ilmeisesti edennyt tämän pidemmälle. Toukokuulta vielä viisi havaintoa, joista myöhäisimmät 13.5. Lie Niitty-Jamali 1p (AK) ja 26.5. Juu puhdistamo 1p (P.Vainikka). Yhteensä kevätkaudelta tuli 36 mustavarishavaintoa, jotka

Kottaraispari

koskivat noin 50 yksilöä.

Kevätkauden ulkopuolella laji on tunnetusti harvinainen. Nyt yksi havainto kesältä 21.6. Joe Kontiosuon jäteasema 1p (SMa) sekä yksi syksyltä: 26.8. Lie Marjosärkät 3W (PT).

Varis *Corvus corone cornix*

Suurimmat kerääntymät ilmoitettiin Joe Kontiosuon lihapatojen ääreltä: 29.1. 500p (RJ), 28.9. 320p (M.Koivula) ja 300 linnun suuruisia ilmoituksia elo-lokakuulta useilta päiviltä.

Kevätpuolella suurin variskasauma 16.3. Joe Karsikko 150p (MRä). Syysmuutolla puolestaan enimmillään 21.9. Rää Pantinniemi 300S (MH) ja 23.9. Kit Hatunvaara 250SW (TE, K.Antikainen).

Korppi *Corvus corax*

Myös korpilla suurimmat porukat kaatopaikoilla: 6.1. Lie Riihivaara 100p (PT), 29.1. Joe Kontiosuo vähintään 400p (RJ) ja 4.7. 200 SW (T. ja H.Tast) sekä 22.2. Out kaatopaikka vähintään 100p (M.Vihava) ja 16.3. 200p (HHö, AO, P.Silfsten). Muualta mainittakoon 3.6. Joe Reijolan venesatama 76 SW (MRä).

Kottarainen *Sturnus vulgaris*

Muutamia talvihavaintoja. Out kaatopaikalla yksittäinen lintu 1.12., 1.1. ja 10.3. (OH, LV, I.Heikkala) – lieneekö onnistunut talvehtiminen? Rää kirkonkylässä puolestaan 23.12.–7.1. 2p sekä vielä 15.1. 1p (V.Marienberg), mutta ei enää tämän jälkeen.

Ensimmäinen kevätmuuttaja 16.3. Joe Karsikko 1p, lähti kaatopaikan suuntaan (AP, ArL),

minkä jälkeen maaliskuulla havaintoja lähinnä Kontiosuon ja Outokummun kaatopaikoilta. Ylä-Karjalasta varhaisin 26.3. alkaen Nur Pohjoistie 1p (R.Kotilainen, ilm. M.Timonen). Laji alkoi yleistyä maaliskuun lopulla. Suurimpia parvia huhtikuun puolivälissä: Joe Kontiosuolla 14.–18.4. 60p (JVe, HKo, MRä) sekä 15.4. Lip Heponiemi 55p (HPö) ja Out kaatopaikka 70p (LV).

Kesäkerääntymä: 29.6. Joe Ketunpesät 70p (TNU). Loppukesän kokoontumisajoja: 26.7. Pol Kinahmo 186p (JLe), 28.7. Lip Puromäki 130p (HKo), 8.8. Lip Roukalahti 150p (HKo) ja 18.8. Lip Heponiemi n.200p (JaV). Vuoden suurin kerääntymä 12.9. Lip Riihilahti 900p (HKo) ja myöhäisin sadan linnun ylitys 19.9. Pol Huutokoski 100p (JLe, JMa). Talvea kohden kottiaiset kerääntyivät Joe Kontiosuolle, missä vielä 12.10. 60p (HKo), jonka jälkeen yli kymmenen linnun porukoita ei enää ilmoitettu. Kontiosuon ulkopuolelta vuoden myöhäisimmät 4.11. Kit Puhos 1p (TE).

Varpunen *Passer domesticus*

Suurimpia varpusparvia: 26.12. Joe Kanervalava 40p (HKa, KVe), 1.1. Nur Porokylä 40p (HL), 28.1. Kit Harjuntie 45p (P.Liukku) sekä syksyltä 11.9. Joe tori 44p (MRä). Syksyltä ei vaellushavaintoja.

Pikkuvarpunen *Passer montanus*

Talvelta 2011/2012 eniten 2.1. Toh Värttilä 80p talvilintulaskennassa (HKi), 28.1. Toh Värttilä Pappilantie 70p (M.Varonen) ja 28.1. Lip Ylämylly 78p (H.Kähkönen). Syksyllä selvästi suurin

Järripeippo

kerääntymä puolestaan 1.11. Toh Sääperi 148p, talvilintulaskennassa nekin (HKi).

Ylä-Karjalasta muun muassa 9.1. Lie Riihi-vaarantie 18p (PT), 21.1. Juu kk Eevalanpelto 15p (HL), ainoa Valtimon havainto 28.1. Val Tapanintie 6p (T.Karreinen), 26.5. Juu puhdistamo pesä sähkötolpassa (P.Vainikka), 11.6. Nur Porokylä 3p (PR), 27.6. ainakin kaksi poikuetta Lie Riihivaarantie (PT) sekä 5.8. Lie Sorsalan pellot 25p (RVi).

Peippo *Fringilla coelebs*

Talvikaudella 2011/2012 nähtiin noin 25 peippoa. Näistä Toh Savikossa ja Uusi-Värtsilässä talvehtineet linnut pärjäsi maaliskuulle asti (HKi, V.Väänänen, E.Jormanainen), samoin kuin Joe Enon Jakojärvelle tammikuussa ilmestynyt lintu (M. ja P.Hyttinen). Joe Ranta-Mutalassa nähtiin samalla paikalla enimmillään 1k+2n peippoa 3.–12.12., joista viimeiset havainnot 29.1. (TJo ym.). Lieksastakin ilmoitettiin neljä havaintoa yksittäisinä päivinä nähdystä linnuista ja muutoin linnut jakautuivat kunnittain seuraavasti: Joe 9, Toh 5, Kon 4 ja Lip 2.

Joe Uimaharjussa 12.3. nähty peippo (RE) saattoi olla jo kevätmuuttaja, sitä seuraavaksi 26.3. Lie Iljanniementie 1Ä (JH). 30.3. tuli jo viisi havaintoa eri puolilta, yleistymistä 14.4. alkaen. Suurimpia summia: 22.4. Rää Katelmonsalmi 1500m (MH), 23.4. Rää Oravilahti 1000p (PR, RSi), 25.4. Kit Suoparsaari 1180m (PR) ja Lip Kokonlampi 1500p (PR, RSi), 28.4. Rää Katelmonsalmi 1600m (MH) sekä 29.4. Rää Kivisalmi 2120m (PR, RSi). Kevään suurin kerääntymä kuitenkin vasta toukokuun

puolella: 5.5. Lie Mäntypuro 7000p (MH). Liikehdintää vielä kesäkuun alussa: Kit Kyyrönniemessä 1.6. 83NW, 5.6. 44NW ja 6.6. 20NW+30p (PR, RSi).

Peipot eivät levänneet keskikesälläkään, vaan 7.7. Kit Juurikkasalmi 547NW rantaa seuraten (PR) ja Lieksan muutonseurannoissa syysmuuttoa heinäkuun lopulta alkaen (PT). Useampien satojen lintujen parvia tavattiin syyskerääntymissä ja –muutolla elokuun lopulta alkaen. Syksyn päämuuttopäivä oli ilmeisimmin 14.9., kun Rää Haapasalmen Pantiinniemessä muutti arviolta 15 000 pikkulintua, joiden joukossa runsaasti peippoja (MH) ja Kit Hatunvaarassa nähtiin 1500m peippoja, joista 1200 aamulla heti sumun hälvettyä (TE). Muita suuria päiväsummia: 8.9. Rää Oravilahti 3000p (MH), 10.9. Rää Haapasalmi 1500 m+p (MH) sekä 22.9. Toh Hopeakallion tornista 1500p (MKo). Syyskuun jälkeen havainnot vähenivät perinteiseen tapaan, lokakuun suurimmaksi summaksi tuli 4.10. Toh Vepsäntie 500p (TE) ja marraskuulta vielä 20 lintua.

Järripeippo *Fringilla montifringilla*

Talvelta 2011/2012 tuli havaintoja yhteensä kahdeksasta linnusta. Rää kirkonkylässä viipyi koiras 23.11.–13.12. (V. ja M.Marienberg), mutta muuten havainnot koskivat yksittäisinä päivinä nähtyjä lintuja. Kunnittain: Toh 3, Rää 1, Lie 1, Lip 1, Kon 1, Kit 1. Lisäksi maaliskuun alussa ilmestyi Toh Mäntyniemeen järri, joka viipyi ruokinnalla noin kuukauden ainakin 3.4. asti (K.Sarkkinen, H.Pirhonen).

Ensimmäiset kevätmuuttajat huhtikuun puolivälissä, kun 14.4. Joe Sarvinki 1p (SMa) ja Lip Kuorinka 1p (A.Sonninen). Tämän jälkeen havaintoja ilmoitettiin päivittäin mutta isompia päiväsummia vasta 22.4. alkaen. Tällöin myös Ylä-Karjalan ensimmäiset, kun 22.4. Lie Riihivaarantiellä 1Ä (PT). Päämuutto osui huhti-toukokuun vaihteeseen: 28.4. Kit Kyyrönniemi 1640m (PR) ja Rää Haapasalmi 500p (MH), 29.4. Rää Kivisalmi 1352m (PR) sekä selvästi suurin kerääntymä 5.5. Lie Mäntypuro 8000p (MH). Toukokuun alussa nähtiin suurimmillaan satojen lintujen kokoisia parvia ruokailemassa talviruokintojen jäänteillä.

Ensimmäinen syysmuuttaja 17.8. Lie Saukonvaara 1m (PT, J.Laiho) ja laji yleistyi elo-syyskuun vaihteesta alkaen. Suurimmiksi päiväsummiksi jäivät seuraavat: 17.9. Lie Saukonvaara 372m (PT), 20.9. Lie Pankakoski 400m (PT), 25.9. 1000p+m Joe Keskijärvi (HPö), 4.10. Toh Sikosuo 350p (JKi) sekä 5.10. Kon Kulho 400p (RE). Määrät laskivat selvästi lokakuun puolivälissä ja marraskuulta tuli enää yksi havainto: 1.11. Toh Värtsilä 1 n p (M.Taponen).

Vihherpeippo *Carduelis chloris*

Kaikki yli sadan linnun kerääntymät vuoden varrelta: Joe Mulon pelloilla 9.8. 120p ja 1.9. 250p (JaV) sekä Kontiosuolla 5.12. 100p (HKo) ja 8.12. 150p (MRä). Seuraavaksi suurimmat Ylä-Karjalasta: 14.-17.12. Juu kk 90p (HL) sekä 11.2. Lie Peltolankatu 95p (RVi, M.Muikku).

Tikli *Carduelis carduelis*

Talvella 2011/2012 joulukuulta kaksi, tammikuulta kuusi ja helmikuulta kaksi havaintoa. Koskivat 1-2 lintua kerrallaan, paitsi 29.1. Ilo Ala-Koidantie 5p (P.Tikka). Kevätmuuton alkua olivat ainakin 19.3. Joe Karsikko 15p (J.Pursiainen), muita hyviä päiväsummia keväältä 22.4. Rää Katelmonsalmi 7m (MH) sekä 24.4. Ilo Parpeinvaara 5p (A.Koivuniemi). Pesimäkaudelta toukokuulta 12 havaintoa, kesäkuulta kaksi ja heinäkuulta viisi. Näistä mainittakoon 3.-5.5. Nur Satamaranta 1Ä (M. ja K.Timonen), joka oli ainoa Joensuun ulkopuolelta ilmoitettu reviiriin viittaava lintu. Kesähavaintoja Joensuusta eri puolilta, mm. Pilkosta, Vehkalahdesta, Hasanniemestä ja Kontiosuolta. Pesintöjäkin lienee tapahtunut jossain päin Joensuuta, sillä loppukesästä esim. 1.8. Reijola 2ad+2 juv p (JaV), 9.8. 22p (parvessa paljon nuoria) Kar-

hunmäki (R.Lintunen), 10.8. Sulkuniemi 11 1kv p (MRä) sekä 4.9. n.20 enimmäkseen 1kv p Pilikko (HHö). Syksyn suurin lukema 28.9. Joe Kontiosuo 28p (M.Koivula), missä myös 7.11. 16p ja 16.11. 17p (HKo). Valtaosa havainnoista tuli Joensuusta, mutta myös Ilo 4, Nur 2 ja Lie 1 havainto.

Vihervarpunen *Carduelis spinus*

Talvella 2011/2012 vihervarpuset olivat kateissa: joulukuulta kaksi havaintoa kahdesta yksilöstä ja helmikuulla kolme havaintoa kolmesta yksilöstä. Tammikuulla hieman runsaampi: ilmoituksia vähintään 23 yksilöstä Joensuusta, minkä lisäksi pihabongausviikonloppuna ilmoitettiin eri puolilta yhteensä 12 yksilöstä.

Maaliskuun lopulla vihervarpusmäärät alkoivat nousta kevätmuuton edetessä. Kevätkaudelta ei kuitenkaan isompia päiväsummia ilmoiteltu, enimmillään 12.4. Kit Riihikangas 110m (PMä), 26.4. Rää Haapasalmi 200p ruokinnalla (MH ym.) sekä 7.5. Joe Haapalahti 150p ruokinnalla (R.Keltanen).

Kesältä mainittakoon 7.7. Kit Juurikkasalmi 10SE + 64 NW (PR) sekä 23.7. Lie Riihivaarantie 170p (PT),

Syksyllä puolestaan Rää Haapasalmen Pantiiniemestä arvioitiin karkeasti peippomassojen seassa muuttaneen 17.9. 5000 SW-S, 18.9. 3000 SW ja 21.9. 1550 S vihervarpusta (MH). Päämuutto osui muutenkin syyskuun puolivälin tienoille, esim. Rää Vuoniemessä 15.9. 530SE (PZ) ja 16.9. 330NW (JaV) sekä 22.9. Kit Hatunvaara 335m (TE, HKi, A.Parkkonen). Lokakuun alussa vielä 6.10. Joe Reijola 320m (KuK), mutta marraskuulta enää kuusi havaintoa yhteensä 35 yksilöstä.

Hemppo *Carduelis cannabina*

Ei talvihavaintoja, kevään ensimmäiset 6.4. Kit Sopensuo 4p (KJä) ja 9.4. Joe Ukonlahti 2m (AL).

Valtaosa vuoden hemppohavainnoista tuli huhtikuulta (yht. 29). Toukokuulta ilmoitettiin 10, kesäkuulta neljä ja heinäkuulta viisi lintua näiden pesimäaikaisten havaintojen keskittyessä eri puolille kanta-Joensuuta. Vuoden varrella varmin hemppopaikka oli Joe Ukonlahti. Kevään suurin kerääntymä 21.4. Out kaatopaikka 6p (OH, LV) ja syksyltä 5.9. Kon Ruohosuo 11p (AL) sekä 15.9. Joe Mulon pellot 10p (JaV). Vuoden viimeinen 7.11. Joe Kontiosuo 1p (HKo). Ylä-Karjalasta ei havaintoja.

Vuorihemppo *Carduelis flavirostris*

Lyhyesti virsi kaunis: 27.1. 1p urpiaisparvessa Joe Kontiosuo (TE), 18.–19.4. enimmillään 7p Joe Ukonlahti (AP, AO, ArL, AJ, AN, HHö, TK, ANy, MRä, JPu, KuK) sekä 21.–22.4. 5p Out kaatopaikka (OH, LV).

Urpiainen *Carduelis flammea*

Urpiaiset olivat talvikaudella 2011/2012 vähissä. Suurin kerääntymäkin vain 7.1. Kesä 50p (TLu).

Kevättä kohden määrät alkoivat kasvaa. Huhtikuussa parhaat päiväsummat 14.4. Kon Riihikangas 650m (PMä) sekä 29.4. Rää Oravilahti 736m W (MH). Vuoden hienoin urpiaismuutto koettiin hieman yllättäen Tornien Taisto-päivänä 5.5., kun Rää Vuoniemessä laskettiin 4850m (n.45) urpiaista matkalla kaakkoon (T.Nevalainen, MPi, JaV). Samana päivänä myös karkeasti arvioiden 1000m N Kit Päätynlahdella (MH, KJä, PMä, VJ). Kesä–heinäkuulta ei ilmoitettu ensimmäistäkään havaintoa ja elokuultakin vain kaksi havaintoa yhtä monesta linnusta.

Syyskuultakin ilmoitettiin vain kuusi havaintoa, mutta lokakuu toi urpiaismääriin muutoksen.

Syksyn suurimmat muutot: 6.10. Lie Saukonvaara 910m (19a) SW (PT), 15.10. Joe Höytiäisen kanavan suisto 1800m (n.40a) pääas. NW (HHö) sekä 17.10. Lie Pankakoski 1080m (32a) NW (PT). Myös vuoden suurin urpiaiskerääntymä osui lokakuulle: 19.10. Kon Riihikangas 500 kiert. (PMä, R.Ronkainen). Marraskuullakin lintuja liikkui vielä ihan hyvin, suurin päiväsumma 5.11. Lie Pankakoski 440m+100p (PT).

Tundraurpiainen *Carduelis hornemanni*

Talvelta 2011/2012 tuli joulukuulta kuusi havaintoa, tammikuulta kahdeksan ja helmikuulta samaten kahdeksan. Havainnot koskivat 1–7 yksilöä kerrallaan, poikkeuksina kuitenkin 5.12. n.15p Joe Kontiosuo (HKO) sekä 1.1. peräti 45p Out kaatopaikka (OH, I.Heikkala). Kevätpuolella maaliskuulta yhteensä 22 havaintoa, suurimmat parvet 24.3. Kon Uilo 10p (HKA, KVe) ja 25.3. Out Lukanvaara 10p (OH, J.Miettinen ym.). Huhtikuulta vielä 10 havaintoa ja kevätkauden viimeiset 5.5. Lie Riihivaarantie 1p (PTo). Syyspuolella varhaisin 15.10. 1p Joe Keskijärvi (UP) ja tämän jälkeen lokakuulta kaksi ja marraskuulta neljä havaintoa.

Kirjosiipekäpylintu *Loxia leucoptera*

Kuusi havaintoa: 1.12.2011 1 n-puk.p Toh Patsola (HKi), 10.4. 2p Kon Riihikangas (PMä, R. Ronkainen), 4.5. a4SW Rää Haapasalmi (MH), 27.5. 1 kiert. Ilo Koivusuon luonnonpuisto (M.Ellermä), 31.5. 1Ä p Ilo Hanhisuo (T.Kankaanpää) ja 22.6. 1 ä m yhdeksän pikkukäpylinnan seurassa Lie Patvinsuo Lahnasuo (HKO).

Pikkukäpylintu *Loxia curvirostra*

Pikkukäpylintumäärät olivat koko vuoden matalalla ja selkeä valtaosa vuoden aikana ilmoitetuista havainnoista koski 1–5 linnun pikkuparvia.

Talvikauden 2011/2012 suurin summa 1.12. Toh Patsola *Loxia* sp. 35p (HKi). Alkukesän perinteiseltä vaelluskaudelta paras päiväsumma oli 1.6. Kit Kyyrönniemi 35 NW (PR, RSi).

Vuoden suurimmat määrät nähtiin syksyllä: 23.9. Lie Suurikangas pikku-/isokäpylintu 26 kiert. (PT, JH), 3.10. 47NW (4a) Joe Sarvinki (SMa) sekä 26.10. Kit Kyyrönniemi 79NW+20p (PR, RSi).

Isokäpylintu *Loxia pytyopsittacus*

Yhteensä 35 havaintoa tästä hankalasta lajista. Talvihavaintoja yksi: 18.2. Ilo Ylä-Koitajoki Hanhikoski 2p ->E (VMS). Havaintojen määrä alkoi kasvaa huhtikuun puolivälissä. Pesinnöistä kertova havainto 29.6. emot ruokkimassa kahta lentopokasta Ilo Tervasuo (KLi) ja lisäksi esim. 16.8. 3 1kv p Lie Rännänvaara (PT, J.Tolvanen). Havainnoista 10 tuli Lieksasta ja 6 Ilomantsista, kun esimerkiksi Joensuusta selvästi suurempi harrastajamäärä teki 9 havaintoa lajista. Mainittakoon vielä vuoden suurin parvi 5.9. a1 1p Joe Eno Louhioja (HKA, KVe).

Punavarpunen *Carpodacus erythrinus*

Varhaisin 8.5. Lip Mattisenlahti 1Ä (PMä), seuraavia 12.5. alkaen. Toukokuussa punavarpusia nähtiin vielä monin paikoin hyödyntämässä talvilinturuokintojen rippeitä, esim. 16.5. 2/3p Joe Karhunmäki (R.Lintunen). Suurimmat laulajakeskittymät olivat 9–12 linnun suuruisia Joe Paukajassa, Ahvenisella ja Haapalahdella (ONu, RE). Syksyllä muuttajia 5.8. Toh Nikunvaara 4 S (TE) ja elokuun puolivälin jälkeen ainoa ja selvästi myöhäisin 7.9. Kon Riihikangas 1p (PMä).

Tarmo Sotikov

Taviokuurna koiras

Taviokuurna *Pinicola enucleator*

Talvella 2011/2012 laji oli varsin harvalukuinen: joulukuulta ilmoitettiin vain kaksi havaintoa (yht. 19 yksilöä), tammikuulta seitsemän havaintoa (yht. 65 yksilöä) sekä helmikuulta yhdeksän havaintoa (yht. 120 yksilöä). Valtaosa havainnoista tuli ”kevätkuultokaudelta” 15.1.–21.2. ja suurimpia parvia seuraavasti: 25.1. Juu Timovaara a27 kiert. (P.Räsänen), 28.1. Kon Varparanta 28p (PMä, R. Ronkainen, J.Auvinen), 1.2. Toh Vepsäntie 24 kiert. (TE), 12.2. Out Suvisranta 25p (OH) sekä 15.2. Juu Larinsaari 27p (T.Martikainen).

Syyskautella kaksi ensimmäistä havaintoa tuli poikkeuksellisesti jo syyskuussa: 15.9. Joe Keskijärvi 2p, lähtivät W (HPö) ja 26.9. Out Apajalahti 1m (AL, J.Latja). Lokakuun avasi 1.10. Toh Kemie 20p (M. ja E.Lappalainen) ja muita parempia päiväsummia seuraavasti: 14.10. Lie Riuttajärvi 51m (2a) (PT), 21.10. Kit Hatunvaara 106m (13a) (HKi, TE, A.Parkkonen) sekä 26.10. Kiteeltä neljältä paikalta yhteensä 126 p+m, eniten Kyyrönniemessä 37m+4p (PR, RSi). Laji alkoi yleistyä noin 20.10., kun yleensä vasta havaitaan ensimmäiset linnut ja ajalta 20.10.–30.11. lajista ilmoitettiin yhteensä 140 havaintoa noin 800 yksilöstä. Selkeä valtaosa havainnoista koski 1–10 linnun pikkuporukoita. Esiintyminen jatkui runsaana myöhemmin talvella 2012/2013, josta lisää vuoden 2013 vuosikatsauksessa.

Punatulkku *Pyrrhula pyrrhula*

Talvikaudelta 2011/2012 suurimmat kerääntymät olivat pihabongauksessa 28.–29.1. ilmoitetut 20–22 yksilön tulkuporukat. Keväältä yksi parempi muuttajasumma: 13.4. Lie Keträvaara 23m (PT, J.Laiho). Lintuja viipyi ruokintapaikoilla toukokuun alkuun asti ja kuun alusta suurin

Tarmo Sotikov

Taviokuurna naaras

paikkasumma 4.5. Kon Riihikangas 16p (PMä, R.Ronkainen). Liikehdintää vielä kesäkuun alussa, 8.6. Kit Kyyrönniemi 2NW (PR, RSi).

Syysvaeltelu alkoi syyskuun lopulla ja parhaita päiväsummia 25.9. 47 p+kiert. Joe Keskijärvi (HPö) sekä Joe Höytiäisen suistossa 9.10. 55m ja 10.10. 68m (HHö). Marraskuussa lintuja nähtiin pihlajia putsaamassa.

Nokkavarpunen *Coccothraustes coccothraustes*

Varhaisin nokkavarpunen 10.4. 1p ruokinnalla Kon Riihikangas (PMä) ja seuraava 20.4. 1p lähti N Pol Kuorevaara (JLe). Vapun molemmin puolin nokkavarpusia nähtiin ruokinnoilla Ilo Lehtovaarassa 2 (A.Koivuniemi, P.Purmonen, M.-L.Purmonen), Ilo Parpeinvaaralla (A.Koivuniemi), Joe Karhunmäessä 2 (R.Lintunen, AO, K.Hoffren), Juu Rostuvissa (I.Surakka), Kit Haapavaarassa (HKi, A.Hyttinen), Joe Kuusvaarassa (T.Ronkainen, J.Räty) ja Toh Oravaarassa 4 (T.Nieminen). Kannattaa siis tarkkailla lintulautoja keväisin! Huhtitoukokuun summa oli noin 18 nokkavarpusta.

Tohmajärvellä todettiin iloinen perhetapahuma eli nokkavarpusen pesintä: 24.6.–24.7. Toh Mäntyniemessä nähtiin emojen lisäksi enimmäkseen neljä poikasta (H.Pirhonen, K.Sarkkinen, TE).

Kesähavaintoja tuli muualtakin: 6.6. 1p Joe Suhmura (JaV), 9.6. 2p Toh Hukkala (A. ja E.Varis) sekä 6.7. 1–2p Joe Nurmela (TJo). Syksyiltä ei ilmoitettu havaintoja.

Lapinsirkku *Calcarius lapponicus*

Kevään ensimmäiset 13.–19.4. Joe Otsola 1 k p pihalintuna (HKa) ja 16.4. Joe Höytiäisen kanavan suisto 1m (ANy). Jo 19.4. Toh Hopeakalliolla 48 kiert. (HKi), mutta suurimmat kerääntymät vapun molemmin puolin: 28.4. 60p ja 30.4. 80p Kit Puhos

(KJä), 30.4. Toh Valkeasuo 68p (PR, RSi) sekä 4.5. Lip Reilampi 70p ja Hepolahti 80p (VJ). Viimeiset kevätmuuttajat 13.5., kun Lip Kokonlampi 1ä (VJ, L.Wallinmaa) ja Lie Niitty-Jamali 1/2p (RVi).

Syksyn varhaisin saapuja 31.8. Joe Höytiäisen kanavan suisto 1 kiert. (AL) ja seuraavia 3.9. alkaen. Havainnot koskivat 1–2 linnun ilmoituksia, mutta Lie Saukonvaarassa 8.9. 4m ja 10.9. 5m (PT). Syyskuulta havaintoja 20 linnusta ja myöhäisin lokakuulla: 12.10. Joe Mulon pellot 3m (JaV).

Pulmunen *Plectrophenax nivalis*

Talvelta yksi havainto: 12.1. Toh Saario 1p nousi tienvarresta (A.Varis, H.Kousa).

Ensimmäiset kevätmuuttajat 3.3. Ilo Hoikka n.10p (AN), mutta seuraava vasta 22.3. Out Sismäjärvi 1W (OH). Alkoi yleistyä vähitellen 24.3. alkaen, suurimmat parvet huhtikuun puolivälin jälkeen: 15.4. Lie Koriseva a170m (PT), 18.4. Toh Valkeasuo 300p (TNu) ja Joe Mulon pellot 200p (ArL, AP) sekä 19.4. Joe Heinävaara n.200p (JaV). Havaintoja päivittäin 23.4. asti, jonka jälkeen vielä 25.4. Toh Valkeasuo 15p (HKO, T.Nevalainen) ja 27.4. Joe Linnunlahti 1p (TK).

Syyshavainnot ajalta 12.10.–5.11. koskivat 1–5 linnun kokoisia ilmoituksia, poikkeuksena 31.10. Kon Häikäniemi a12SE (HKO, KLe).

Keltasirkku *Emberiza citrinella*

Mainittavimmat (>150 yksilöä) havainnot talvelta 2011/2012: Joe Kontiosuon kaatopaikalla enimmillään 5.12. 150p (HKO) ja 24.1. 250p (MRä), 13.12. Rää Sangenlahti 600p puimattomalla kau rapellolla (TNu), 2.1. Toh Värtsilä 185p talvilintulaskennassa (HKi), 4.1. Toh Vatala 150p (JPu) ja 29.1. Kit Suontausta 150p (E.Järviö).

Keväällä linnut hajaantuivat pesimään, huhtikuun huippu 6.4. Kit Sopensuo 100p (KJä). Syksyllä ensimmäinen yli sadan linnun potti 29.9. Toh Valkeasuo 140p (M.Koivula), joka olikin loppuvuoden suurin keräntymä.

Peltosirkku *Emberiza hortulana*

Tästä nykyään uhanalaisesta lajista ilmoitettiin yhteensä 33 havaintoa koko vuodelta. Kevään ensimmäiset 3.5. Joe Pilkko 1Ä (ANy) ja 4.5. Out Sismäjärvi 1 Ä (OH). Valtaosa havainnoista Joensuuusta ja Tohmajärveltä, pesimäajalla enimmillään 5.6. Joe Pärnänsuo väh. 4Ä (JaV) sekä Toh Valkeasuolla 16.5. 3Ä (TE), 9.6. 7Ä (PR) ja 27.6. 3Ä

(HKO). Ylä-Karjalan havainnot: 6.5. Lie Keträvaara 1m (PT) ja 12.6. Nur Kiies 1Ä (A.Neuvonen). Elokuulta vielä kaksi lintua Toh Valkeasuolta, 10.8. 2Ä (TE) ja 11.8. 1 kiert. (HKO).

Pohjansirkku *Emberiza rustica*

Varhaisimmat keväällä 20.4. Toh Värtsilä kk 1 k p (HKi), 23.4. Toh Sääperi 1 kiert. tsik-sirkku (HHö, AO) sekä 25.4. Rää kk 1 k p (M.Marienberg). Kevätmuuton lopulta mainittakoon 5.6. Kit Kyyrönniemi 1 tsik-sirkku (tn. pohjansirkku) 1 NW (PR, RSi).

Pesintöjä tai varoittelevia emoja ilmoitettiin tästä taantuneesta lajista Pol Teerivaarasta, Juu Matarasta, Kon Romppalasta, Nur Saramosta ja Ilo Tervasuolta.

Syksyn ensimmäiset muutolla 13.8., kun Lie Hepovaara 2m (PT). Päämuutto syyskuun alussa, jolloin enimmillään 9.9. 10m ja 12.9. 8m Joe Höytiäisen suisto (AL) sekä 12.9. Lie Pankakoski 10m tsik-sirkkua (PT). Syksyn saldo noin 87 m+p määritettyä pohjansirkkua ja 30 m+p tsik-sirkkua. Havaintoja tasaisesti syyskuun puoliväliin: viimeiset lajilleen määritetyt 17.9., kun yksittäiset linnut Joe Pilkossa (MRä) ja Toh Uudenkylänlammella (HKi). Tsik-sirkkuja vielä tämänkin jälkeen, viimeiset 23.9. Kon Kotalahden niityt 1m (MKO) ja Ilo Möhkönvaara 2NE (PZ).

Pajusirkku *Emberiza schoeniclus*

Ensimmäiset 5.4. Joe Karsikko 1k p, nousi W (MRä) ja 11.4. 1 k p ruokinnalla Lip Peltola (RPu). Yleistyi vähitellen 14.4. alkaen ja suurin ilmoitettu päiväsumma oli 5.5. Juu Kaajanlampi 20p (HL, P.Vainikka, A.Paananen). Syksylläkään ei pajusirkkuilla mässäilty, eniten 17.9. Toh Uudenkylänlampi 30p (HKi). Havaintoja tasaisesti lokakuun alkuun asti, myöhäisin 13.10. Lie Pankakoski 1ä (PT).

Kirjallisuus

Ellermaa, Margus, Kankaanpää, Tuomas, Meller, Kalle ja Paju, Jaakko 2011. Koitajoen IBA-alueen linnusto vuonna 2012. Siipirikko 38 (4):11-25. Jouhki Vesa 2013. Pohjois-Karjalan yölaulajat 2008-2012. Siipirikko 40 (2):43-46.

Väisänen Roni 2013. Pohjois-Karjalan ARK-katsaus 2012. Siipirikko 40 (1):31-37.

Pohjois-Karjalan ARK-katsaus 2012

Roni Väisänen

Tässä katsauksessa julkaistaan Pohjois-Karjalassa vuoden 2012 aikana tehdyt havainnot tarkastettavista lajeista. Harvinaisia lajeja koskevia havaintoja ovat tarkastaneet valtakunnallinen rareittikomitea (RK) sekä Pohjois-Karjalan lintutieteellisen yhdistyksen aluerareittikomitea (ARK). RK:n hyväksymät havainnot on julkaistu vuoden 2012 RK-katsauksessa (Lehikoinen ym. 2013). ARK:n hyväksymiä, valtakunnalliseen pikkuharvinaisuuskatsaukseen kuuluvia havaintoja, on julkaistu vuoden 2012 pikkuharvinaisuuskatsauksessa (Risänen ym. 2013). PKLTY:n aluerareittikomitea tarkasti vuoden 2012 havainnot kokoonpanolla Ari Parviainen, Jouni Pursiainen, Roni Väisänen (siht.) ja Pentti Zetterberg (pj.).

Vuosi 2012 jää historiaan aika kehnona harvinaisuusvuotena. Viime vuosina on totuttu saamaan lähes joka vuosi joku maakunnalle uusi laji, mutta vuonna 2012 jäätiin ilman ”maakuntapinnaa”. Harvinaisin vuoden aikana havaittu lintu oli P-K:n toinen palsasirri. Muita alle 10 kertaa havaittuja lajeja olivat amerikanjääkuikka, mandariinisorsa, arokotka, ruostesorsa, avosetti, käärmeokta ja valkosiipitiira. Yksilömääräisesti mukavasti edustettuina olivat pikkukiljukotka, arosuohaukka, punajalkahaukka, leveäpyrstökihu, valkosiipitiira, isokirvinen, pikkukultarinta ja taigauunilintu.

Yhdistyksen harvinaisuushavaintojen listauksessa käytetään Tiira-järjestelmää. Tiirassa ARK ylläpitää kuvausta vaativien havaintojen osalta niiden käsittelytilannetta. Tätä kuvaa kirjain/kuvake havainnon edessä. ”Lomake”-kuvake tarkoittaa, että ARK on pyytänyt havainnon ilmoittajalta lomaketta sähköpostitse, ”K”-kirjain taas, että ARK on saanut lomakkeen, ja havainto on käsiteltyssä, ja ”H”-kirjain, että havainto on ARK:n hyväksymä. Näin Tiirastakin voidaan tarkastella havaintojen käsittelyä. Näitä pidetään yllä var-

Tuomo Eronen

Parin erittäin hyvän viitatieisyksyn jäljiltä on palattu normaaliin esiintymiskuvaan. Syksyllä 2012 yksi lintu jäi talvehtimaan Värtsilään. Tohmajärvi 10.2.2013.

sin ajantasaisesti läpi vuoden, joten sieltä omien havaintojen status on helppo käydä tarkistamassa.

ARK:n kokoonpano on muuttunut loppuvuoden 2013 aikana. Pitkän ja erittäin ansiokkaan rupeaman ARK:n hyväksi tehnyt pj. Pentti Zetterberg jätti tehtävän. Ei ole varmasti yhtään liioiteltua sanoa, että ARK ei olisi tässä toiminnan tilassa ilman Pentin suurta työpanosta vuosien saatossa. ARK kiittää Penttiä vuosien aikana tehdystä työstä ja toivoo hyviä havaintoja jatkossa! ARK:n uusi kokoonpano on Harri Kontkanen, Ari Latja (pj.), Ari Parviainen, Jouni Pursiainen ja Roni Väisänen.

Ilmoitusohjeet

Kuvaukset RK- ja ARK -lajeista pyydetään lähettämään Roni Väisäselle ensisijaisesti sähköpostitse (Roni Väisänen, Vihdintie 3-5 B 21, 00320 Helsinki, rvaisane81@gmail.com), mutta paperisinkin ilmoitukset ovat aina tervetulleita. Havaintojen ilmoittamislomakkeita saa PKLTY:n nettisivujen harvinaisuusosiosta (<http://www.pklty.fi/linnut/harvinaisuudet.html> -> ARK-lomake 2012), tai vaihtoehtoisesti lomakkeita saa myös postitse ARK:lta. Jos linnusta on kuvia, niin huonotkin kannattaa aina ehdottomasti lähettää mukana, sillä ne helpottavat havainnon käsittelyä.

Katsauksessa käytetyt merkinnät

Lajinimen perässä on kolme lukua. Luvut kertovat Pohjois-Karjalassa havaittujen yksilöiden lukumäärän siten, että ensimmäinen luku kertoo ARK:n perustamisvuodesta 1975 lähtien vuoden 2011 loppuun mennessä havaittujen yksilöiden kokonaismäärän, toinen luku vuoden 2012 yksilömäärän ja kolmas, yhtä suuruus -merkin jälkeinen luku maakunnassa vuoden 2012 loppuun mennessä havaittujen yksilöiden kokonaismäärän. Katsauksessa esitetyt vuotta 2012 aiempien havaintojen yksilömäärät on sisällytetty sulkujen vasemmanpuoleiseen kokonaismäärään. Risteymien ja RK/ARK-lajilistoihin kuulumattomien lajien osalta havaittujen yksilöiden lukumäärää ei ilmoiteta.

Havainto koskee aina vain yhtä yksilöä, mikäli lukumäärää ei ilmoiteta. Havainnoitsijaluettelossa ilmoittajan nimi on ensimmäisenä, mikäli hän on havainnut linnun. Jos ei ole, niin ilmoittajan nimi on viimeisenä. Muut nimet ovat siinä järjestyksessä, missä ne ovat lomakkeella ilmoitettu.

Hyväksytyt harvinaisuushavainnot

*Amerikanjääkuikka *Gavia immer* (3,1 = 4)

28.11. Kon Häikänniemi ei-jp S (Ari Latja, Harri Kontkanen, Kalervo Leppänen, Seppo Neuvonen)

Yksi vuoden kohokohtia! ”Immeriä” ei nähdä sisämaassa läheskään vuosittain. Lisäksi suuri osa Suomen sisämaahavainnoista koskee Jäämereltä Lapin järville eksyneitä yksilöitä. Viimeisin Pohjois-Karjalan havainto on marraskuulta 2004 Enosta.

Lyhenteet:

** = laji, josta tehdään ilmoitus ja kuvaus RK:lle
* = laji, josta tehdään ilmoitus ja kuvaus ARK:lle
k = koiras
n = naaras
n-puk = naaraspukuinen
ad = vanha
subad = esiaikuinen
imm = ei vielä aikuisen puvussa
juv = nuori
pull = pesäpoikanen
1kv jne = 1. jne kalenterivuoden lintu
va = vaalea värimuoto
tu = tumma värimuoto
Ä = laulava lintu
p = paikallinen
m = muuttava
NW jne = muuttosuunta
kiert = kiertelevä
reng = rengastettu
kontr = kontrolloitu
a = parvi (esim. a7 = 7 linnun yhtenäinen parvi)
(v,ä) = RK:lla/ARK:lla on ollut käytössään valokuva- ja/tai äänitemateriaalia.

*Punakaulahanhi *Branta ruficollis* (20,2 = 22)

7-8.10. Joe Pyhäselkä Mulo 2 p (v) (Kuutti Korhonen, Matti Koivula ym.)

Viimeisen kymmenen vuoden aikana on totuttu, että esiintyminen vaihtelee vuosittain 0-3 yksilön välillä. Punakaulahanhia nähdään lähes yksinomaan arktikan yhteydessä. Lähivuosina valtaosa havainnoista on syys-lokakuulta, jolloin lintuja löydetään suurien valkoposkihanhiparvien joukosta pelloilta. Viimeksi laji nähtiin vuonna 2010, jolloin havaittiin kolme yksilöä. 2000-luvulla syysarktikan yhteyteen muodostunut uusi ilmiö tuhansittain pelloille pysähtyvistä valkoposkihanhista näkyy selvästi myös punakaulahanhen havaintomäärissä. Kaikista maakunnassa havaituista 22 yksilöstä on vuoden 2000 jälkeen nähty 19.

*Ruostesorsa *Tadorna ferruginea* (4,1 = 5)

22.4. Joe Pyh Reijola k p -> SW (Arvo Ohtonen, Päivi Silfsten, Inka Silfsten, ilm. ARK)

22.4. Lip Kokonlampi k p (v) (Esko Hyttinen, ilm. ARK)

5.5. Out Sismäjärvi Lahenjoensuu NW (Osma

Heikkala, Reijo Koivisto, Kuutti Korhonen, Lassi Vänskä, Iikka Heikkala, ilm. ARK)

8.5. Out Sätöskoski NE (Osmo Heikkala, Lassi Vänskä, ilm. ARK)

11–15.5. Lip Ahonkylä k p (Osmo Heikkala ym, ilm. ARK)

12.5–27.6. Lip Kokonlampi k p (Harri Kontkanen ym, ilm. ARK)

14–15.7. Kit Simanansilta p (Jani Varis, Ensio Vänskä)

Kaikki havainnot on tulkittu koskevan samaa yksilöä. Ruostesorsa on hyvin harvinainen vieras koko maan mittapuullakin, ja suuri osa Suomen havainnoista liittyy lintujen kesäinvaasioihin. Pohjois-Karjalassa laji havaittiin viimeksi keskikesäinvaasion aikaan heinäkuussa 1994, jolloin nähtiin kaksi yksilöä. Tätä aiemmat kaksi yksilöä nähtiin 1970-luvulla. Vuonna 2012 Suomessa havaittiin seitsemän yksilöä (Rissanen ym. 2013).

***Mandariinisorsa** *Aix galericulata* (3,1 = 4)

27.4. Toh Uusi-Värtsilä Marjomäki k p (Petri Aaltonen, ilm. Hannu Kivivuori)

Mandariinisorsia on P-K:ssa alettu näkemään vasta 2000-luvulla. Vuoden 2012 aikana Suomessa havaittiin 18 mandariinisorsaa (Rissanen ym. 2013).

***Käärmekotka** *Circaetus gallicus* (6,1 = 7)

19.5. Toh Värtsilä Hopeakallio +2kv SE (Roni Väisänen, Kari Lindblom, Jorma Holopainen, Tuija Holopainen)

Laji oli ensimmäistä vuotta ARK:n listalla. Vuonna 2012 Suomessa nähtiin neljä yksilöä, ja kautta aikain Suomessa on nähty yhteensä 93 käärmekotkaa (Rissanen ym. 2013).

****Arokotka** *Aquila nipalensis* (4,1 = 5)

17.5. Kes Pahanlammin kangas subad N (Tuomas Immonen)

Arokotka nähtiin P-K:ssa edellisen kerran toukokuussa 2008, silloinkin Kesälähdellä. Vuoden 2012 loppuun mennessä Suomessa on nähty 58 arokotkaa (Lehikoinen ym. 2013)

***Pikkukiljuketka** *Aquila pomarina* (30,4 = 34)

10.5. Toh Värtsilä Hopeakallio ad N (Hannu Kivivuori, Matti Kapanen, Seppo Neuvonen, Timo Karkiainen ym.)

15.5. Kes Särkivaaransuo subad/ad N 9.20–9.23 (Kari Lindblom)

15.5. Kes Tasainen kangas 2kv NNW 17.35–17.45 (Tuomas Immonen)

20.5. Kon Pitkäranta +3kv S (Harri Kontkanen, Heikki Lehtonen)

Pikkukiljuketkan vuotuinen esiintyminen vaihtelee suuresti. Välillä on hyviä, usean yksilön vuosia, mutta välillä taas menee useita vuosia ilman ainoatakaan havaintoa. Vuosi 2012 sivuaa yksilömäärän ennätysvuotta. Aiempia neljän yksilön vuosia ovat olleet 1984, 2005 ja 2006.

***Kiljuketka** *Aquila clanga* (46,3 = 49)

22.5. Toh Värtsilä Hopeakallio ad N (Kimmo Järvinen)

27.6. Kes Kuolemanlampi ad NE (Tuomas Lukkarinen)

11.8. Toh Valkeasuo 2kv p (Harri Kontkanen)

Kiljuketkia nähdään nykyään 1–5 yksilön vuositasa. Havaintomäärät ovat lisääntyneet varsin vahvasti 2000-luvulla, sillä vuoden 2000 jälkeen on nähty 36 yksilöä, eli hurjat 73 % kaikista yksilöistä.

***Niittysuohaukka** *Circus pygargus* (41,2 = 43)

6.5. Kit Puhos +2kv n NE (v) (Kimmo Järvinen)

29.7. Lie Pankakoski ad k S (Pertti Tolvanen)

***Arosuohaukka** *Circus macrourus* (81,12 = 93)

23.4. Toh Värtsilä Niirala n-puk p (v) (Harri Kontkanen, Pertti Mähönen, Hannu Kivivuori ym.)

23–25.4. Joe Pyhäselkä Reijola ad k p (v) (Kuutti Korhonen ym, ilm. ARK)

26.4. Joe Pyhäselkä Reijola +2kv n m (v) (Harri Kontkanen, ilm. ARK)

28.4. Kit Kunonniemi ad n p (Kimmo Järvinen)

1.5. Toh Värtsilä Säpäri ad k NW (Hannu Kivivuori)

2-3.5. Joe Eno Pohja +2kv k p (v) (Matti Hyttinen, Ilkka Kuronen)

5.5. Out Sysmäjärvi Lahenjoensuu ad k N (v) (Osmo Heikkala ym, ilm. ARK)

13.5. Toh Värtsilä Hopeakallio +2kv n WSW (Tuomas Immonen, Jari Helstola)

10.8. Out Sysmäjärvi 1kv p (Osmo Heikkala)

14.8. Toh Valkeasuo 2kv k p (Hannu Kauhanen ym.)

7.9. Toh Värtsilä Uudenkylänlampi 1kv SE (Hannu Kivivuori)

21–22.9. Toh Valkeasuo 1kv p (Hannu Kauhanen, Sakari Kekki)

Erittäin hyvä arosuohaukkavuosi taas parin hiljaisemman vuoden jälkeen. Yksilömäärä sivuaa vuosienäkystä. Vuonna 2005 nähtiin myös 12 yksilöä. Huhtikuun loppu ja toukokuun ensimmäinen viikko näyttävät olevan hyvää aikaa ”macron” näkemiseen. Lajin todellinen esiintymiskuva kärsii edelleen hieman ARK:lle ilmoittamattomista havainnoista.

***Punajalkahaukka *Falco vespertinus* (114,5 = 119)**

12.5. Ilo Sonkaja Tuhkala +1kv n p (v) (Tapio Piipponen, Sami Majoinen)

21.5. Joe Hasanniemi +2kv n p (Kari Lindblom)

28.5. Ilo Koivusuo +2kv k E (Margus Ellermaa)

29.5. Ilo Koivusuo +1kv n p (Jaakko Paju)

12.7. Ilo Patvinsuo 2kv n p (v) (Kalle Rainio, Miia Rainio)

Punajalkahaukan esiintymistä voidaan pitää melko hyvänä. Erikoista on, että yhtään nuorta lintua ei syksyllä nähty. Viisi havaintoa kevään ja kesän aikana on kuitenkin erittäin mukava määrä. Vahva nuorten lintujen invaasio koettiin ennätysvuonna 2005, jolloin nähtiin kaikkiaan 27 yksilöä.

***Avosetti *Recurvirostra avocetta* (6,2 = 8)**

9.5. Toh Värtsilä Sääperi 2 p (v) (Harri Kontkanen, Hannu Kivivuori, Matti Kapanen ym.)

Avosetti on maakunnassa hyvin harvinainen vieras. Viimeksi nähtiin myös a2 Juuassa toukokuussa 2003. Vuoden 2012 aikana Suomessa nähtiin 28 avosettia (Rissanen ym. 2013).

***Palsasirri *Calidris melanotos* (1,1 = 2)**

9.8. Out Vuonos 1kv p (Lassi Vänskä)

Yksi lintuvuoden kovimpia havaintoja! Laji oli ensimmäistä vuotta ARK:n listalla nyt. Maakunnan ensimmäinen havainto lajista tehtiin Liperin Ahonkylässä 28.4.2008.

***Lampiviklo *Tringa stagnatilis* (72,2 = 74)**

7.6. Out Sysmäjärvi p (Osmo Heikkala, Lassi Vänskä)

16.6. Out Vuonos p (Osmo Heikkala, Iikka Heikkala)

***Rantakurvi *Xenus cinereus* (52,3 = 55)**

16.5. Kit Päätyeenlahti NE (Tapani Missonen)

24.5.–18.6. Out Vuonos 2 p (Osmo Heikkala ym, ilm. ARK)

Ilahduttavaa, että rantakurveja on taas alkanut näkymään vuosittain. Erittäin mukavaa oli myös, että potentiaalisella pesimäalueella nähtiin kesällä kaksi lintua. Mitään pesintään viittaavaa ei kuitenkaan saatu todettua.

Kimmo Järvinen

Outokummun Vuonoksessa nähtiin kesällä kahta rantakurvia. Valitettavasti pesintää ei saatu todettua tällä lajille hyvinkin sopivalla pesimäpaikalla. Outokumpu 24.5.2012.

***Isolokki *Larus hyperboreus* (37,1 = 38)**

29.3. Joe Karsikko subad p (Kimmo Nevalainen)
Varsin heikko isolokkivuosi. Normaalisti on totuttu näkemään syksyisiä nuoria lintuja.

***Pikkukajava *Rissa tridactyla* (92,2 = 94)**

10.11. Kit Kiteenjärvi 1kv W (Kimmo Järvinen)
11.11. Kon Häikäniemi 1kv p (Harri Kontkanen, Kari Varonen)

***Valkosiipitiira *Chlidonias leucopterus* (7,3 = 10)**

19.5. Juu Kannas Kaajanlampi 2 ad jp p (Asko Paananen, Hannu Lehtoranta, Roni Väisänen)
20.5. Lip Kokonlampi ad jp p (v) (Pauli-Pekka Österberg ym.)

Kolmen yksilön vuosi on uusi yksilömääräennätys. Viimeksi laji nähtiin maakunnassa vuonna 2010.

***Mustatiira *Chlidonias niger* (150,4 = 154)**

16.5.–8.8. Joe Eno Koidanlampi 2 ad p (Seppo Leppänen ym.)
1.6. Out Sysmäjärvi ad p (Lassi Vänskä, ilm. ARK)
4-16.7. Nur Saramo Suojärvi ad p (Tuomas Lukkarinen ym.)

Enon Koidanlampi on nykyään jokavuotinen paikka lajille. Kuten muutamana vuonna aiemminkin, paikalla viihtyi läpi kesän 1-2 yksilöä, mutta pesintää ei kuitenkaan taaskaan todettu.

***Leveäpyrstökihi *Stercorarius pomarinus* (99,12 = 111)**

23.5. Joe Linnunlahti a8 va N (v) (Tuomas Syrjä)
24.5. Joe Hasanniemi a4 va N (Kari Lindblom)

Leveäpyrstökihujen kevät oli yksilömäärältään suorastaan loistava näiden kahden parven ansiosta. Kahdeksan linnun parvi on toiseksi suurin parvi P-K:ssa kautta aikain, ja lienee yksi suurimpia sisämaassa koskaan. Ennätysvuonna 1978 havaittiin vähintään 26 eri yksilöä. Silloinkin kaikki havainnot olivat keväältä.

***Turturikyihky *Streptopelia turtur* (112,1 = 113)**

7.7. Toh Värtsilä Sääperi k Ä (Jari Helstola, Hannu Kivivuori)

***Lyhytvarvaskiuru *Calandrella brachydactyla* (10,1 = 11)**

11–12.5. Toh Saario Suonpää p (v) (Jari Helstola, Hannu Kivivuori, Mikko Shemeikka)

Lyhytvarvaskiuru havaittiin edellisen kerran 10.9.2009 Pyhäselässä.

***Isokirvinen *Anthus richardi* (17,3 = 20)**

10.9. Joe Höytiäisen kanavan suisto p (Harri Hölttä, Ari Latja)
22.9. Kit Hatunvaara ä m (ä) (Hannu Kivivuori)
15.10. Joe Höytiäisen kanavan suisto p (v) (Harri Hölttä)

Kolmen yksilön vuosi on uusi yksilömääräennätys. Kaikki havainnot asettuvat varsin tyypilliseen ajankohtaan. Maakunnasta ei ole yhtään keväthavaintoa lajista.

***Iso-/mongoliankirvinen *Anthus richardi/godlewskii* (15,1 = 16)**

8.10. Joe Höylas ä m (Ari Latja)

***Sitruunavästäräkki *Motacilla citreola* (17,2 = 19)**

26.4. Joe Pyhäselkä Reijola n p -> E (Harri Kontkanen, Arvo Ohtonen)
30.4. Kit Puhos k p (v) (Kimmo Järvinen, Paavo Rantanen, Riitta Silvennoinen)

Kahden yksilön vuosi edustaa hyvää perustasoa, sillä laji ei ole edes jokavuotinen maakunnassa. Vapun tienoo on parasta aikaa lajin näkemiseen.

***Sepeltasku *Saxicola maurus* (22,1 = 23)**

15.6.–27.7. Lip Ahonkylä + 1kv k p (v) (Harri Kontkanen ym.)

Yhteisyksilömäärä sisältää myös lajilleen määrittämättömät yksilöt (mustapää-/sepeltasku). Viimeksi 2007 havaittiin lajilleen määrittämätön koiraslintu Joensuussa, ja edellinen määritetty maurus 2004 Juuassa.

Harri Kontkanen

Liperin Ahonkylässä vietti kesää komea sepeltaskukoiras. Liperi 15.6.2012.

Pikkukultarintavuosi oli jälleen erinomainen. Jopa kolme pesintää saatiin varmistettua. Tämän Ilomantsissa kuvatun linnun pesän kohtaloksi kävi kuitenkin pesäojoassa liian korkeaksi noussut vedenpinta. Ilomantsi 22.6.2012..

***Viirusirkkalintu** *Locustella lanceolata* (30,2 = 32)

27–30.6. Toh Värtsilä Uusikylä k Ä (ä) (Harri Kontkanen, Hannu Kivivuori)
3.7. Lie Niitty-Jamali k Ä (v) (Kari Jaskanen ym.)

***Pikkukultarinta** *Iduna caligata* (170, 24 = 194)

29.5. Joe Eno Uimaharju k Ä (Hannu Kauhanen, Kirsi Venetpalo, Jarmo Parkkinen)
6-7.6. Joe Pyhäselkä Niemennokka k Ä (Jani Varis)
7-19.6. Toh Värtsilä Niirala k Ä (ä) (Hannu Kivivuori ym.)
10.6. Joe Pyhäselkä Pärnä k Ä (ä) (Jani Varis)
10–22.6. Ilo Hattuvaara 4 k Ä + 1 n (reng, v, ä) (Roni Väisänen, Annika Nuotiomäki ym.)
11.6.–30.7. Toh Niirala 1/1 + 1 juv ja 1/1 + 2 juv (ä) (Hannu Kivivuori ym.)
16.6.–6.8. Joe Pyhäselkä Reijola 1/1 + 4 juv (v, ä) (Jani Varis ym.)
24.6. Kon Iksenniitty k Ä (Aarne Ohtonen)
27.6. Joe Pilkkko k Ä (ä) (Harri Kontkanen ym.)

Pikkukultarinnan hyvät vuodet jatkuvat! Kyseessä on yksilömäärien valossa toiseksi paras vuosi kautta aikain. Ennätysvuonna 2011 havaittiin 38 yksilöä. Toinen hyvä vuosi oli 2000, jolloin nähtiin 21 yksilöä. Ilahduttavaa oli, että kolme pesintääkin saatiin varmistettua. Vuosia vertaillessa tulee huomata, että pesintöjen nuoret linnut nostavat yhteisyksilömäärää.

***Lapinuunilintu** *Phylloscopus borealis* (6 vuodesta 2008,1)

20.7. Kon Kolvananuuro k Ä (Teemu Tast)

***Taigauunilintu** *Phylloscopus inornatus* (67,8 = 75)

4.9. Out Sysmäjärvi Rannan Juvola p (Lassi Vänskä, Osmo Heikkala)
8.9. Joe Pyhäselkä Reijola p (Kuutti Korhonen)
10.9. Joe Tuupovaara Lopotti p (Jari Kiljunen)
13.9. Joe Iksenniitty p (Ari Latja)
17.9. Joe Tuupovaara Saaroinen p (Minna Pesonen, ilm. Kari Lindblom)
28.9. Joe Pyhäselkä Reijola p (Kuutti Korhonen)
29.9. Joe Höylas reng (Ari Latja)
6.10. Toh Valkesuo p (Hannu Kauhanen, Kirsi Venetpalo)

Oikein hyvä vuosi taigauunilinnulle. Esiintymiskuva noudattaa totuttua mallia, eli valtaosa nähdään syyskuun aikana. Lokakuiset alkavat olla P-K:ssa jo harvinaisia. Ennätysvuonna 2008 havaittiin 11 yksilöä.

****Viitaiainen** *Parus palustris* (87,1 = 88)

7.9.–28.2.2013 Toh Värtsilä Lampelantie p (v, ä) (Hannu Kivivuori ym.)
17.9. Toh Värtsilä Uudenkylänlampi p (ä) (Hannu Kivivuori)

”Hullujen vuosien” jälkeen on palattu arkeen. Yhdenkin yksilön vuotta voidaan kuitenkin pitää erinomaisena viitattaisella. RK on tulkinut molemmat havainnot koskemaan samaa yksilöä (Lehikoinen ym. 2013).

***Mustaotsalepinkäinen** *Lanius minor* (11,1 = 12)
9.5. Toh Värttilä Niirala ad p (v) (Harri Kontkanen, Hannu Kivivuori ym.)

***Pikkusirkku** *Emberiza pusilla* (45,3 = 48)
6.6. Ilo Karjosuo k Ä (ä) (Harri Kontkanen)
15.7. Lie Patvinsuo Hiienjoki p (Roni Väisänen, Jari Laitasalo)
30.8. Joe Höylas 1kv reng (Ari Latja)

Hylätyt harvinaisuushavainnot

***Mandariinisorsa** *Aix galericulata*
23.4.2011 Joe Pyhäselkä Reijola

***Kilju-/pikkukilju-/arokotka** *Aquila clanga/pomarina/nipalensis*
1.5.2009 Kes Sarvisalo

****Siperiankurmitsa** *Pluvialis fulva*

16.9. Joe Ketunpesät

***Leveäpyrstökihu** *Stercorarius pomarinus*

30.5. Kon Mönni

***Turturikyyhky** *Streptopelia turtur*

16.9. Kon Jakokoski

***Sitruunavästäräkki** *Motacilla citreola*

5.5. Lie Pappilanhuhta

Kirjallisuus

Lehikoinen, A., Aalto, T., Huhtinen, H., Lampila, P., Lehikoinen, P., Normaja, J., Soilevaara, K. & Velmala, W. 2013. Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2012 harvinaisuushavainnot. Linnut-vuosikirja 2012: 122–137.

Rissanen, E., Aalto, P., Järvinen, K., Lehikoinen, P., Uusimäki, T. & Väisänen, R. 2013. Pikkuharvinaisuudet Suomessa vuonna 2012. Linnut-vuosikirja 2012: 138–149.

Harri Kontkanen

Pohjois-Karjalan 12. mustaotsalepinkäinen nähtiin toukokuun alussa Värttilässä. Tohmajärvi 9.5.2012.

Rengastukset Pohjois-Karjalassa 2012

Pikku-uikku	1	Ruisrääkkä	1	Harmaalokki	149
Mehiläishaukka	15	Kurki	15	Kalatiira	6
Ruskosuohaukka	2	Meriharakka	4	Lapintiira	2
Kanahaukka	70	Pikkutylli	29	Kesykyyhky	1
Varpushaukka	35	Töyhtöhyypä	34	Käki	2
Hiirihaukka	94	Lehtokurppa	2	Huuhkaja	1
Maakotka	1	Isokuovi	20	Hiiripöllö	1
Kalasääski	61	Valkoviklo	1	Varpuspöllö	8
Tuulihaukka	325	Naurulokki	113	Viirupöllö	43
Pyö	1	Selkälokki	59	Lapinpöllö	4

Kari Antikainen

Kokenut valkoselkätikkakoiras ja nuori poika Kiteen Kuoppakalliolla 21.1.2014. Vasemman puolimmaisena rengasti Juha Miettinen 1.4.2012 Kontiolahden Jakokosken Ohonvaarassa 2kv:na ja oikean Toni Nurmi 23.5.2013 Kiteen Tölkinsaarella pesäpoikasena.

Helmipöllö	113	Leppälinturisteymä	1	Talitiainen	1072
		Pensastasku	1	Pähkinänakkeli	1
Kehräälkä	4	Mustarastas	18	Puukiipijä	23
		Räkättirastas	45		
Tervapääsky	2	Laulurastas	22	Närhi	13
		Punakylkirastas	50	Kuukkeli	4
Käenpiika	57	Kulorastas	5	Harakka	2
Harmaapäätikka	15			Naakka	70
Palokärki	20	Ruokokerttunen	3	Korppi	5
Käpytikka	114	Viitakerttunen	3	Kottarainen	104
Valkoselkätikka	25	Rastaskerttunen	1		
Pikkutikka	6	Pikkukultarinta	1	Varpunen	6
Pohjantikka	7	Hernekerttu	30	Pikkuarvunen	24
		Pensaskerttu	6	Peippo	41
Kangaskiuru	1	Lehtokerttu	11	Järripeippo	69
Haarapääsky	48	Taigauunilintu	1	Viherveippo	90
Räystäspääsky	29	Tiltalti	22	Vihervarpunen	78
Metsäkirvinen	33	Pajulintu	187	Urpainen	289
Lapinkirvinen	1	Hippiäinen	36	Tundraurpiainen	42
Keltävästäräkki	1	Harmaasieppo	61	Pikkukäpylintu	1
Västäräkki	1	Pikkusieppo	1	Punavarvunen	2
		Kirjosieppo	214	Punatulku	57
Koskikara	7			Keltasirkku	83
Peukaloinen	3	Pyrstötiainen	25	Pohjansirkku	1
Rautiainen	8	Hömötiainen	119	Pikkusirkku	1
Punarinta	83	Lapintiainen	1	Pajusirkku	23
Satakieli	1	Töyhtötiainen	15		
Sinipyrstö	3	Kuusitiainen	29	Yhteensä	5961
Leppälintu	450	Sinitiainen	795		

Höytiäisen kanavan lintuasema 2012

Markku J. Huttunen

Lintuaseman toiminnassa tapahtui kuluneena vuonna notkahdus, mikä johtui lähes ennätysmäiset mittasuhteet saavuttaneesta Pyhäselän tulvimisesta. Vedenpinta oli loppukesästä lähtien vuoden loppuun noin 70 cm keskiarvon yläpuolella, minkä vuoksi rengastuksesta jouduttiin suurelta osin luopumaan jo turvallisuussyistä.

Rengastuksissa jäätiin siten reilusti alle 29 vuoden keskiarvon (3958). Lintuja rengastettiin vaihtelevasti vuoden ensimmäisellä puoliskolla ja loppuvuodesta miehitystä oli ainoastaan 15 päivänä pyynnin keskittyessä lintutornin lähiverkoille. Rengastuksia kertyi 35 lajista yhteensä 775 ja kontrolleja 76.

Rengastusmäärässä on laskua edellisvuoteen noin 60 % verran. Runsaimmat verkkolajit olivat sinitiainen (168 rengastusta), pajulintu (157) ja talitiainen (91). Ennätysksiin ei luonnollisestikaan päästy minkään lajin osalta.

Rengastuksista vastasivat Ari Latja (566 rengastusta), Juha Miettinen (92), Markku Huttunen (83) ja Roni Väisänen (34).

Toukokuussa lintuasemalla kävi muutamia opiskelijaryhmiä tutustumassa rengastukseen. Kesällä rengastettiin vain vähän pesäpoikasiasia ja emolintuja aseman lähistöllä, isosta osasta rengastuksia jouduttiin luopumaan runsaiden sateiden vuoksi. Talvilintuja ruokittiin kahdessa pisteessä.

Pohjois-Karjalan kuukausikisa – huhtikuu 2013

Urho Paakkunainen

Huhtikuun kk-kisa oli sitten se vihon viimeinen kk-kisahistoriassamme. Täten kaikki 12 kuukautta on käyty kertaalleen läpi – 12 vuotta siihen on mennyt. Olemme kaikki 12 vuotta vanhempia.

Kisasää oli selkeästi kaksijakoinen. Kuukauden alku oli todella talvista – lintujen kevätmuutto oli käytännössä ”jäissä”. Mutta 12.4. tilanne muuttui totaalisesti. Ilma lämpeni ja vappuaattoon mennessä kevätmuutto kiri keskiarvojen ohi. Niin se vaan ilmastonmuutos vaikutti vuoden 2013 huhtikuunkin lintukisaan.

Tulokset

Tähän minun koordinoimaani viimeiseen kk-kisaan tuloksensa ilmoitti 13 kisailijaa. Ihan kelpo luku verrattuna aikaisempiin kk-kisoihin. Kisan kolmen kärki oli 3 lajin sisällä (114, 112 ja 111). Täten voitosta käytiin tiukka väentö. Myös kaksi muuta pääsi maagisen 100 lajin rajan yli. Voiton vei Hannu Kivivuori, pitkän linjan lintuharrastaja Värtsilästä. Onnittelut Hannulle täysosumasta!

Huhtikuu 2013 tulokset

Sija	Kisailija	Lajilkm
1	Hannu Kivivuori	114
2	Urho Paakkunainen	112
3	Lassi Vänskä	111
4	Hannu Kauhanen	104
5	Janne Koskinen	103
6	Jani Varis	99
7	Kuutti Korhonen	99
8	Pertti Tolvanen	98
9	Toni Nurmi	94
10	Kimmo Koskela	92
11	Jukka Heikkinen	89
12	Reijo Ruokonen	70
13	Hannu Piironen	70

Tälläkin kertaa on todettava se tosiasia, että kisaan ei naispuolisia kisailijoita saatu piristämään kisatunnelmaa.

Havaitsimme kisassa kaikkiaan 159 lajia. Näistä kaikki saivat havislistaansa 42 lajia (26,4%). Ässiä kertyi 16 kappaletta. Kokonaislajimäärä on ihan hyvä ottaen huomioon kuukauden alun kylmyys. Sitä vastoin mitalikolmikion lajimäärä jäi totuttua vaatimattomammaksi. Olisi voinut olettaa, että joku olisi saanut ainakin yli 120 lajia kasaan. Mutta näillä lajeilla mentiin ja mitalit jaettiin. Tasatuloksisissa on viimeisen lajin aikaisempi havainto aika ratkaisut sijoituksen.

Harvinaisuudet

Mustakaularastas (Joensuu, Nolja) ja viitatieäinen (Tohmajärvi, Värtsilä) katosivat vähän ennen huhtikuuta. Eikä uusia huippuharvinaisuuksia tullut maakuntaamme. Seuraavalla sivulla on listaa havaituista pikkuharvinaisuuksista.

Kisan ässät

Kyhmyjoutsen (Hannu Kauhanen)
 Ristisorsa (Urho Paakkunainen)
 Harmaasorsa (Reijo Ruokonen)
 Alli (Urho Paakkunainen)
 Nuolihaukka (Jani Varis)
 Merilokki (Urho Paakkunainen)
 Kalatiira (Lassi Vänskä)
 Hiiripöllö (Hannu Kivivuori)
 Varpuspöllö (Hannu Kivivuori)
 Suopöllö (Kuutti Korhonen)
 Sirittäjä (Urho Paakkunainen)
 Pajulintu (Jani Varis)
 Kuukkeli (Urho Paakkunainen)
 Pähkinähakki (Janne Koskinen)
 Vuorihemppo (Kuutti Korhonen)
 Pohjansirkku (Kimmo Koskela)

Kisan harvinaisuudet

Ristisorsa
 Harmaahaikara
 Kattohaikara
 Kyhmyjoutsen
 Lyhytnokkahanhi
 Merihanhi
 Haarahaukka
 Uttukyyhky
 Harmaapäätikka
 Valkoselkätikka
 Kangaskiuru
 Vuorihemppo

Urho Paakkunainen havaitsi näistä rareista 8 lajia, mm. ristosorsan, harmaahaikaran, kattohaikaran ja uuttukyyhkyn.

Mikä olisi kisan yllättävin tai muuten erikoisin havainto?

Mielestäni mitään ylitse muiden nousevaa lajia ei löytynyt tällä kertaa. Kaikki harvinaisuushavain-

not ovat luonnollisesti kivoja haviksia. Myös huh-
 tikuun viimeisinä päivinä havaitut hyönteissyöjät,
 jotka tulivat sitten kertaryminällä vapun kahta
 puolta olivat kisan kannalta hyviä lajeja. Nostaisin
 itse kuitenkin ristosorsahavaintoni yhdeksi onnis-
 tuneeksi elämykseksi. Pitkästä aikaa spontaanisti
 havaittuna laji ilahdutti kummasti. Myös PK:n
 tämän kauden eka sirittäjän äänen kuuleminen
 vappuaattona Noljakan hiihtomaan lähistöllä oli
 positiivinen yllätys.

Elämyksiä ja tunnelmia

Hannu Kivivuori – voittajan elkeet

Huhtikuun kisa alkoi osaltani mahtavalla pöl-
 löryöpyllä. Olinhan pari yötä aiemmin maaliskuu-
 kuun puolella osunut Tuupovaaran Hoilolassa
 sananmukaisesti lapinpöllöparven keskelle. Niinpä
 ensimmäisen vuorokauden alettua lappari, viiru-
 ja helmipöllö tuli kuultua noilta paikoilta, samoin
 pihaltani Värtsilässä lehtari. Varpus- ja hiiripöllö
 löytyivät sitten Keski-Karjalan talvilintumarato-
 nissa viikkoa myöhemmin.

Hannu Eskonen

Lyhytnokkahanhi

Muita huhtikuun alun parhaita hetkiä koin Värtsilän Hopeakallion tornissa 9.4. yksin ihaillessani 28 merimetsoparven yllentoa kohti koillista. Harvinaista herkkua Värtsilässä!

Uusi hanhikevät alkoi puolen kuun jälkeen. Loppukuusta metsähanhia oli jo yli 300 paikallisenä. Mutta uusi ilmiö oli merihanhien isot – isot ja isot: sisämaassa kaksikin merihanhea on jo iso ilo! – määrät. Seitsemän taisi olla suurin lukumäärä yhdessä parvessa paikallisena. Lyhytnokkiakin oli yksittäisiä, varma jokavuotinen laji Värtsilän laaksossa.

Petolintupaikkanahan Värtsilä onkin sitten tunnettu. Kotkat jäivät vain kahteen, mutta muutama haarahaukka sen sijaan lohdutti. Samoin ilahduttivat yllättävän monet harmaapää- ja valkoselkätikkareviirit. Paljon pesintöjä oli odotettavissa.

Pahimpia puutteita olivat töyhtötiainen, peukaloinen ja leppälintu. Sorsista harmaasorsa ja uivelo sekä alli ja molemmat melanitat. Punajalkaviklo, isokäpylintu ja taviokuurna.

Tulos ei ollut yllätys tällä retkeilyaktiivisuudella, sen sijaan sijoitus. Ja tulokseen vaikutti vielä sekin, että kolme kuun viimeistä – parasta - päivää vietin Puolan maalla ”parempien lajien” toivossa. Liekö kisaväsymystä porukoissa, tai sitten pelihuumorin puutetta.

Urho Paakkunainen – voittajan lähin haastaja

Lajimääräni oli 112. Hopeata tuli. Lähdin kisaan kevein ajatuksin. Viimeiseen koitokseen en asettanut mitään todellista tavoitetta – no kuitenkin 100 lajia piti yrittää saavuttaa. Kuukauden alku meni odotellessa tosiaan sään lämpenemistä. Sitten kun sää lämpeni, niin tuli kiire hoidella lajeja päivittäin. Loppua kohden tilanne alkoikin näyttää lupaavalta. Tästähän voisi saada ihan kelpo tuloksen ja näinhän siinä kävikin. Onni alkoi potkia. Kolmena viimeisenä päivänä tuli reilut 10 lajia: mm. ristisorsa, alli, mustalintu, sirittäjä. Selkeinä puutteina itselleni jäivät: kuusitiainen, punatulkku, piekana, lehtokurppa, pyy.

Kuukausikisailun loppuksi

Siinäpä se viimeisen kuukausikisan jorinat olivat. Haikealta tuntuu, mutta aikansa kutakin. On aika siirtyä eteenpäin. Ilmeisesti jotain uutta kisamuotoa ollaan PKLTY:n kisojen joukkoon suunnittelemassa - ainakin siitä pääteltynä, mitä tulee vilkkaaseen keskusteluun, joka käytiin lintulistalla välittömästi kisan jälkeen.

KIITOKSET huhtikuun kk-kisaan osallistuneille!

Kirjallisuus

Lindblom K. 2004 Pohjois-Karjalan kuukausikisat – lajilistausta kesinä 2002 & 2003. Siipirikko 31 (3): 23-31.

Paakkunainen U. 2005 Pohjois-Karjalan kuukausikisa – helmikuu 2004 ja tammikuu 2005. Siipirikko 32 (4): 21-24.

Paakkunainen U. 2006 Pohjois-Karjalan kuukausikisa – syyskuu 2006. Siipirikko 33 (2): 20-23.

Paakkunainen U. 2008 Pohjois-Karjalan kuukausikisa – marraskuu 2007. Siipirikko 35 (3): 19-25.

Paakkunainen U. 2008 Pohjois-Karjalan kuukausikisa – toukokuu 2008. Siipirikko 35 (3): 26-29.

Paakkunainen U. 2010 Pohjois-Karjalan kuukausikisa – joulukuu 2009. Siipirikko 37 (4): 7-20.

Paakkunainen U. 2010 Pohjois-Karjalan kuukausikisa – elokuu 2010. Siipirikko 37 (4): 21-30.

Paakkunainen U. 2011 Pohjois-Karjalan kuukausikisa – lokakuu 2011. Siipirikko 38 (4): 27-29.

Paakkunainen U. 2011 Pohjois-Karjalan kuukausikisa – maaliskuu 2012. Siipirikko 38 (4): 30-32.

Yölaulajat Pohjois-Karjalassa 2008 - 2012

Vesa Jouhki

Tämä kirjoitus on laatuaan toinen yhteenvetokatsaus Pohjois-Karjalan yölaulajista, nyt vuosilta 2008-2012. Ensimmäinen vastaava yhteenvetokatsaus maakunnan yölaulajista (vuosilta 2001-2007) on julkaistu Siipirikossa 2/2009 (Jouhki 2009).

Tämä yhteenvetokatsaus ei ole yksityiskohtainen vuosittainen yölaulajakatsaus joita Halosen Markku vuosikaudet on ansiokkaasti Siipirikkoon kirjoittanut. Viimeinen tällainen ”oikeanlainen” katsaus on vuodelta 2000, joka on julkaistu Siipirikossa 2 / 2001 (Halonon 2001). Eri lajien esiintymisen muutoksia on jäljempänä verrattu Siipirikossa 2/1996 (25-vuotisjuhlaulkaisu) julkaistuihin lajien esiintymisarvioihin, jotka olivat Ari Parviaisen käsialaa.

Tämän yhteenvetokatsauksen aineiston olen kerännyt julkaistuista Linnut-vuosikirjoista jotka Kontkasan Harri ja Janne Leppänen ovat minulle toimittaneet.

Tuomas Joronen laski vuosien 2011 ja 2012, ruisrääkän, satakielen ja viitakerttusen lukumäärät.

Vaikka tämä yhteenvetokatsaus on tynkä juttu verrattuna kunta ja / tai lajikohtaisiin havaintoihin, niin parempi on julkaista yhteenveto kuin jättää havainnot vain ”Tiiran syövereihin”. Haluankin tässä yhteydessä kiittää kaikkia havannoitsijoita ilmoitetuista haviksista. Ilman niitä tämä kirjoitus ei olisi ollut mahdollinen.

Alla olevassa taulukossa on ilmoitettu havaitut vuosittaiset reviiirit.

Yölaulajat Pohjois-Karjalassa 2008–2012.

Kaulushaikara *Botaurus stellaris*

Kaulushaikara on tavattu kaikissa P-Karjalan nykyisissä 13 kunnassa ja myös kuudessa entisessä kunnassa. Reviirien määrä on lisääntynyt ja huippuvuonna PK:ssa voi nykyisin olla noin 100 ”pulloa puhaltajaa”. Parviaisen (1996) mukaan kannan kasvu on alkanut 1980-luvun loppupuolella ja tuntuu yhä jatkuvan. Saa nähdä mitä vanhan ajan talvet vaikuttavat kantaan. Tuntuu siltä että leutojen eurotalvien aika on ainakin toistaiseksi ohi. Kaulushaikaran kanta-arvio on noin sata paria, joista yksin ruovikkorikkaassa Rääkkylässä tavataan 20-30 reviiiriä eikä Liperikään häviä kovin monella parilla.

Viiriäinen *Coturnix coturnix*

Viiriäinen on tavattu kaikissa kunnissa, paitsi Nurmeksessa viiriäistä ei ole koskaan havaittu. Kuka onnekas sen löytää? Nykyisin PK:sta tuntuu löytyvän noin kymmenkunta huutelijaa vuosittain. Voidaan todeta viiriäisen olevan säännöllinen, mutta harvinainen jokakesäinen vieras PK:ssa. Markku Halonen kommentoi, että viiriäisiä kuului 2.6.2007 Rää Oravilahdella kolme lähes samoille jalansijoille, mikä lienee tähän asti suurin keskittymä PK:ssa. Samalla paikalla olevat viiriäiset voivat välillä ikään kuin kuunnella toisiaan, jolloin pikaisella kuuntelulla ei kaikkia havaitse. Itsekin olen eräällä retkellä Koljosen Matin kanssa kuullut kolme viiriäistä Liperissä. Vaikuttaa vähän siltä että viiriäinen on yleistymässä.

	kaulushaikara	viiriäinen	ruisrääkkä	liejukana	luhtakana	luhtahuitti	kehrääjä	satakieli	pensassirkkalintu	viitaskerttunen	viitakerttunen	luhtakerttunen	rytikerttunen	rastaskerttunen
2008	94	6	400	5	22	79	50	150	55	35	580	29	6	1
2009	61	2	270	3	26	43	57	100	44	22	220	19	6	6
2010	92	22	210	3	14	58	66	127	34	30	900	26	10	6
2011	84	17	282	4	8	47	55	144	63	33	766	24	15	8
2012	106	11	405	1	9	50	70	180	75	45	948	30	11	4

Ruisrääkkä *Crex crex*

Ruisrääkkä on tavattu kaikissa P-Karjalan nykyisissä 13 kunnassa ja myös kuudessa entisessä kunnassa. Ruislinnun selkeää paluuta oleelliseksi osaksi PK:n kesäyön äänimaailmaa ei voi olla huomaamatta. Parviaisen (1996) mukaan 1980- ja 90-luvulla oli muutamia kymmeniä narisijoita, nyt satoja! Huippuvuonna jopa 1000 reksiä on mahdollista. Halosen Markun mukaan vuonna 2000 havaittiin maakunnassa 851 ruisrääkkää. Ruisrääkän 2000-luvun taitteen huippuvuosien jälkeen kanta on ehkä pienentynyt mutta saattaa olla taas nousemassa kohti huippua. Potentiaalia riittää isompaankin, mistä merkinä 18.-21.6. 2007 Venäjän Aunuksessa lasketut noin 1300 narisijaa (MH & co).

Liejukanaa *Gallinula chloropus*

Liejukanaa ei ole koskaan tavattu Ilomantsissa, muissa kunnissa kyllä. Vanhoista kunnista ”Kituvaarasta” (Kiihtelys- ja Tuupovaara) liejukanaa myöskin vielä puuttuu. Liejukanan esiintymisessä ei valitettavasti ole tapahtunut juuri mitään muutosta ainekaan selkeästi parempaan suuntaan. Laji on yhtä harvinainen kuin Parviainen 25-vuotishuhtajulkaisussa toteaa. Vuoden 2007 reviirien määrä (9) lienee edelleen PK:n ennätys. Kyllä se liejukana Ilomantsin Sonkajasta tai Kirkonkylän jätevesipuhdistamolta vielä löytyy!

Luhtakanaa *Rallus aquaticus*

Luhtakanaa ei ole koskaan havaittu seuraavissa kunnissa: Nurmes, Juuka, Ilomantsi ja vanhoista kunnista ”Kituvaara” (Kiihtelys- ja Tuupovaara) sekä Kesälahti.

Parviainen (1996) kirjoitti muutamia huhtelijoita tavattavan vuosittain läänin parhailla kosteikoilla. Pätee edelleen paitsi että PK:n lääniniä ei enää ole. Reilut kymmenen ”sikailijaa” on siis löydettävissä eri puolilta PK:ta. Löytynee joskus myös Nurmeksen Saramon Suojärveltä tai Ilomantsin Sonkajanrannan tekojärveltä kunhan joku sen sieltä vain listaisi...Voi kuulua jopa entisen Tuupovaaran puolelle! Tosin paras paikka on Ilomantsin puolella kuten H.Pönkkä totesi.

Luhtahuitti *Porzana porzana*

Luhtahuitti on tavattu kaikissa PK:n nykyisissä 13 kunnassa ja myös kuudessa entisessä kunnassa. Yöhuhtelijoista yleisin mutta kanta tuntuu vaihtelevan vuosittain jyrkästi. Vuosittainen määrä riippuu luultavasti kevätmuuton aikaisista sääoloista. Tämän totesi Ari Parviainen juhlaulkaisussa 1996 ja se pätee edelleen. Ilmeisesti vedenpinnan korkeusvaihtelut vaikuttavat myös mistä huittailijoita millonkin kuulee. Huippuvuonna PK:ssa voi olla jopa yli 100 huittailijaa. Se on kova määrä mutta mahdollinen. Ennätys lienee vuodelta 1999 yhteensä 143 luhtahuittia. Luhtahuittien määrän selvittämiseksi pitäisi kuunnella aktiivisemmin kesäkuun lopussa ja heinäkuussa, jolloin mitä ilmeisimmin uusia lintuja saapuu etelästä tänne. Jotenkin tuntuu että luhtahuittien määrä olisi vähenemään päin... Toivottavasti olen väärässä.

Kehräätä *Caprimulgus europaeus*

Kehräätä puuttuu vain Nurmeksen lajilistalta. Parviainen (1996) kirjoittaa juhlaulkaisussa, että normaalisti havaitaan kymmenen yksilön molemmiin puolin koko PK:ssa. Mutta olettaa samalla aktiivisemmän lajin hakemisen paljastavan kehrääjäreviirien määrän olevan hiukan suurempi. Yllä olevasta taulukosta tämä on nähtävissä. Voidaankin arvioida että PK:n kehrääjäkanta on huippuvuonna lähes 100. Tämä oletus perustuu siihen että yöretkeily mäntykangailta ei ole koko PK:ssa kovinkaan kattavaa muutamaa poikkeus-alueita lukuun ottamatta. Kehräätä saattaa olla runsastumaan päin ja sen ydinalueita ovat Kesälahden eteläosat, 6-tien varren kankaat varsinkin Kesälahdella ja Kiteellä, sekä Tohmajärven itäosat. Markku Halosen arvion mukaan lähes sata paria pesinee jo yksin Keski-Karjalassa. Tuntuu kyllä kovalta luvulta. Kuka löytää Nurmeksen ensimmäisen kehrääjän?

Satakieli *Luscinia luscinia*

Satakieli on tavattu kaikissa PK:n nykyisissä 13 kunnassa ja myös kuudessa entisessä kunnassa. Laji on ”perusyölaulaja” jota ei PK:ssa yöretkellä voi olla kuulematta. Voi olla että melko runsaana lajina osa haviksista jää ilmoittamatta. Joka tapauksessa vuosittain ainakin 200 laulavaa lintua. Tosin satakielen kannan vaihtelut ovat voimakkaat. Huonona vuonna PK:ssa ei liene kuin sata laulavaa lintua. Lisäksi lajin laulukausi on lyhyt.

Pensassirkkalintukin *Locustella naevia*

Pensassirkkalintukin on tavattu kaikissa PK:n nykyisissä 13 kunnassa ja myös kuudessa entisessä kunnassa. Pensassirkkalintujen määrässä ei liene tapahtunut juurikaan muutosta. Parviainen (1996) kirjoittaa juhlaulkaisussa, että lajia tavataan muutamia kymmeniä kesässä, joka pätee edelleen. Ehkä retkeilyaktiiviteetin kasvu selittää sen että nykyisin lähes sata sirisijää havaitaan PK:ssa vuosittain.

Viitasirkkalintu *Locustella fluviatilis*

Viitasirkkalintu on tavattu kaikissa PK:n nykyisissä 13 kunnassa ja myös kuudessa entisessä kunnassa. Viitasirkkalintujen määrässä on tapahtunut selvä kasvu. Parviainen kirjoitti juhlaulkaisussa, että yleensä tavataan alle kymmenen yksilöä vuodessa. Onko viitasirkkalinnun kanta kasvanut todellisuudessa? Vai selittääkö retkeilyaktiiviteetin kasvu havaitun muutoksen? En tiedä mutta veikkaisin jälkimmäistä. Vuonna 2010 havaintoja oli lähes yhtä paljon kuin pensassirkkalinnusta.

Viitakerttunen *Acrocephalus dumetorum*

Viitakerttunen on monien edellä mainittujen yölaulajien tavoin tavattu kaikissa PK:n nykyisissä 13 kunnassa ja myös kuudessa entisessä kunnassa. Vuosittain satoja, huippuvuonna jopa tuhat laulavaa lintua. En usko että kaikki havaitut yksilöt ovat ilmoitettu yllä olevaan taulukkoon, koska viitakerttunen on liian yleinen mestarilaulaja PK:ssa. Todellisuudessa voidaan olettaa että PK:ssa esiintyy ainakin huippuvuonna 1000 laulavaa lintua ellei jopa tavallisenakin vuonna. Pitää myös muistaa että lajin lauluinto loppuu kun koiras löytää naaraan.

Luhtakerttunen *Acrocephalus palustris*

Luhtakerttunen on myös tavattu kaikissa PK:n nykyisissä 13 kunnassa ja kuudessa entisessä kunnassa. Luhtakerttunen on selvästi harvinaisempi kuin viitakerttunen. Tekisi mieli sanoa että tilanne on PK:ssa viitakerttusen hyväksi vähintäänkin 1:10. Tämä pätee noin karkealla tasolla. Toki vuodet eivät ole veljeksiä keskenään. Parviainen (1996)

Tuomo Eronen

Tämä kesällä 2012 Värtsilässä kuvattu viitasirkkalintu kuuluu myös yölaulajiin. Vuoden 2012 havainnot löytyvät ARK-katsauksesta.

toteaa luhtakerttusesta 20 -30 lurittelevaa koirasta vuosittain. Havaintoaineiston perusteella ehkä luhtakerttusen kannan pienoista kasvua PK:ssa. Selittääkö retkeilyaktiiviteettin kasvu havaitun muutoksen? Toivottavasti ei.

Rytikerttunen *Acrocephalus scirpaceus*

Seuraavissa kunnissa rytikerttusta ei ole koskaan havaittu: Valtimo, Nurmes ja Juuka sekä vanhoista kunnista ”Kituvaara” (Kiihtelys- ja Tuupovaara) sekä Eno. Selvästi runsaampi kuin rastaskerttunen, vaikka laulu ei olekaan yhtä kuuluva kuin isommalla ja karkeäänisemmällä rastaskerttusella. Rytikerttunen esiintyy levinnäisyysalueensa ääri rajoilla ja on säilynyt harvinaisena, mutta joka vuotisena vierailijana. Määrä tuntuu vakiintuneen siihen kymmeneen laulavaan lintuun vuodessa. Todellinen määrä on varmaankin ainakin kaksinkertainen, sillä ääni helposti hukkuu ruovikossa ruokokerttusten, naurulokkien yms joukkoon. Lajin kyllä löytää, jos sitä varta vasten etsii, perinteisiltä paikoilta tai (isoista) muistakin ruovikoista.

Mainittakoon eräs tuoreehko havainto kartoitustaslaskennassa yllättävästä paikasta: rytikerttunen, 28.5.2012, Ilomantsi, Koivusuon luonnonpuisto, 1Ä, hav. Tuomas Kankaanpää. Hieno havainto!

Rastaskerttunen *Acrocephalus arundinaceus*

Rastaskerttunen on toistaiseksi jäänyt havaitsematta seuraavissa kunnissa: Valtimo, Nurmes, Juuka, Kontiolahti ja vanhoista kunnista ”Kituvaara” (Kiihtelys- ja Tuupovaara), Kesälahti ja Eno. PK:ssa rastaskerttunen esiintyy levinnäisyysalueensa ääri rajoilla ja on säilynyt harvinaisena mutta jokavuotisena vierailijana. Määrä tuntuu vakiintuneen vähän alle kymmeneen yksilöön. Eipä taida kymmentä laulavaa lintua vielä vuodessa PK:sta löytyä? Ehkä ensi vuosikymmenellä sekin määrä havaitaan, jos ilmasto yhä lämpenee. Laji suosii korkeata ruovikkoa jonka ei tarvitse välttämättä olla kovinkaan iso. Ennätysesitintyminen: 9.6. 2001 Rääkkylän Jokilammella peräti 4Ä (Markku ja Markus Halonen).

Uudet kuntapinnat verrattuna vuosien 2001-2007 yhteenvetokatsaukseen:

Rastaskerttunen 17.6.2009 Ilomantsi, Hattuvaara 1Ä (Veli-Matti Sorvari)

Rastaskerttunen 6.7.2010 Pyhäselkä, Leminkahti 1Ä (Kari Lindblom)

Rytikerttunen 29.6.2011 Kontiolahti, Kupluskylä 1Ä (Urho Paakkunainen)

Liejukana 3.6.2011 Nurmes, Pielinen, Porosaari 1p (Timo Korhonen, ilmoitti Hannu Lehtoranta)

Luhtakana 31.5.2009 Lieksa, Jongunjoki, Nurmijäri 1Ä (Christian Geiger, Pirkanmaalainen lintuharrastaja).

Viiriäinen 20.7.2010 Kesälahti, Totkunniemi 1Ä (Hans Colliander)

Edellä mainittujen lisäksi sain tietoon pesimähavainnon liejukanasta Kesälähdeltä, jonka olen laskenut Kesälähdän pinnoihin. Tuomas Lukkarinen, jolla on kesämökki Kiteen Kesälähdän Sarvisalossa, totesi liejukanan pesinnän Sarvisalossa kesällä 2010. Tuomas kirjoitti nähneensä kaksi poikasta ensimmäisen kerran 6.8.2010 ja tajusi soittaa linnuista Kai Suomelalle 8.8., jolloin katsoimme poikuetta yhdessä. Lisäksi kahden puluksen lähellä oli täysikokoinen lintu, mutta se oli nuori yksilö. Siis aikaisemmasta poikueesta.

Kirjallisuus

Halonen, Markku 2001. Yölaulajat Pohjois-Karjalassa 2000. Siipirikko 28 (2): 28-31.

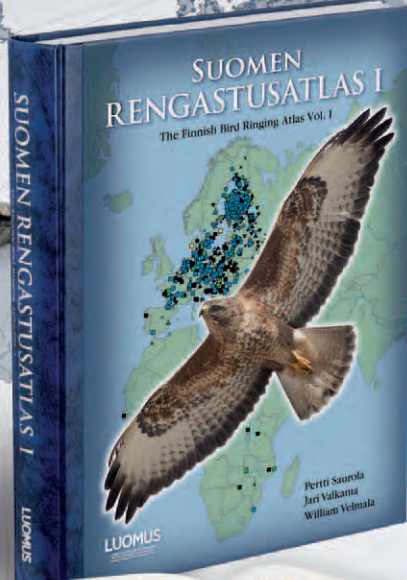
Jouhki, Vesa 2009. Yölaulajat Pohjois-Karjalassa 2001-2007. Siipirikko 36 (2):19-24.

Parviainen, Ari 1996. Pohjois-Karjalassa tavatut lintulajit. Siipirikko 23 (2): 7-31.

NYT
MYNNISSÄ!
42,-

(Toimituskulut 11,10)

LINTUJEN RENGASTUS
SUOMESSA
100
VUOTTA
1913-2013

SUOMEN RENGASTUSATLAS I

Pertti Saurola, Jari Valkama & William Velmala

Aiemmin julkaisematonta tietoa pursuava kirja vastaa moniin mielenkiintoisiin kysymyksiin, kuten miten pitkään lintumme elävät, minne muuttolintumme matkavat ja mitkä tekijät niitä matkoillaan uhkaavat. Tietojen perustana on yli 10 miljoonaa rengastusta ja yli miljoona rengaslöytöä. Kirjan juuri ilmestyneessä ensimmäisessä osassa esitellään sorsalinnut, kanalinnut, kuikat ja uikut, haikarat, päiväpetolinnut, kurkilinnut, kahlaajat ja kihut. Kirjassa kerrotaan myös rengastuksen historiasta, rengastus- ja löytö-
määrien kehityksestä ja muista lintujen merkintämenetelmistä. Kirjan ovat kustantaneet Luonnonhistoriallinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö.

- Koko 230x305mm
- 552 sivua
- 125 lajia (kyhmyjoutsen – tunturikihu)
- Kattava osuus rengastuksen historiasta
- 505 karttaa
- 438 diagrammia ja kaaviota
- Dick Forsmanin lajiipirokset
- 119 valokuvaa

BirdLife
lintu varuste

Koetilantie 1 B 3, 00790 Helsinki • Avoinna ma 11–17.00, ti–pe 11–17.30
www.lintuvaruste.fi • lintuvaruste@birdlife.fi • Puh. (09) 386 7856

Kun tilanne
on päällä

ovathan
varusteesi
kunnossa

BirdLife
SUOMI-FINLAND

lintu varuste

Lintuvaruste Oy, Koetilantie 1 B, 00790 Helsinki

Avoinna Ma 11.00-17.00, Ti-Pe 11.00-17.30

www.lintuvaruste.fi, lintuvaruste@birdlife.fi, puh. 09-386 7856